

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017ж. 28 маусымдағы № 404 бұйрығымен бекітілген
нысанға сәйкес жария мүдделі ұйымдардың
(қаржы ұйымдарынан басқа) жариялауы үшін
2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандары

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

МАЗМҰНЫ

	Бет
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ	2-4
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫ	
Шоғырландырылған бухгалтерлік баланс (№1-Б нысаны)	5-6
Пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есеп (№2-ОПУ нысаны)	7-8
Ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп (№3-ДДС-П нысаны)	9-11
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп (№5-ИК нысаны)	12-15
Шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарына түсіндірме жазба	16-82

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі – «Компания») басшылығы Компания және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі бірлесіп – «Топ») 2018 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның сол күні аяқталған жыл іші қызмет нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысы мен капиталдағы өзгерістерін шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарын Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі Кеңес жариялаған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес және Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 ж. 28 маусымдағы № 404 бұйрығымен бекітілген жария қызығушылығы бар ұйымдармен бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау мақсаты үшін жылдық қаржылық есептілігінің нысандарына («№ 404 Бұйрық») сәйкес дайындауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарын дайындау барысында басшылық:

- есеп саясаты қағидаларын дұрыс таңдауға және қолдануға;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырмалығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Топ қызметінің шоғырландырылған қаржылық жағдайы мен шоғырландырылған қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға;
- №404 бұйрықпен бекітілген қаржылық есептіліктің нысанына, сондай-ақ ХҚЕС негізінде дайындалынған шоғырландырылған қаржылық есептілігіне сәйкестігіне; және
- Топтың өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Топтың басшылығы сондай-ақ:

- Топтың барлық кәсіпорындарында тиімді, әрі сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- есепке алуды Топтың мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайы жөніндегі жеткілікті, әрі дәл ақпаратты беруге және жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандарының №404 бұйрықпен бекітілген жылдық қаржылық есептіліктің нысанына сәйкестігін қамсыздандыруға және шоғырландырылған қаржылық есептің ХҚЕС талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда жүргізуге;
- бухгалтерлік есепті жергілікті бухгалтерлік есеп заңнамасы мен ХҚЕС-ке сәйкес жүргізуге;
- Топ активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін барлық орынды шараларды қабылдауға; және
- қаржылық және басқа да асыра пайдалану фактілерін анықтау және болдырмауға жауапты.

Топтың 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандары 2019 ж. 26 наурызда Компания басшылығымен бекітілді. Топтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандары Компанияның Директорлар Кеңесімен және Акционерімен бекітілуі тиіс.

Топ басшылығы атынан:

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

2019 ж. 26 наурыз

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының
қаржы бойынша
орынбасары

2019 ж. 26 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫ БОЙЫНША ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның Директорлар кеңесі мен Акционеріне:

Пікір

Біз 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және сол күні аяқталған жыл іші шоғырландырылған бухгалтерлік баланс, пайдалар мен залалдар туралы шоғырландырылған есеп, ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп, капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелері мен басқа да түсіндірме ақпаратты қамтитын түсіндірме жазбадан тұратын қоса берілген «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі «Топ») шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарына аудит жүргіздік. Басшылық шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарын Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 ж. 28 маусымдағы №404 бұйрығына сәйкес дайындады.

Біздің пікірімізше, 2018 жыл іші шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандары барлық елеулі аспектілерде Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 ж. 28 маусымдағы №404 бұйрығына сәйкес дайындалған.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес («ХАС») жүргіздік. Біздің міндетіміз «Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» деген қорытынды бөлімінде көрсетілген. Біз Кәсіби бухгалтерлер Халықаралық этика стандарттары бухгалтерлер кеңесінің кодексіне және этикалық талаптарға сәйкес Қазақстан Республикасында жеке қаржылық есептілігінде қолданылатын аудит Компанияға қатысты тәуелсіз болып келеміз. Біз осы талаптарға сәйкес Кодексте белгіленген басқа да этикалық міндеттемелерін орындадық. Біз өзіміз алған аудит дәлелдері пікір білдіру үшін жеткілікті әрі тиісті негіз болатынына сенеміз.

Маңызды жағдайлар - дайындау негізі және пайдаланудағы шектеулер

Пікірімізге өзгертулер енгізбей, біз қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарын дайындаудың негізі көрсетілген 2-ші Түсіндірме жазбаға назар аударамыз. Есептіліктің шоғырландырылған нысандары Топтың Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 ж. 28 маусымдағы №404 бұйрығының талаптарын орындауы үшін дайындалған. Соған байланысты, есептіліктің жеке нысандары басқа мақсаттар үшін жарамсыз болуы мүмкін.

Басқа деректер

Топ 2018 ж. шоғырландырылған қаржылық есептілігін Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес дайындады. Біз осы есептілік бойынша аудиторлық қорытындыны 2019 ж. 13 наурызда шығардық.

Корпоративтік басқару мен шоғырландырылған қаржылық есептілікке жауап беретін басшылық пен тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық осы шоғырландырылған қаржылық есептілігінің нысандарын Қазақстан Республикасы Қаржы Министірінің 2017 ж. 28 маусымдағы №404 бұйрығына сәйкес дайындауға, сонымен қатар басшылық ықпалсыз іс-қимылдар немесе қателесу салдарынан елеулі бұрмалаушылықсыз шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауға қажет деп есептейтін ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық Топтың үздіксіздік қызметін жалғастыру қабілетін бағалауына, үздіксіздік қызметіне қатысты ақпараттың көрсетілуіне, үздіксіздік қызметтің пайымдаулар негізінде есептіліктің дайындығына жауап береді, Топты сатуға, оның қызметін тоқтатуға немесе басқа практикалық баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалар шоғырландырылған қаржылық есептіліктің дайындығы мен қадағалауына жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитор жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер мен қателердің салдарынан болған бұрмалаушылықтардың жоқ екендігіне және аудиторлық қорытынды қамтитын біздің пікірге сенімді болуына көз жеткізу болып табылады. Саналы сенімділік – бұл жоғары сенімділік дәрежесі, бірақ ол ХАС-қа сәйкес өткізілген аудит пен елеулі бұрмалаушылықтардың анықтауына кепілдік бермейді. Бұрмалаушылықтардың нәтижесі жосықсыз әрекеттер мен қателіктер салдарынан болуы мүмкін және егер де пайдаланушылар шоғырландырылған қаржылық есептіліктің негізінде қабылдаған экономикалық шешімдеріне әсерін тигізетін жағдайда, оны елеулі деп санауға болады.

ХАС-қа сәйкес өткізілетін аудит барысында, біз әр түрлі кәсіби пайымдауды және кәсіби скептицизмді аудит бойы сақтаймыз. Сонымен қатар, біз:

- Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; бұл тәуекелдер бойынша аудиторлық рәсімдерді әзірлеп өткіземіз; аудиторлық дәлелдемелерді жеткілікті және тиісті түрде алып, пікірді білдіреміз. Қателер салдарынан болған елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекеліне қарағанда, жосықсыз әрекеттер салдарынан болған елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекелін анықтамау қаупі маңыздырақ, өйткені жосықсыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық жасау, қасақана олқылық, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап, қолданыстағы ішкі бақылау жүйесін айналып өту сияқты әрекеттер жасалуы мүмкін;
- Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді әзірлеу үшін ішкі бақылаудың түсінігін аламыз;
- Басшылық дайындаған тиісті ақпараттың ашықтығы мен бухгалтерлік бағалаудың негізділігін, есеп саясатын тиісті сипатта қолданылатынын бағалаймыз;
- Үздіксіздік қызмет туралы басшылықтың қолданған пайымдауларын заңдылығына, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде оқиғалар мен жағдайлар нәтижесінде Компанияның үздіксіздік қызметін жалғастыру қабілеті туралы елеулі күмән туындауы мүмкін елеулі белгісіздіктеріне қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар деген қорытындыға келсек, біз шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиторлық қорытындының тиісті ақпаратын ашықтығына назар аударып немесе тиісінше ашылмаған жағдайда, пікірімізді өзгертуіміз керек. Біздің қорытындылар аудиторлық қорытындыға дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделеді. Алайда, болашақ оқиғалар мен жағдайлар Топтың үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкелуі мүмкін;

- Шоғырландырылған қаржылық есептілігін жалпы алғанда, оның мазмұны мен құрылымын, ақпаратты ашу, сондай-ақ операциялар мен оқиғалар негізінде жатқан ақпараттың дұрыстығына баға беру; және
- Шоғырландырылған қаржылық есептілікке пікір білдіруге Топтың компанияларының қаржылық жағдайы және қызметі жайлы жеткілікті ақпарат алып және дәлелді аудиторлық пікір білдіреміз. Біз Топқа, басшылыққа және олардың қызметі аудитіне жауап береміз. Біз өзіміздің аудиторлық пікірімізге жауаптымыз.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі кемшіліктерін, соның ішінде ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабар береміз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға аудиторлық тәуелсіздікке қатысты қолданылатын этикалық талаптардың сақталуы туралы мәлімдемені береміз және аудитордың тәуелсіздігіне әсер ететін және сақтық бойынша қабылданған шаралар туралы оларға барлық сұрақтар бойынша хабар береміз. Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға хабардар еткен сұрақтардың ішінен есепті кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін елеулі және осы тұжырымға қосылған негізгі сұрақтарын қамтиды.

Алуа Есімбекова

Тапсырма бойынша серіктес
АҚШ, Нью Гемпшер Штатының
Қоғамдық бухгалтері
2014 ж. 12 маусым
Лицензия №07348

Роман Саттаров
Орындаушы аудитор

Қазақстан Республикасының
Білікті аудитору
2013 ж. 31 мамырдағы
№0000419 біліктілік куәлігі
Қазақстан Республикасы

Нұрлан Бекенов
Бас директоры
«Делойт» ЖШС

Қазақстан Республикасы бойынша аудит
жүргізуге құқығы бар №0000015
лицензиясы, түрі МФЮ - 2, Қазақстан
Республикасының Қаржы министірлігі
2006 ж. 13 қыркүйекте берген

2019 ж. 26 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №1- Б (баланс)

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

мың теңгеде

	Жол коды	Есептік кезеңнің аяғында	Есептік кезеңнің басында (қайта есептелді)
АКТИВТЕР			
I. Қысқа мерзімді активтер			
Ақша қаражаты және оның баламалары	010	66,605,952	81,168,631
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	011	-	-
Туынды қаржы құралдары	012	-	-
Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	013	-	-
Өтегенге дейін ұсталатын қаржы активтері	014	-	-
Басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері	015	584,211	37,647,307
Қысқа мерзімді сауда және басқа да дебиторлық берешек	016	37,955,588	38,278,324
Ағымдағы табыс салығы	017	2,310,921	1,849,125
Қорлар	018	35,162,181	30,317,259
Басқа да қысқа мерзімді активтер	019	61,909,330	65,400,846
Қысқа мерзімді активтердің жиыны	100	204,528,183	254,661,492
Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар)	101	99,053,900	92,352,729
II. Ұзақ мерзімді активтер			
Сату үшін қолдағы бар қаржы активтері	110	73,326	234,486
Туынды қаржы құралдары	111	-	-
Пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын қаржы активтері	112	-	-
Өтеуге дейін ұсталатын қаржы активтері	113	965,863	524,692
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	114	262,890	3,722,070
Ұзақ мерзімді сауда және басқа да дебиторлық берешек	115	31,595	95,057
Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар	116	32,358,748	27,403,771
Инвестициялық мүлік	117	11,557,008	2,662,803
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	118	2,576,532,372	2,476,734,361
Биологиялық активтер	119	-	-
Барлау және бағалау активтері	120	-	-
Материалдық емес активтер	121	11,873,531	14,255,310
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	122	6,424,080	5,952,987
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	123	254,771,941	272,183,834
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны (110 жолдан 123)	200	2,894,851,354	2,803,769,371
Баланс (100 жол + 101 жол + 200 жол)		3,198,433,437	3,150,783,592

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС (ЖАЛҒАСЫ)

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №1- Б (баланс)

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

мың теңгеде

	Код строки	Есептік кезеңнің аяғында	Есептік кезеңнің басында (қайта есептелді) ¹
МІНДЕТТЕМЕ ЖӘНЕ КАПИТАЛ			
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Несиелер	210	126,433,810	74,019,631
Туынды қаржы құралдары	211	-	-
Басқа да қысқа мерзімді қаржы міндеттемелері	212	50,407,102	20,866,271
Қысқа мерзімді сауда және басқа да кредиторлық берешек	213	167,187,632	150,159,222
Қысқа мерзімді резервтер	214	5,581,730	289,730
Табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	215	35,584	-
Қызметкерлерге сыйақылар	216	14,501,883	13,738,153
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер	217	108,460,424	125,643,977
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны (210 жолдан 217 жолды қоса алғанда сомасы)	300	472,608,165	384,716,984
Сатуға арналған істен шыққан топтардың міндеттемелері	301	82,212,121	62,437,777
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Несиелер	310	120,270,095	297,189,381
Туынды қаржы құралдары	311	-	-
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелері	312	1,103,237,803	887,529,474
Ұзақ мерзімді сауда және басқа да кредиторлық берешек	313	1,682,181	252,769
Ұзақ мерзімді резервтер	314	-	-
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	315	226,337,550	227,598,104
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	316	51,249,924	32,577,092
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиыны (310 жолдан 316 жолды қоса алғанда сомасы)	400	1,502,777,553	1,445,146,820
V. Капитал			
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	1,062,925,084	1,062,635,047
Эмиссиялық кіріс	411	-	-
Сатып алынған меншікті үлес құралдары	412	-	-
Резервтер	413	(50,686,509)	(37,709,666)
Бөлінбеген пайда (өтелмеген залал)	414	102,242,726	206,601,166
Аналық ұйымның меншік иелеріне тиесілі капиталдың жиыны (410 жолдан 414 жолды қоса алғанда сомасы)	420	1,114,481,301	1,231,526,547
Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	421	26,354,297	26,955,464
Барлығы капитал (420 жол +/- 421 жол)	500	1,140,835,598	1,258,482,011
Баланс (300 жол +301 жол+400 жол + 500 жол)		3,198,433,437	3,150,783,592

Топ басшылығы атынан:

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

2019 ж. 26 наурыз

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының қаржы
бойынша орынбасары

2019 ж. 26 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз

¹ Сатуға арналған активтерде (тоқтатылған қызмет) сыныпталу өзгертілгендіктен және 5 Түсіндірме жазбада көрсетілгендей басқа да сыныпталулар өзгертілгендіктен, салыстырмалы ақпарат қайта есептелген.

ПАЙДАЛАР МЕН ЗАЛАЛДАР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №2- ОПУ

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгеде

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ АТАУЫ	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдағы кезеңге (қайта есептелген)
Түсім	010	1,044,173,757	913,112,205
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	011	(818,448,119)	(721,330,133)
Жалпы пайда (010 жол – 011 жол)	012	225,725,638	191,782,072
Сату бойынша шығындар	013	(9,390)	(15,108)
Әкімшілік шығындар	014	(103,563,152)	(90,432,315)
Басқа шығындар	015	-	-
Басқа табыстар	016	-	-
Операциялық пайда жиыны (залал) (+/- 012 жолдан 016 жолды қоса алғанда)	020	122,153,096	101,334,649
Қаржыландыру бойынша түскен табыстар	021	8,215,083	7,886,007
Қаржыландыру бойынша шығындар	022	(103,534,355)	(97,713,950)
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	023	3,480,536	2,137,589
Басқа да операциялық емес табыстар	024	11,386,962	12,307,128
Басқа да операциялық емес шығындар	025	(112,963,420)	(7,672,320)
Салық салғанға дейінгі пайда (залал) (+/- 020 жолдан 025 жолды)	100	(71,262,098)	18,279,103
Табыс салығы бойынша шығындар	101	(2,314,068)	(6,143,927)
Салық салғаннан кейін жалғасатын қызметтен түсетін пайда (залал) (100 жол – 101 жол)	200	(73,576,166)	12,135,176
Салық салғаннан кейін тоқтатылған қызметтен түсетін пайда (залал)	201	(12,878,947)	775,610
Мыналарға қатысты жыл іші пайда: (200 жол + 201 жол):	300	(86,455,113)	12,910,786
аналық ұйымның меншік иелері		(87,219,027)	11,355,061
бақыламайтын меншік иелерінің үлесі		763,914	1,555,725
Басқа да жиынтық пайда (410 жолдан 420 жолды қоса алғанда сомасы):	400	(14,143,676)	(4,191,587)
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды қайта бағалау	410	-	-
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау	411	-	-
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің басқа да жиынтық пайдасындағы (залалындағы) үлесі	412	-	-
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	413	(1,166,833)	(1,553,621)
Еншілес ұйымдардың мерзімі кейінге қалдырылған салығына табыс салығы мөлшерлемесін өзгерту тиімділігі	414	-	-
Ақша ағындарын хеджирлеу	415	(14,025,675)	(3,479,319)
Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	416	1,048,832	841,353
Шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	417	-	-
Басқа да жиынтық пайданың басқа да құрауыштары	418	-	-
Пайда (залал) құрамында қайта сыныптау кезіндегі түзету	419	-	-
Басқа да жиынтық пайда құрауыштарының салықтық тиімділігі	420	-	-

ПАЙДАЛАР МЕН ЗАЛАЛДАР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №2- ОПУ

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгеде

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ АТАУЫ	Жол коды	Есептік кезеңге	Алдағы кезеңге (қайта есептелген) ²
Жалпы жиынтық пайда (300 жол + 400 жол)	500	(100,598,789)	8,719,199
Мыналарға тиесілі жалпы жиынтық пайда:			
аналық ұйымның меншік иелері		(101,362,606)	7,163,474
бақыламайтын меншік иелерінің үлесі		763,817	1,555,725
Акцияға арналған пайда:	600	(176)	23
оның ішінде:			
Акцияға арналған базалық пайда:			
жалғасатын қызметтен		(150)	21
тоқтатылған қызметтен		(26)	2
Акцияға арналған ажыратылған пайда:			
жалғасатын қызметтен		-	-
тоқтатылған қызметтен		-	-

Топ басшылығы атынан:

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

2019 ж. 26 наурыз

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының қаржы бойынша орынбасары

2019 ж. 26 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз

² Сатуға арналған активтерде (тоқтатылған қызмет) сыныпталу өзгертілгендіктен және 5 Түсіндірме жазбада көрсетілгендей басқа да сыныпталулар өзгертілгендіктен, салыстырмалы ақпарат қайта есептелген.

**АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(ТУРА ӘДІС)**

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №3- ДДС - П

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгеде

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ АТАУЫ	Жол коды	Есептік кезең үшін	Алдағы кезең үшін (қайта есептелген)
I. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (011 жолдан 016 жолды қоса алғанда сомасы)	010	1,091,766,317	1,017,876,550
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтерді сату	011	1,014,496,447	902,246,488
басқа да табыс	012	-	-
сатып алушылардан, тапсырыс берушілерден алынған аванстар	013	42,851,356	71,934,516
сақтандыру шарттары бойынша түсімдер	014	-	-
алынған сыйақылар	015	1,781,820	3,653,325
басқа да түсімдер	016	32,636,694	40,042,221
2. Ақша қаражатының кетуі, барлығы (021 жолдан 027 жолды қоса алғанда сомасы)	020	(934,563,538)	(825,375,027)
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтер үшін өнім берушілерге төлемдер	021	(411,237,929)	(385,069,101)
тауарлар мен қызметтерді берушілерге берілген аванстар	022	(18,607,280)	(14,673,028)
еңбек ақыны төлеу бойынша төлемдер	023	(232,647,766)	(207,739,952)
сыйақы төлемдері	024	(101,245,604)	(78,787,224)
сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	025	-	-
бюджетке табыс салығы мен басқа да төлемдер	026	(105,386,736)	(90,899,598)
басқа да төлемдер	027	(65,438,223)	(48,206,124)
3. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (010 жол - 020 жол)	030	157,202,779	192,501,523

**АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП
(ТУРА ӘДІС) (ЖАЛҒАСЫ)**

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №3- ДДС - П

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ
2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгеде

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ АТАУЫ	Жол коды	Есептік кезең үшін	Алдағы кезең үшін
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (041 жолдан 051 жолды қоса алғанда сомасы)	040	141,098,174	80,379,862
оның ішінде:			
жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сату	041	287,193	2,922,657
материалдық емес активтерді өткізу	042	-	-
басқа да ұзақ мерзімді активтерді өткізу	043	1,401,929	1,201,930
басқа ұйымдардың (еншілестерден басқа) үлес құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі үлестік қатысуларын өткізу	044	-	19,574,965
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын өткізу	045	81,985,500	-
еншілес ұйымдарды бақылау кезінде шеккен зияндарды өтеу	046	9,395,830	1,439,753
басқа да қаржы активтерін өткізу	047	21,484,367	49,263,138
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	048	-	-
алынған дивидендтер	049	2,248,611	1,663,776
алынған сыйақылар	050	-	-
басқа түсімдер	051	24,294,744	4,313,643
2. Ақша қаражатының кетуі, барлығы (061 жолдан 071 жолды қоса алғанда сомасы)	060	(302,880,341)	(314,598,233)
оның ішінде:			
жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу	061	(193,611,741)	(233,577,017)
материалдық емес активтерді сатып алу	062	(2,065,609)	(179,786)
басқа ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	063	(9,063,194)	-
басқа ұйымдардың (еншілестерден басқа) үлес құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі үлестік қатысуларын сатып алу	064	-	-
басқа ұйымдардың үлестік құралдарын сатып алу	065	(80,082,989)	-
еншілес ұйымдарға бақылауды алу	066	(70)	-
басқа қаржы активтерін алу	067	(6,338,370)	(51,503,196)
несие беру	068	(148,739)	(27,980,234)
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар	069	-	-
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	070	(2,611,359)	(1,358,000)
басқа төлемдер	071	(8,958,270)	-
3. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (040 жол – 060 жол)	080	(161,782,167)	(234,218,371)

АҚШАЛАЙ ҚАРАЖАТТЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ТУРА ӨДІС) (ЖАЛҒАСЫ)

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №3-ДДС-П

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгеде

КӨРСЕТКІШТЕРДІҢ АТАУЫ	Жол коды	Есептік кезең үшін	Алдағы кезең үшін (қайта есептелген) ³
III. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсімі, барлығы (091 жолдан 094 жолды қоса алғанда сомасы)	090	289,776,097	513,553,201
оның ішінде:			
акциялардың және басқа қаржы құралдарының эмиссиясы	091	136,839,573	
несиелерді алу	092	152,936,524	55,116,483
алынған сыйақылар	093	-	-
басқа түсімдер	094	-	24,067,880
2. Ақша қаражатының кетуі, барлығы (101 жолдан 105 жолды қоса алғанда сомасы)	100	(299,882,002)	(443,472,955)
оның ішінде:			
несиелерді өтеу	101	(297,173,311)	(442,085,455)
сыйақы төлеу	102		-
дивидендтерді төлеу	103	(2,708,691)	-
ұйымдардың акциялары бойынша меншік иелеріне төлемдер	104	-	-
басқа кетулер	105	-	(1,387,500)
3. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының таза сомасы (090 жол – 100 жол)	110	(10,105,905)	70,080,246
4. Валюта айырбастау бағамының теңгеге әсері	120	122,614	(673,108)
5. Ақша қаражатының артуы +/- азаюы (030 жол +/- 080 жол +/- 110 жол)	130	(14,562,679)	27,690,290
6. Есептік кезеңнің басына ақша қаражаты мен олардың баламалары	140	81,168,631	53,478,341
7. Есептік кезеңнің аяғындағы ақша қаражаты мен олардың баламалары	150	66,605,952	81,168,631

Топ басшылығы атынан:

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

2019 ж. 26 наурыз

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының қаржы бойынша орынбасары

2019 ж. 26 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз

³ Сатуға арналған активтерде (тоқтатылған қызмет) сыныпталу өзгертілгендіктен және 5 Түсіндірме жазбада көрсетілгендей басқа да сыныпталулар өзгертілгендіктен, салыстырмалы ақпарат қайта есептелген.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №5-ИК

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгеде

	Жол коды	Аналық ұйымның капиталы					Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиял ық кіріс	Сатып алынған меншікті үлес құралдары	Резервтер	Бөлінбеген пайда		
ҚҰРАУЫШТАРДЫҢ АТАУЫ	Алдағы жылдың 1 қаңтарына арналған салық 4 (қайта есептелген)	993,460,480	-	-	(34,963,925)	198,398,206	11,035,349	1,167,930,110
	Есеп саясатындағы өзгеріс	-	-	-	-	-	-	-
	Қайта есептелген салық (010 жол+/- 011 жол)	993,460,480	-	-	(34,963,925)	198,398,206	11,035,349	1,167,930,110
	Жалпы жиынтық пайда, барлығы (210 жол + 220 жол):	-	-	-	(2,637,966)	9,801,440	1,555,725	8,719,199
	Жыл іші пайда (залал)	-	-	-	-	11,355,061	1,555,725	12,910,786
	Басқа жиынтық пайда, барлығы (221 жолдан 229 жолды қоса алғанда сомасы):	-	-	-	(2,637,966)	(1,553,621)	-	(4,191,587)
	оның ішінде:							
	Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды (салық тиімділігін шегере отырып) қайта бағалаудан түсетін өсім	221	-	-	-	-	-	-
	Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды (салық тиімділігін шегере отырып) қайта бағалаудан амортизацияны аудару	222	-	-	-	-	-	-
	Сатуға арналған қолдағы қаржы активтерін (салық тиімділігін шегере отырып) қайта бағалау	223	-	-	-	-	-	-
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің басқа да жиынтық пайдадағы (залалдағы) үлесі	224	-	-	-	-	-	-	
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	225	-	-	-	-	(1,553,621)	-	(1,553,621)
Еңшілес ұйымдардың мерзімі кейінге қалдырылған салығына арналған табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістердің тиімділігі	226	-	-	-	-	-	-	-
Ақша ағындарын (салық тиімділігін шегере отырып) хеджирлеу	227	-	-	-	(3,479,319)	-	-	(3,479,319)
Шетел ұйымдарына инвестициялар бойынша бағамдық айырма	228	-	-	-	841,353	-	-	841,353
Шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджирлеу	229	-	-	-	-	-	-	-

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №5-ИК

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептің кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгеде

	Жол коды	Аналық ұйымның капиталы					Бөлінбеген пайда	Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлес құралдары	Резервтер				
ҚҰРАУЫШТАРДЫҢ АТАУЫ									
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (310 жолдан 318 жолды қоса алғанда сомасы):	300	69,174,567	-	-	(107,775)	(1,598,480)	14,364,390	81,832,702	
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру оның ішінде:	310	-	-	-	-	-	-	-	
Қызметкерлердің көрсететін қызметтерінің құны		-	-	-	-	-	-	-	
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемалары бойынша акциялар шығару		-	-	-	-	-	-	-	
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда		-	-	-	-	-	-	-	
Меншік иелерінің жарналары	311	69,174,567	-	-	-	-	-	69,174,567	
Жеке меншік үлес құралдарын (акцияларын) шығару	312	-	-	-	-	-	-	-	
Бизнесісті біріктірумен байланысты үлес құралдарын шығару	313	-	-	-	-	-	-	-	
Айырбасталатын құралдардың үлестік құрамы (салық тиімділігін шығара отырып)	314	-	-	-	-	-	-	-	
Дивидендтерді төлеу	315	-	-	-	-	-	(2,142,736)	(2,142,736)	
Меншік иелерінің пайдасына басқа да бөлулер	316	-	-	-	-	(9,145,190)	-	(9,145,190)	
Меншік иелерімен басқа да операциялар	317	-	-	-	(107,775)	-	(9,444)	(117,219)	
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдарда қатысу үлесіне өзгерістер	318	-	-	-	-	7,546,710	16,516,570	24,063,280	
Өзге де операциялар	319	-	-	-	-	-	-	-	

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №5-ІІК

Кезеңділігі: жылдық

Ұсыныстар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептілік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептіден кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгеде

	Жол коды	Аналық ұйымның капиталы					Бөлінбеген пайда	Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлес құралдары	Резервтер				
ҚҰРАУЫШТАРДЫҢ АТАУЫ									
Есептік жылдың 1 қаңтарына арналған сальдо	400	1,062,635,047	-	-	(37,709,666)	206,601,166	26,955,464	1,258,482,011	
Есеп саясатындағы өзгеріс	401	-	-	-	-	(8,961,807)	(130,965)	(9,092,772)	
Қайта есептелген сальдо (400 жол +/- 401 жол)	500	1,062,635,047	-	-	(37,709,666)	197,639,359	26,824,499	1,249,389,239	
Жалпы жиынтық пайда, барлығы (610 жол + 620 жол):	600	-	-	-	(12,976,843)	(88,385,763)	763,817	(100,598,789)	
Жыл іші пайда (залал)	610	-	-	-	-	(87,219,027)	763,914	(86,455,113)	
Басқа жиынтық пайда, барлығы (621 жолдан 629 жолды қоса алғанда сомасы):	620	-	-	-	(12,976,843)	(1,166,736)	(97)	(14,143,676)	
оның ішінде:									
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды (салық тиімділігін шегере отырып) қайта бағалағандағы өсім	621	-	-	-	-	-	-	-	
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды (салық тиімділігін шегере отырып) қайта бағалағандағы амортизацияны аудару	622	-	-	-	-	-	-	-	
Сатуға арналған қолдағы қаржы активтерін (салық тиімділігін шегере отырып) қайта бағалау	623	-	-	-	-	-	-	-	
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілген қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің басқа да жиынтық пайдадағы (залалдағы) үлесі	624	-	-	-	-	-	-	-	
Зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	625	-	-	-	-	(1,166,736)	(97)	(1,166,833)	
Еңшілес компаниялардың мерзімі кейінге қалдырылған салығына арналған табыс салығының ставкасындағы өзгерістердің тиімділігі	626	-	-	-	-	-	-	-	
Ақша ағындарын (салық тиімділігін шегере отырып) хеджирлеу	627	-	-	-	(14,025,675)	-	-	(14,025,675)	
Шетел ұйымдарына инвестициялар бойынша бағамдық айырма	628	-	-	-	1,048,832	-	-	1,048,832	
Шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджирлеу	629	-	-	-	-	-	-	-	

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ)

2018 ж. есептік кезең

Индексі: №5-ИК

Кезеңділігі: жылдық

Ұсынылатындар: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі

Қайда ұсынылады: бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта қаржылық есептік депозитарийіне

Тапсыру мерзімі: жыл сайын есептің кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ұйымның атауы: «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

мың теңгеде

	Жол коды	Аналық ұйымның капиталы					Бөлінбеген пайда	Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлес құралдары	Резервтер				
ҚҰРАУЫШТАРДЫҢ АТАУЫ									
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (710 жолдан 718 жолды қоса алғанда сомасы)	700	290,037	-	-	-	(7,010,870)	(1,234,019)	(7,954,852)	
оның ішінде:									
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру	710								
оның ішінде:									
Қызметкерлердің көрсететін қызметтерінің құны									
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемалары бойынша акциялар шығару									
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда									
Меншік иелерінің жарналары	711	290,037	-	-	-	-	-	290,037	
Жеке меншік үлес құралдарын (акцияларын) шығару	712								
Бизнесісті біріктірумен байланысты үлес құралдарын шығару	713								
Айырбасталатын құралдардың үлестік құрамы (салық тиімділігін шығару отырып)	714								
Дивидендтерді төлеу	715								
Меншік иелерінің пайдасына басқа да бөлулер	716					(1,709,910)	(1,175,618)	(2,885,528)	
Меншік иелерімен басқа да операциялар	717					(5,300,960)	-	(5,300,960)	
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдарда қатысу үлесіне басқарыстар	718						(58,401)	(58,401)	
Өзге де операциялар	719								
Есептік жылдың 31 желтоқсанына арналған сальдо									
(500 жол + 600 жол + 700 жол)	800	1,062,925,084	-	-	-	(50,686,509)	102,242,726	26,354,297	1,140,835,598
(қайта есептелген) ⁴									

Топ басшылығының өкілі

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

Д.А. Кушербаев
Басқарма төрағасының қаржы бойынша орынбасары

2019 ж. 26 наурыз

2019 ж. 26 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз

⁴ Сатуға арналған акцияларға қатысты салықтар (қызмет) сыныпталу өзгертілгендіктен және 5 Түсіндірме жазбада көрсетілгендей басқа да сыныпталулар өзгертілгендіктен, салыстырмалы ақпарат қайта есептелген.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасы Үкіметінің (бұдан әрі – «Мемлекет») қаулысына сәйкес Қазақстанда теміржол саласындағы мемлекеттік активтер жөніндегі холдингтік компанияны ұйымдастыру мақсатында құрылған. Компания 2002 ж. 15 мамырда тіркелген. Шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандары Компания және онымен толық бақыланатын еншілес ұйымдардың (бұдан әрі бірлесіп – «Топ») қызмет нәтижесін көрсетеді. Компанияның тіркелген офісінің мекен-жайы: 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Д. Қонаев көшесі, 6.

Мемлекет атынан «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ Компанияның жалғыз акционері (бұдан әрі – «Акционер») болып табылады.

Топ Қазақстан Республикасында мемлекеттік теміржол жүйесін пайдалануды жүк және жолаушылар тасымалы қызметін көрсету арқылы, магистральды теміржол желісі қызметін көрсету арқылы және теміржол инфрақұрылымын жөндеу мен ұстау, модернизациялау арқылы жүзеге асырады. Мемлекет Қазақстанның теміржол саласын реттеу аясында, теміржол желісі қызметінде, жүк тасымалында Топ қолданатын тарифтерді белгілейді (ҚР Кәсіпкерлік Кодексіне сәйкес бұл 2020 ж. дейінгі уақытша жағдай), сонымен қатар жолаушылар тасымалының белгілі бір бағыттары мемлекеттік гранттармен субсидиялауға жатады. Осы реттелетін тарифтер бір бірінен тасымалдау бойынша көрсетілетін қызмет түріне байланысты ажыратылады. Халықаралық транзиттік қатынас арқылы жүктерді тасымалдау бойынша тариф Мемлекетпен реттелмейді.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрілігінің Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті және тұтынушылардың құқықтарын қорғау Комитеті (бұдан әрі – «ТМРК») магистральды темір жол жүйесі қызметіне тарифтерді 2016-2020 жж.-ға жүк тасымалына тарифтің жыл сайынғы 4%-дық өсімімен бекітті. 2018 ж. 1 сәуірінен бастап, ТМРК локомотивтік тарту бойынша тарифті 10%-ға өсіру бойынша шешімді мақұлдады (2017 ж.: 7%). Нәтижесінде, теміржол арқылы жүктерді тасымалдау бойынша тарифтердің орташа өсімі 6.8%-ды құрады (2017 ж.: 5%).

2018 ж. 1 қаңтардан бастап Қазақстан Республикасы инвестициялар және даму министрілігі, құзыретті органның атынан, облысаралық бағыттарда жүретін кейбір маршруттарға жолаушылар тасымалы бойынша тарифтердің өсімі 7% деп бекітті (2017 ж.: 7%).

Қазақстан Республикасының нарығы дамушы нарықтарға тән кейбір ерекшеліктерді, яғни экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңи тәуекелдерге шалдыққыштықты танытуда. Қазақстандағы бизнесті реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгере алады және оларды негізсіз түсіндірудің мүмкіндігі бар. Қазақстанның болашақ экономикалық бағыты мемлекеттің салықтық және ақша-несиелік саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге және мемлекеттегі саяси жағдайдың өзгеруіне айтарлықтай тәуелді.

Топ басшылығы экономикалық жағдайдағы ағымдағы өзгерістерді бақылап, жақын болашақта Топ бизнесінің тұрақтылығы мен дамуын қамтамсыз ету үшін қажетті деп санайтын шараларды іске асырып отыр. Алайда, бүгінгі таңда Топтың болашақ шаруашылық нәтижелері мен қаржылық жағдайына экономикалық жағдайдағы өзгерістердің әсерін нықтау қиын.

Мемлекет Топтың құрылымына бақылау жүргізе отырып темір жол қызметінің Қазақстан Республикасындағы ұзақ мерзімді саясатын айқындайды. Қазақстан Республикасының темір жол саласы 1997 ж. бастап қайта құрылымдау барысында, ол жүк тасымалы және инфрақұрылым және оған сәйкес тарифтердің бөлінуін қарастырып, сонымен қоса жолаушылар тасымалын субсидиялауын қамтиды. Топтың 2025 ж. дейінгі даму стратегиясына сәйкес 2018 ж. мемлекеттік жекешелендіру бағдарламасына сәйкес тиімділікті арттыру бойынша жұмыстар, транзиттік тасымалдауды дамыту бойынша және корпоративтік портфельді оңтайландыру бойынша жұмыстар жалғастырылды.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК НЫСАНДАРЫН ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандары Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі Кеңесімен (бұдан әрі – «ХҚЕСК») жарияланған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі мәтін бойынша – «ХҚЕС») және 2017 ж. 28 маусымда Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің № 404 бұйрығымен бекітілген, жария қызығушылығы бар ұйымдармен бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау мақсаты үшін жылдық қаржылық есептіліктің нысандарына («№ 404 Бұйрық») сәйкес дайындалған.

Қызмет үздіксіздігі қағидасы

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандары қызметтің үздіксіздігі жорамалы негізінде дайындалған. Бұл Топ жақын болашақта өзінің активтерін сату мен міндеттемелерін өтеуді өзінің негізгі шаруашылық қызметі барысында жүзеге асыруын ұйғарады. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ағымдағы міндеттемелері оның ағымдағы активтерінен 251,238,203 мың теңгеге үлкен (31 желтоқсан 2017 ж.: 100,140,540 мың теңге). Сонымен қатар, 2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін залал 86,455,113 мың теңгені құрады. Бұл залалдың елеулі бөлігі шетел валютасындағы несиелерден туындаған 112,798,449 мың теңге көлеміндегі бағам айырмашылығынан тұрады (2017 ж.: жыл іші пайда 12,910,786 мың теңгені құрады). 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ ағымдағы міндеттемелер құрамына ұзақ мерзімді несиелерді 46,237,971 мың теңге көлемінде ауыстырды, себебі HSBC Франциямен жасасқан келісім-шарт шегіндегі қаржылық коэффициенттердің біреуі (қарыздың капиталға қатынасы) орындалған жоқ. Есептік күннен кейін коэффициенттің төменгі шекті мәнін 1.53-ке өзгерту туралы банктен келісім-хаты алынды. Бұл жағдай есептік күнге есептілікте танылған жоқ, себебі хат есептік күннен кейін алынды. Топ 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қайта қаралған коэффициенттерді сақтайды. Топ көлемді инвестициялық жобаларды операциялық қызметтен түскен ақша қаражатымен қоса Мемлекеттен алынған капитал мен сыртқы несиелер арқылы тарихи қаржыландырды. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттары 157,202,779 мың теңгені құрайды (2017 ж.: 192,501,523 мың теңге).

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың 175,163,811 мың теңге көлеміндегі несиелері мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздары есепті күннен кейін 12 ай ішінде өтелуі қажет, соның ішінде ағымдағы бөлікке сыныпталған 46,237,971 мың теңге көлемінде HSBC Франция несиесі де өтелуі қажет. Топ өзінің ақша қаражаттарына деген қажеттілігін, міндеттемелері бойынша өтеу қабілетін және даму жоспарын бағалады. Басшылық қызмет үздіксіздігі жорамалын бағалау кезінде Топтың қаржылық жағдайын, күтілетін болашақ қаржылық нәтижелерін және қызметтен ақша ағымдарын, несиелерін, қол жетімді несиелер мен өзінің инвестициялық сипаттағы міндеттемелерін, күтілетін тарифтерді, валюта бағамын және Топ алдынан өтетін басқа да тәуекелдерді есепке алды. Сәйкес талдауды жүзеге асырғаннан кейін Топ басшылығы Топ операциялық қызметті жалғастыру үшін және өзінің міндеттемелерін (37 Түсіндірме жазба) өтеу үшін жеткілікті қорларға ие деп есептеді және қызмет үздіксіздігі қағидасын қолдану орынды деп санады.

Құнды анықтау негізі

Есеп беру күніне бағалау немесе әділ құнмен есепке алынатын кейбір қаржылық құралдарды қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандары тарихи құн қағидасы негізінде дайындалған.

Шоғырландыру қағидасы

Шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандары Компанияның қаржылық есептілігін және Компания мен 35 Түсіндірме жазбада тізімі көрсетілген оның еншілес ұйымдарымен бақыланатын ұйымдардың қаржылық есептілігін қамтиды. Елеулі ықпалы бар Топ инвестициялары үлестік қатысу әдісі арқылы есепке алынады. Барлық топшілік операциялар, сальдо және өткізілмеген табыстар мен шығындар шоғырландыру кезінде алынып тасталынады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Функционалдық валюта және ұсыну валютасы

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандары Қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») берілген. Топтың функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын шетел ұйымдарының активтері мен міндеттемелері есептік күнге бағам бойынша аударылады, ал пайдалар немесе залалдар жыл іші орташа бағам бойынша аударылады. Қайта есептеу бойынша туындайтын бағамдық айырмашылықтар басқа да жиынтық табыстарда ескеріледі. Шетелдік ұйымдар шыққан кезде, аталған шетелдік ұйымдарға тиесілі барлық жинақталған бағам айырмашылықтары пайда мен залалда танылады.

Теңге Қазақстан Республикасынан тыс жерде толық айырбасталатын валюта болып табылмайды. Топтың функционалдық валютасынан басқа валюталардағы (шетелдік валюталардағы) операциялар Қазақстандық қор биржасы («ҚҚБ») белгілеген операцияны жасау күніне нарықтық бағам бойынша ескеріледі. ҚҚБ сессиясында сауда-саттық өткізілмеген шетелдік валюталар бойынша валюталардың айырбастау бағамын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Reuters ақпараттық агенттігінің арналары бойынша алынған баға белгілеуге сәйкес АҚШ долларына кросс-бағамды қолданып есептейді.

Шетелдік валюталарда берілген ақша активтері мен міндеттемелері есептік күндегі бағам бойынша ұйымның функционалдық валютасына қайта есептеледі. Операцияны жасаған күнінен кейін айырбастау бағамдарының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын барлық бағамдық айырмашылықтар пайда мен залалда көрсетіледі. Әділ құны бойынша шетелдік валюталарда берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнын белгілеу күніндегі қолданыстағы бағам бойынша теңгеге қайта есептеледі. Шетелдік валютада тарихи құны бойынша берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер қайта есептелмейді.

Келесі кестеде мына күндерге теңгенің айырбастау бағамы берілген:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
АҚШ доллары	384.20	332.33
Еуро	439.37	398.23
Швейцар франкі	390.41	340.61
Ресей рублі	5.52	5.77

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Жаңа және қайта қаралған халықаралық қаржылық есептілік стандарттары

Шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандарына әсер ететін стандарттар

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» стандартының алғаш қолданылуының әсері:

Ағымдағы жылы Топ ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» (2014 ж. шілдеде қайта қаралған) алғаш қолданды және 2018 ж. 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін ХҚЕС-тің басқа стандарттарына өзгертулерді қолданды. ХҚЕС (IFRS) 9-дың өтпелі қағидалары ұйымға салыстырмалы ақпаратты қайта есептемеуге мүмкіндік береді.

Сонымен қоса, Топ ХҚЕС (IFRS) 7 «Қаржылық құралдар: ақпаратты ашып көрсетудің» сәйкес түзетулерін 2018 ж. және салыстырмалы кезең үшін ақпаратты ашып көрсету үшін қолданды.

ХҚЕС (IFRS) 9 келесілер үшін жаңа талаптарды енгізді:

- Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді сыныптау мен бағалау;
- Қаржылық активтердің құнсыздануы;
- Жалпы хеджирлеу есебі.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Осы жаңа талаптар туралы ақпарат және олардың Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандарына әсері төменде сипатталған.

Топ ХҚЕС (IFRS) 9-ды жоғарыда аталған өтпелі қағидаларға сәйкес қолданды.

Қаржылық активтердің сыныпталуы мен бағалануы

Алғаш қолданудың күні (Топтың өзінің қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерін ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес бағалауды жүргізген күні) – 2018 ж. 1 қаңтары. Топ осы стандартты алғаш қолдану күніне модификацияланған ретроспективті тәсілді таңдады. Сәйкесінше, Топ ХҚЕС (IFRS) 9-ды 2018 ж. 1 қаңтарына танылған қаржылық құралдар үшін қолданды, алайда 2018 ж. 1 қаңтарына танылуы тоқтатылған қаржылық құралдарға қатысты ХҚЕС (IFRS) 9-ды қолданған жоқ. 2017 ж. үшін салыстырмалы ақпарат қайта есептелген жоқ, ал жалпы жинақталған әсер бөлінбеген пайданың 2018 ж. 1 қаңтарына кіріс сальдосы арқылы танылды.

ХҚЕС (IFRS) 9-дың қолданылу аясына жататын барлық танылған активтер, танылудан кейін амортизацияланған құны бойынша немесе әділ құны бойынша бағалануы тиіс. Бағалау ұйымның қаржылық активтерін басқару бойынша бизнес-моделі негізінде және қаржылық активтердің ақша ағындарының келісімшарттық сипаттамаларының негізінде жүргізіледі.

Сонымен:

- бизнес-моделі аясында ұсталатын, шартпен көзделген және тек қана негізгі сомадан және сол бойынша пайыздардан ғана тұратын ақша ағындарын алуға бағытталған борыштық құралдар, әдетте, амортизацияланған құн бойынша бағаланады;
- бизнес-моделі аясында ұсталатын, шартпен көзделген ақша ағындарын алуға және қаржылық активті сатуға бағытталған, сондай-ақ келісім-шартта көрсетілген шарттарға сәйкес ақшалай ағындарын тек қана борыштың негізгі сомасы мен негізгі сомасы бойынша өтелмеген пайыздарды өтеуден алуға бағытталған борыштық құралдар, әдетте, басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланады (БЖТАӘҚБ); және
- барлық басқа да борыштық және үлестік құралдар пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша бағаланады (ПЗАӘҚБ).

Жоғарыда айтылған шарттарға қарамастан, Топ өзгертуге жатпайтын қаржылық активті алғаш тану кезінде келесідей таңдау/сыныптауды жасай алды.

- Топ сату үшін арналмаған және сатып алатын жақпен бизнесті біріктіру кезінде таныла отырып, шартты сыйақы болып табылмайтын үлестік инвестицияның әділ құнындағы өзгерісті басқа да жиынтық табыста көрсету туралы өзгертуге жатпайтын шешімді қабылдай алады.
- Егер бағалау мен танудағы шалағайлықты азайтуға мүмкіндік беретін жағдай болса, Топ амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ арқылы танылуға сәйкес келетін қарыздық құралдарға инвестицияны ПЗАӘҚБ арқылы тану бойынша өзгертуге жатпайтын шешімді қабылдай алады.

Ағымдағы жылы Топ амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ арқылы танылуға сәйкес келетін қарыздық құралдарға инвестицияларды ПЗАӘҚБ арқылы таныған жоқ.

БЖТАӘҚБ арқылы бағаланатын қарыздық құралдарға инвестициялардың танылуын тоқтату кезінде бұған дейін басқа да жиынтық табыс құрамында танылған кумулятивтік пайда мен залал меншікті капитал құрамынан пайда мен залал құрамына сыныпталу бойынша түзету ретінде сыныпталады. БЖТАӘҚБ арқылы бағаланатын үлестік инвестицияның танылуын тоқтату кезінде бұған дейін басқа да жиынтық табыс құрамында танылған кумулятивтік пайда мен залал бөлінбеген пайда құрамына сыныпталады.

Амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ арқылы танылатын қарыздық құралдар құнсызданудан өтеді. Төменге назар аударыңыз.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Топ Басшылығы 2018 ж. 1 қаңтарындағы жағдай бойынша Топтың қаржылық активтерін тексеріп, бағалады. Бағалауды осы күнге бар болған фактілер мен жағдайлар негізінде жүргізіп, ХҚЕС (IFRS) 9-дың алғаш қолданылуы Топтың қаржылық активтерінің сыныпталуы мен бағалануына қатысты келесідей әсер етті деген шешімге келді. Төмендегі кестеде қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің ХҚЕС (IAS) 39-ға сәйкес сыныпталуы мен бұрын қолданылған категорияларға сәйкес бағалануы және ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес жаңа сыныпталуы мен жаңа категориялар бойынша бағалануы 2018 ж. 1 қаңтарындағы жағдай бойынша көрсетілген. Өзгеруге шалдықпаған жолдар кестеге қосылмаған. Нәтижесінде аралық жиынтықтар және жалпы жиынтық төменде көрсетілген сомалар негізінде санала алмайды.

	ХҚЕС (IAS) 39		ХҚЕС (IFRS) 9		ХҚЕС 9-ды қолданудың әсері
	Есептілік әдісі	Сомасы	Есептілік әдісі	Сомасы	Сомасы
Қаржылық активтер					
Ақша қаражаттары мен оның баламалары	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	81,168,631	Амортизацияланған құны	81,137,923	(30,708)
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық активтер (несиелік ұйымдардағы қаражаттарды және берілген несиелерді қосқанда)	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	41,369,377	Амортизацияланған құны	40,901,243	(468,134)
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	38,373,381 ⁵	Амортизацияланған құны	38,368,416	(4,965)
Басқа да активтер (жұмыскерлерге ссуданы және ұзақ мерзімді дебиторлық берешекті қосқанда)	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	337,584,680	Амортизацияланған құны	337,051,084	(533,596)
Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар) ⁶	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	92,352,729	Амортизацияланған құны	92,324,645	(28,084)
Қаржылық міндеттемелер					
Несиелер	Амортизацияланған құны	(371,209,012)	Амортизацияланған құны	(371,796,367)	(587,355)
Басқа да қаржылық міндеттемелер	Амортизацияланған құны	(908,395,745)	Амортизацияланған құны	(912,313,390)	(3,917,645)
Кейінге қалдырылған салық әсерін 834,405 мың теңге көлемінде шегергенде қаржылық кепілдік келісімшарттары бойынша міндеттемелер	ХҚЕС (IAS) 39 пен ХҚЕС (IAS) 37 бойынша резерв сомасы арасындағы ең үлкен амортизацияланған құны бойынша	(4,194,045)	Ең үлкен күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв пен әділ құны ХҚЕС бойынша жинақталған табысты шегергенде	(8,366,069)	(4,172,024)
Сатуға арналған істен шыққан топтардың міндеттемелері ⁶	Амортизацияланған құны	(62,437,777)	Амортизацияланған құны	(62,622,443)	(184,666)
ХҚЕС (IFRS) 9-ды қолданудан жалпы әсер 834,405 мың теңге көлемінде кейінге қалдырылған салық әсерін қосқанда					(9,927,177)

⁵ ХҚЕС (IFRS) 9-дың талаптарына сай Топ дебиторлық берешектің баланстық құнын тікелей 7,930,659 мың теңге көлемінде азайтты (дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнын бұған дейін құрылған резерв негізінде есептен шығарды). Бұл қаржылық активтің өтелуі бойынша Топтың негізделген күтуі жоқ (9 Түсіндірме жазба).

⁶ Сомалар қаржылық активтер бойынша есептелген күтілетін несиелік залалдарға және «Транстелеком» АҚ еншілес ұйымының қарыздарын модификациялау бойынша түзетулер жатады. «Транстелеком» АҚ еншілес ұйымы 2018 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша сату үшін арналған ретінде сыныпталған. Есептілік тәсілі Топтың еншілес ұйымы Топтың есеп саясатын қолданғандығын көрсетеді.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Топ қаржы активтерінің құнсыздануын анықтау кезінде ХҚЕС (IAS) 39 талап ететін шеккен шығындар моделін емес, ХҚЕС (IFRS) 9 талап ететін күтілетін несиелік шығындар моделін қолдануы керек. Қаржылық активтерді тану күнінен бастап несиелік тәуекелдің өзгерістерін көрсету үшін, күтілетін несиелік шығындардың моделі, күтілетін несиелік шығындардың әрбір есепті күнге өзгерістерін есепке алуды талап етеді. Басқа сөбен айтқанда, несиелік залалдарды тану үшін несиелік оқиғаның орын алуы талап етілмейді.

Әсіресе, ХҚЕС (IFRS) 9 Топтан күтілетін несиелік залалдар бойынша резервті келесілер бойынша тануды талап етеді:

- амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ бойынша бағаланатын қарыздық құралдар;
- қаржылық төлемдер бойынша дебиторлық берешек;
- сауда дебиторлық берешек және сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша актив;
- ХҚЕС (IFRS) 9 бойынша құнсыздану талаптарына сәйкес келетін қаржылық кепілдік келісім-шарттары.

Әсіресе, егер де қаржылық құрал бойынша несиелік тәуекел құралдың бастапқы танылу күнінен айтарлықтай жоғарласа немесе қаржылық құрал сатып алынған немесе жасалған несиелік-құнсызданған қаржылық актив болса, ХҚЕС (IFRS) 9 Топтан осы қаржылық құралға қатысты залал бойынша резервті бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік залалдар көлемінде тануды талап етеді. Алайда, егер де қаржылық құрал бойынша несиелік тәуекел оның алғаш танылу күнімен салыстырғанда айтарлықтай жоғарламаса (сатып алынған немесе жасалынған несиелік-құнсызданған қаржылық активтерді есепке алмағанда), Топ резерв бойынша залалды 12 айлық күтілетін несиелік залал көлемінде тануы тиіс. Сонымен қоса, ХҚЕС (IFRS) 9 сауда дебиторлық берешек үшін залал бойынша резервті бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік залал көлемінде таныған кезінде жеңілдетілген тәсілді қолдануға мүмкіндік береді. Бұл жеңілдік кейбір жағдайларда сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша активтер және қаржылық жал төлемдері бойынша дебиторлық берешектерге қатысты қолданыла алады.

Топтың қаржылық құралдарының портфелінің құрамында ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв есептелуі қажет қаржылық активтердің 5 түрі бар.

- сауда дебиторлық берешек;
- несиелік ұйымдардағы қаражаттар;
- берілген несиелер;
- басқа да дебиторлық берешек; және
- жұмыскерлерге ссуда.

Топ көрсетілген әрбір қаржылық актив тобы үшін ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес құнсызданудың методологиясын қайта қарастырды. Құнсыздану методологиясының өзгерісінің жалпы әсері жоғарыдағы кестеде көрсетілген. Жұмыскерлерге ссуда бойынша құнсызданудың жалпы әсері айтарлықтай емес.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

ХҚЕС (IFRS) 9 ұйымнан несиелік тәуекелді талдауда көпфакторлы және біртұтас тәсілді қолдануды талап етеді. Себебі, бұндай талдау несиелік тәуекелдің потенциалды нашарлауын салыстырмалы түрде ерте сатысында анықтауға мүмкіндік береді. Әрбір есептік күн үшін Топ қаржылық құралдардың сатыларға келесідей ретімен бөліп таратылуын жүргізеді және де күтілетін несиелік залалдардың бағалануын болжамданған резерв көмегімен жүргізеді (сатып алынған және жасалынған несиелік-құнсызданған қаржылық активтерді есептемегенде). Болжамданған резерв келесілерге тең:

- келесі 12 айда күтілетін несиелік залалдардың көлеміне, яғни қаржылық құралдың бүкіл өмір сүру мерзімінің несиелік залалының құрал бойынша міндеттеменің орындалмауы кезінде пайда болатын күтілетін несиелік залал болып табылатын және есептік күннен кейін 12 ай ішінде пайда бола алатын резерв («бірінші саты»);
- қаржылық құралдың бүкіл қызмет мерзімі ішінде күтілетін міндеттемелерді орындамау салдарынан туындауы мүмкін несиелік залалдардың көлеміне («екінші саты» және «үшінші саты»).

Сауда дебиторлық берешек

Топ сауда дебиторлық берешекке қатысты қаржылық құралдың бүкіл мерзімінде күтілетін несиелік залалдарға негізделген жеңілдетілген тәсілді қолданады. Сонымен қатар, дефолт өтелу мерзімі өткен күндер саны негізінде анықталады.

Егер де Топта берешектің толық көлемде немесе белгілі бір бөлігінің қайтарылуы бойынша негізделген болжам болмаса, Топ сауда дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнын төмендетеді. Есептен шығару оқиғасы танылудың тоқтатылуына алып келетін оқиға болып табылады.

Несиелік ұйымдардағы қаражаттар

Несиелік ұйымдардағы қаражаттар құрамына ақша қаражаттары мен оның баламалары, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржылық инвестициялар, қолданылуы шектелген ақша қаражаттары жатады. Егер де өтеу мерзімі күнінен 90 күннен астам күн өтіп кетсе немесе несиелік ұйымның қаржылық қиыншылықтарының салдарынан міндеттемелерді орындай алмаса, несиелік ұйымдарға қаражаттар түріндегі қаржылық актив дефолт анықтамасына сәйкес келеді.

Несиелік ұйымның дефолт ықтималдылығы сыртқы рейтинг негізінде есептеледі.

Берілген несиелер мен басқа да дебиторлық берешектер

Берілген несиелер бойынша дефолт ықтималдылығы сыртқы рейтингтер негізінде есептеледі, алайда сыртқы рейтинг болмаған жағдайда ішкі рейтинг қолданылады. Егер де өтеу мерзімі күнінен 90 күннен астам күн өтіп кетсе немесе несиелік ұйымның қаржылық қиыншылықтарының салдарынан міндеттемелерді орындай алмаса, берілген несиелер бойынша дефолт бар деп есептеледі.

Сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв берілген несиелер бойынша резерв сияқты есептелінеді.

Қаржылық кепілдіктер

Топ қаржылық кепілдіктер бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резервті 12 ай үшін немесе кепілдіктің бүкіл мерзімі үшін кепілдіктің несиелік тәуекелінің оның бастапқы танылуынан бастап өзгеру дәрежесіне байланысты есептейді. Несиелік тәуекелдің кепілдіктің бастапқы танылуы күнінен бастап өзгеру дәрежесін көрсету үшін, күтілетін несиелік залалдар бойынша сома әрбір есептік күн бойынша жаңартылады.

ХҚЕС (IFRS) 7-ге өзгертулер Топтың несиелік тәуекелге шалдыққыштығы туралы егжей-тегжейлі ақпаратты шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандарында ашып көрсетуге әкеліп соқтырды (толығырақ 37 Түсіндірме жазбадан көріңіз).

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Қаржылық активтердің құнсыздануы кезінде қолданылатын елеулі бағалаулар мен тұжырымдар

Күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв дефолт тәуекелі бойынша болжамдарға және де дефолт кезіндегі жоғалтуларға негізделген. Топ осы болжамдарды және құнсыздануды есептеу үшін қолданылатын Топтың тарихи деректеріне негізделген және нарықтық жағдайларға негізделген бастапқы деректерді қолданған кезде өзінің тұжырымдамаларына негізделеді. Күтілетін несиелік залалдарды есептеу үшін контрагенттің дефолт ықтималдылығы күтілетін болашақ макроэкономикалық көрсеткіштерге түзетіледі.

Қарыздық міндеттемелердің айырбасталуы мен танылудың тоқтатылуына әкеліп соқтырмайтын модификацияның есебі

Амортизациялық құны бойынша есепке алынатын қаржылық міндеттеменің модификациялануынан пайда болатын табыс пен шығын пайда мен залал құрамында есептеледі. Табыс пен шығын бастапқы ақша ағындары мен келісім-шартта көрсетілген жаңа шарттар бойынша ақша ағындарының дисконтталған құнының арасындағы айырмашылық болып табылады. Дисконттау қаржылық құралдың бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемесін қолдану арқылы жүргізіледі.

Хеджерлеу есебі

Топ транзиттік жүк тасымалынан ақша ағындарын хеджерлеу есебіне қатысты ХҚЕС (IAS) 39-ты қолдануды жалғастырады. Бұл ХҚЕС (IFRS) 9-дың өтпелі қағидаларымен рұқсат етілген.

ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен келісімшарттар бойынша түсім» алғаш қолданылуының әсері

Ағымдағы жылы Топ 2018 ж. 1 қаңтарынан басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен келісімшарттар бойынша түсім» қолданды (2016 ж. қабылданған өзгерістерге сәйкес). Топтың 2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін тұрақты табыстар ағынын, әрбір жеке келісімдер шарттарын және де 2018 ж. 1 қаңтарына қолда бар фактілерді талдау негізінде Топ 2018 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша жаңа стандарт шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандарына елеулі әсер еткен жоқ деген шешімге келді. Алайда түсім туралы ақпаратты егжей-тегжейлі дәрежеде есептілікте ашып көрсетуге стандарт әсер етті (25 Түсіндірме жазба). Сондықтан да, 2017 ж. үшін салыстырмалы ақпарат қайта есептелген жоқ және де 2018 ж. 1 қаңтардағы кіріс сальдосы қайта қаралған жоқ.

Сатып алушымен тауарлар мен қызметтерді өтеу сомасы көлемінде беруді есепке алу үшін түсім танылады. Бұны Топ оның болжамдары бойынша осы тауарлар мен қызметтер үшін алуға құқығы болады. Түсім ҚҚС мен жеңілдік сомасын шегергеннен кейін қалған сомада танылады.

ХҚЕС (IFRS) 15 қолдану нәтижесінде Топ келісім-шарт бойынша міндеттемені таныды. Бұл міндеттеме сатып алушылардан алынған бастапқы өтеу сомасына тиесілі. Міндеттеме «Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер» жолы бойынша шоғырландырылған бухгалтерлік баланста 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген. 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бастапқы өтеуге тиесілі сатып алушыдан алынған келісім-шарт бойынша міндеттеме «Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер» жолында алынған алдын ала төлемдер мен болашақ кезең табыстары құрамында көрсетілген (21 Түсіндірме жазба).

Жүк тасымалы бойынша қызмет көрсетуден түскен түсім есебі

Республикаішілік, халықаралық-импорттық, халықаралық-экспорттық және халықаралық-транзиттік қатынас

Жүк тасымалы қызметін көрсету бойынша түсім уақыт мерзімі аралығында танылады. Есептік күнге қызметтердің орындалу дәрежесін бағалау тәсілі ретінде есептік күнге көрсетілген қызмет көлемінің жалпы тасымалдау бойынша қызмет көлеміне пайыздық қатынас ретінде анықталады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Қызметтер тасымалдаушымен келісім-шартта көрсетілген айлық қызмет көрсету көлемінің 100%-дық алдын ала төлемі шарттары негізінде көрсетіледі. Әлі қызмет көрсетілмеген транспорттық қызметтер бойынша тапсырыс берушілерден алдын ала төлем сомасы қысқа мерзімді болып табылады және де алдын ала төлемдер құрамында ақша қаражаттарының келіп түсу күніне танылады.

Тапсырыс берушілерден республикаішілік, халықаралық-экспорттық және транзиттік қатынастағы жүк тасымалы қызметі үшін алынған алдын ала төлемдері болашақ кезең шығындары ретінде тасымалдау басталған сәтте танылады. Қызмет көрсетілген сайын болашақ кезең шығындары есептік кезеңнің табыстары ретінде танылады.

Жүктерді тасымалдауда магистральдық теміржол желісінің реттелетін қызметіне уақытша төмендетілетін коэффициент тарифін белгілеу туралы КРЕМ-нің бұйрығы қолданыла алатын келісім-шарттарда қызмет көлеміне байланысты жеңілдіктер қарастырылған. Осы қызметтерден түсім келісім-шартта көрсетілген бағадан бағаланған жеңілдіктерді шегергеннен кейін қалатын соманың негізінде танылады. Жеңілдік сомасын бағалау үшін Топ күтілетін құн тәсілін қолданады.

Контрагенттерге жеңілдікті беру бойынша міндеттемелердің сомасы 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1,070,240 мың теңгеге бағаланады.

Қозғалмалы құрамды пайдалануға беру

Топ пайдалануға беру қызметінен түсімді қызмет көрсету процессі аяқталған сайын таниды, себебі қызмет көрсету бойынша міндеттеме уақыт кезеңі аралығында танылады, ал сатып алушы бір уақытта тиімділікті алады және іске асырады. Қызметтің іске асырылу деңгейін бағалау тәсілі ретінде Топ есептік күнге көрсетілген қызмет көлемінің жалпы тасымалдау бойынша қызмет көлеміне пайыздық қатынасы тәсілін қолданады.

Вагондар мен контейнерлерді пайдалануға беру қызметі алдын ала төлем шарттары негізінде көрсетіледі және алдын ала төлемдер құрамында танылады.

Жолаушылар тасымалынан табыстарды есепке алу

Жолаушылар тасымалынан табыс сатып алушының сапары аяқталған сайын есептік күнге танылады. Билеттерді сатудан түскен сомалар болашақ кезең табыстары құрамында танылады және де олар табыс ретінде жолаушының сапары басталған кезде танылады. Тапсырыс берушілерден әлі қызмет көрсетілмеген транспорттық қызметтер үшін алынған алдын ала төлем сомасы алдын ала төлемдер құрамында төлем алынған кезде бірден танылады. Жолаушыларды тасымалдау бойынша тапсырыс түскен сайын алдын ала төлемдер сомасы болашақ кезең табыстары құрамына аударылады. Болашақ кезең табыстары жолаушы сапарға шыққан сәтте табысқа жатқызылады.

Жолаушылар тасымалы қызметі негізінен бірнеше сағат/күн ішінде аяқталады. Бастан өткен тәжірибені талдау негізінде Топ ауысатын түсімнің есептік кезеңге елеулі емес екендігі туралы шешім қабылдады.

Басқа да табыстар

Басқа да табыстар құрамына алынған айыппұлдар, тауарларды, материалдар мен металлоломды сатудан түскен табыс және де жүкті тиеу мен түсіру және кемелерге қызмет көрсетуден түскен табыстар кіреді.

Қызмет көрсетуден басқа да табыстар уақыт мерзімі аралығында қызмет көрсетілген сайын танылады. Егер де Топ өз қызметтерін белгілі бір уақыт аралығында орындамаса, онда ол қызметін нақты белгілі бір уақытта орындайды да (тауарларды, материалдарды және металлоломды сату), түсім тауарлар бойынша бақылау сатып алушыға ауысқан сәтте танылады.

Тауарларды немесе қызметтерді клиентке беру мен клиенттен төлемді алу арысындағы уақыт бір жылдан асатын елеулі келісім-шарттарды есепке алғанда Топ мәміле бағасын ақшаның уақыттық құнына түзетеді.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген жаңа және қайта қаралған стандарттар

2019 ж. 1 қаңтарынан және осы күннен кейін басталатын есептік кезеңдер үшін бірқатар жаңа стандарттар, түсіндірмелер және өзгертулер күшіне енеді. Әсіресе, Топ келесі стандарттар, түсіндірмелер мен өзгертулерді қолданған жоқ:

- ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал»;
- ХҚЕС (IFRS) 9 «Теріс өтемақымен алдын ала төлемдердің шарттары» өзгертулер;
- ХҚЕС (IAS) 28 «Қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға ұзақ мерзімді салымдар» өзгертулер;
- ХҚЕС-тің жыл сайынғы жаңартулары, 2015-2017 жж. кезең: «ХҚЕС (IFRS) 3 «Бизнесті біріктіру» өзгертулер, ХҚЕС (IFRS) 11 «Бірлескен кәсіпкерлік», ХҚЕС (IAS) 12 «Пайдаға салынған салық» и ХҚЕС (IAS) 23 «Қарызға алу бойынша шығындар»;
- ХҚЕС (IAS) 19 «Қызметкерлерге сыйақылар: өзгерту, қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді толық қанды өтеу» өзгертулер;
- ХҚЕС (IFRS) 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілік» и ХҚЕС (IAS) 28 өзгертулер «Инвестор мен оның қауымдасқан немесе бірлескен ұйымы арасында активтерді сату немесе беру»;
- ХҚЕТК (IFRIC) 23 «Табысқа салынатын салықты есептеуге қатысты белгісіздік».

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал»

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал» жалгерлік бойынша шарттарға, жалға беруші және жалға алушының есебіне қатысты біріккен моделді енгізеді. Жаңа стандарт күшіне енгеннен кейін ХҚЕС (IAS) 17 және барлық онымен байланысты түсініктемелерді алмастырады.

ХҚЕС (IFRS) 16 жалға беру шарттары және қызмет көрсету шарттарын сатып алушының анықталған активті бақылай алу қабілеті бар болуы негізінде ажыратады. Жалға алушы үшін операциялық жал (баланстан тыс есеп) мен қаржылық жалдың (баланстағы есеп) арасында айырмашылық енді жоқ, оның орнына жалға алушының есебінде пайдалану құқығы формасында актив және оған тиісті міндеттеме барлық жал шарттарына қатысты танылуы тиіс. Бұл талап қысқа мерзімді жал мен төмен құнды активтерге таратылмайды.

Пайдалану құқығы формасында актив басында бастапқы құны бойынша танылады, бастапқы құны бойынша танылғаннан кейін жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған залалды шегергеннен кейінгі бастапқы құнымен (бірнеше жағдайларды ескермегенде) жалдау бойынша міндеттемелерге қайта бағалау түзетулерін енгізгеннен кейін танылады. Жалдау бойынша міндеттеме бастапқыда қалған жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін жалдау бойынша міндеттеме бойынша пайыздарға және жал төлемдеріне, сондай-ақ, жалға алу шартының модификацияларының әсеріне түзетіледі. Сонымен қатар, ақша ағындарының сыныпталуы да өзгереді, себебі операциялық жал шарттары бойынша жал төлемдері ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы ретінде көрсетіледі, ал ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес жал төлемдері міндеттеменің негізгі сомасын өтеу мен проценттерге бөлінеді де, сәйкесінше, қаржылық қызметтен және операциялық қызметтен ақша ағындары ретінде көрсетіледі.

Жалға алушының есебіне қарағанда, жалға берушінің ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес есебі ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес есепке қарағанда айтарлықтай өзгерген жоқ, және де жал келісім-шарттарын операциялық немесе қаржылық жал ретінде бөлуді талап етеді.

Бұлардан басқа, ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес ақпаратты ашуға қатысты талаптар айтарлықтай кеңейді.

Топ басшылығы ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал» болашақта қолданылуы активтер мен міндеттемелердің сомаларына елеулі ықпал ете алады деп күтеді, сондықтан да Топ жалға алушы болып табылатын барлық жал келісім-шарттары бойынша активтерін, қысқа мерзімді жал мен төмен құнды активтерден басқа, пайдалану құқығы формасындағы актив ретінде есептілікте көрсететін болады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Модификацияланған ретроспективті тәсілді қолдану арқылы 2019 ж. 1 қаңтарына ХҚЕС (IFRS) 16-ды қолданудың алдын ала бағаланған әсері активтер үшін 14,758,002 мың теңгені, міндеттемелер үшін 14,758,002 мың теңгені құрады.

Топ басшылығы 2019 ж. 1 қаңтарынан күшіне енетін басқа да шығарылған стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелердің қолданылуы шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандарына елеулі ықпал етпейді деп санайды.

Есеп саясатының негізгі қағидалары

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар кез келген жинақталған тозуды және құнсызданудан болған залалдарды шегергеннен кейінгі нақты шығындар моделі бойынша көрсетіледі. Актив қолдануға қол жетімді болған жағдайдан бастап оның тозылуы есептеліне бастайды.

Кейінгі шығындар

Активтің пайдалы қызмет көрсету мерзімі кезінде шығындалатын техникалық ұстау бойынша шағындар (активті жақсы қалпында ұстау үшін жүргізілетін техникалық ұстау бойынша тұрақты жұмыстар), және де жөндеу бойынша шығындар (техникалық тексеру, техникалық ұстау бойынша келісім-шарттар және т.б.) пайда мен залалда пайда болуына байланысты танылады.

Активті ХҚЕС (IAS) 16 «Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар» сәйкес тану үшін қажетті сипаттамаларды қанағаттандыратын шығындар ғана капиталданады.

Аяқталмаған құрылыс

Аяқталмаған құрылыс құрамына құрылыс кезінде шығындалған тікелей жатқызылатын жанама шығындардың сәйкес бөлулерін қосқанда жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу және салу бойынша шығындар жатады. Аяқталмаған құрылыстың ағымдағы құнын дұрыс есепке алу мақсатымен және құнсызданудан залалдарды тану мақсатымен әрдайым қайта қаралады.

Несиелер бойынша шығындар

Топ сыныпталатын активтерді сатып алумен, салумен және өндірумен тікелей байланысты несиелер бойынша шығындарды, сондай-ақ осы активтің құнының бір бөлігін капиталдандырады.

Топ ортақ мақсатқа жұмылдырылған несиелерді олардың сыныпталатын активті алу үшін тікелей жұмсалған шығындарының көлемінде ғана капиталдандырады. Капиталдандыру мөлшерлемесі ретінде Топтың сыныпталатын активтерінің салынуы мен өндіруіне жұмсалған несие шығындары бойынша орташа безбенделген өлшемі алынады. Алайда, активті тікелей сатып алу бойынша шығындар орташа безбенделген өлшемді анықтағанда есепке алынбайды.

Оларды сыныпталатын активтерге пайдалану күтілетін жекелеген несиелердің уақытша инвестицияларынан алынған инвестициялық табыс капитализацияға жарамды несиелер бойынша шығындардан шегеріледі.

Несиелер бойынша шығындар сондай-ақ шетелдік валютамен қарыз алу нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмашылықтарды қамтиды, пайыздарды төлеу бойынша залалдарды түзету болып саналады. Пайыздарды төлеу залалдарын түзету түрінде капиталдандырылған бағамдық айырмашылық сомасы егер де қарыз жергілікті валютада алынған болатын жағдайда, Топ капиталдандырған пайыздарды төлеу сомасынан аспайды. Бағамдық айырмашылықтың кез-келген асуы пайда мен залалда көрсетіледі.

Несиелер бойынша өзге шығындар олар туындайтын кезеңдегі пайда мен залалда танылады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

Қорлар

Тауарлық материалдық қорлар өзіндік құн мәндерінің немесе өткізудің таза құнының ең кіші мәні бойынша бағаланады. Өзіндік құнға қорларды жеткізуге және ағымдағы күйге келтіруге байланысты келтірілген шығындар кіреді. Өткізудің таза құны аяқтауға жұмсалған шығындарды және өткізуге жұмсалатын бағалау шығындарын шегергенде кәдімгі қызмет барысында қорларды өткізу құнының бағасын білдіреді. Босалқылар өндіріске жіберу, сату және де басқа босату түрлері барысында орташа өлшенген құн әдісі бойынша есепке алынады.

Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар)

Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар) екі шаманың арасындағы ең кішісін қолдану арқылы бағаланады: бұған дейінгі баланстық құн және сату шығындарын шегергеннен кейінгі әділ құны.

Егер де ұзақ мерзімді активтер және шығарылатын активтер тобының баланстық құны олардың өндірістік қолданысы емес, сатылуы нәтижесінде өтелетін болса, онда сондай активтер сату үшін арналған деп сыныпталады. Егер де ұзақ мерзімді активтер (немесе істен шыққан топтар) өзінің қазіргі қалпында сатылса және де сатылуының ықтималдылығы жоғары болса, онда жоғарыда аталған шарт орындалды деп саналады.

Айналымнан тыс активтің сату үшін арналған деп сыныпталуы тоқталуы тиіс болған жағдайда, Топ айналымнан тыс активтердің баланстық құнына жасалынатын қажетті түзетулерді жалғасатын қызметтен пайда мен залал құрамында сыныпталу критерилерінің қанағаттандырылуы тоқтатылған кезеңде таниды. Егер де сату үшін арналған деп сыныпталуы тоқтатылған шығарылатын топ немесе айналымнан тыс активтер еншілес ұйым, бірлескен операция, бірлескен ұйым, қауымдасқан ұйым немесе қауымдасқан немесе бірлескен ұйымның иелену үлесі болып табылатын болса, онда активтердің сату үшін арналған деп сыныпталуы басталған кезеңнен бастап барлық кезеңдер үшін қаржылық есептілік түзетіледі.

Капитал

Жарғылық (акционерлік) капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Жаңа акцияларды шығаруға тікелей қатысты шығындар ұйымдарды біріктіру жағдайларынан басқа капитал түсімінің сомасынан алынған ретінде көрсетіледі. Жарғылық (акционерлік) капиталға барлық ақшалай емес салымдарды тәуелсіз бағалаушы беру күніндегі жағдай бойынша әділ құны бойынша бағалайды.

Орналастырудың заңи тіркелуі жүзеге асырылмаған орналастырылатын жай акциялар үшін алынған қаражат жарғылық (акционерлік) капитал ретінде тіркеу сәтіне дейін танылады.

Басқа салымдар

Топ Акционермен активтерді алу, нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған несиелер бойынша әділ құнға дейін түзету сияқты операцияларды және Топтың жарғылық капиталында қосымша үлес алуға әкелмейтін Акционермен өзге де операциялар жасайды. Топ мұндай операцияларды бөлінбеген пайда арқылы көрсетеді.

Басқа да бөлулер

Бөлу Топ ақшалай қаражатты немесе ақшалай емес активтерді Акционерге/соңғы Акционерге өтеусіз негізде беруді міндеттенгенде капиталдың құрамында танылады және мұндай міндеттеменің сомасы сенімді бағалануы мүмкін. Бөлу капиталдың құрамында қолдану мүмкін болатын кейінге қалдырылған салықтың кез келген әсері алынған құн бойынша танылады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Хеджерлеу есебі

Топ әділ құнды хеджерлеудің құралы, ақша ағындарын хеджерлеу құралы немесе шетел құрылымға таза инвестицияларды хеджерлеу құралы ретінде туынды қаржылық құралдарды, орнатылған туынды қаржылық құралдарды және орнатылмаған туынды қаржылық құралдарды (валюталық тәуекел бойынша) қосқанда хеджерлеудің жеке құралдарын белгілейді. Болашақ мәмілелердің міндеттемелері бойынша валюталық тәуекелді хеджерлеу ақша ағындарын хеджерлеу құралы ретінде есепке алынады.

Топ хеджерлеу құралдары мен хеджерленетін тармақ арасындағы қатынасты олар тәуекелдерді басқару мен хеджерлеу стратегиясына байланысты танылған мезеттен бастап құжаттайды. Сонымен қоса, хеджерлеу қатынасын белгілеу барысында Топ хеджерлеу құралының тиімділігін әрдайым құжаттайды. Тиімділік хеджерлеу тәуекеліне жатқызылатын хеджерлеу тармағымен байланысты әділ құнның немесе ақша ағымының өзгеруін өтеу негізінде қарастырылады.

Ақша ағындарын хеджерлеу

Ақша ағындарын хеджерлеудің құралы ретінде белгіленген және тану шарттарын қанағаттандырған қаржылық құралдардың әділ құнының өзгеруінің тиімді үлесі басқа да жалпы табыста көрсетіледі және ақша ағындарын хеджерлеу резервінде жинақталады. Ақша ағындарын хеджерлеудің әділ құнының өзгеруінің тиімді емес бөлігі есепті кезеңнің пайда мен залалына қосылады да қаржылық шығын жолында көрсетіледі.

Басқа да жалпы табыста танылған сома пайда мен залалға әсер еткен кезеңдерде хеджерленетін тармақ хеджерленетін тармақ шығысқа шығарылатын жол бойынша пайда мен залалға сыныпталады.

Хеджерлеу есебі тоқталатын күн:

- а) Топ хеджерлеу қатынасын тоқтатқан кезде;
- ә) хеджерлеу құралының мерзімі аяқталған кезде, хеджерлеу құралы сатылған, орындалған немесе келісімшарт бұзылған кезде;
- б) қаржылық құрал ретінде танылу үшін қажетті шарттардың орындалуы тоқтатылған кезде.

Басқа да жалпы табыста жинақталған өзгерістер ықтималдылығы жоғары деп саналған мәміле нәтижелерімен бір уақытта пайда немесе залалға есептен шығарылады. Егер ықтималдылығы жоғары деп саналған мәмілені жүзеге асыру күтілмесе, басқа да жалпы табыста жинақталған сәйкес өзгертулер бірден пайда мен залалға жатқызылады.

Мемлекеттік субсидиялар

Қазақстан Республикасында мемлекеттік грант түріндегі әлеуметтік мәні бар бағыттарға жолаушыларды тасымалдауға жұмсалған шығындарды ішінара өтеу үшін Топ субсидия алуға құқығы бар деп Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етті. Мемлекеттік гранттар пайда мен залалда, Топ қолданылатын шарттарды орындай алады және гранттар беріледі деген жеткілікті сенімділік болғанда Мемлекет белгілеген төмендетілген тарифпен тасымалдау бойынша қызмет көрсетілген кезеңде танылады. Топ қолданылатын мемлекеттік гранттар бойынша шарттарды орындай алуы және гранттар алынуына негізделген сенімділік шыққан кезге дейін танылмайды.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

4. ЕЛЕУЛІ ПАЙЫМДАУЛАР МЕН БАҒАЛАУДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІК КӨЗДЕРІ

Шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандарын ХҚЕС-ке сәйкес дайындау шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандарында есептік күндегі активтер мен міндеттемелердің алынған сомаларына, әлеуетті активтер мен міндеттемелер туралы ақпараттың ашылуына, есептік кезең бойындағы табыс пен шығынның есептілікке алынған сомаларына әсерін тигізетін пайымдауларды және субъективті бағалаулар мен жорамалдарды Топ Басшылығымен қолдануын көздейді. Осы бағалар тарихи білімге немесе маңызды факторларға негізделгеніне қарамастан, нақты нәтижелер осы субъективті бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін.

Есеп саясатын қолданған кезде пайдаланылған елеулі пайымдаулар

Топ Топтың есеп саясатын қолданған кездегі және шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға елеулі әсер еткен елеулі пайымдаулардан басқа, бағалауда белгісіздік орын алған елеулі пайымдаулар төменде көрсетілген.

Бақылауды анықтау

Топ бақылайтын ұйымдар еншілес ұйымдар болып табылады (35 Түсіндірме жазба). Топ еншілес ұйымды инвестиция нысанына қатысуынан кіріс өзгеруімен байланысты шығынға ұшырағанда немесе ондай кірісті алуға құқығы болса, сондай-ақ инвестициялар нысанына қатынасты ықпал өзінің билігін жүзеге асырумен кіріске иелік ету мүмкіндігі болса ғана бақылайды. Еншілес ұйымдардың қаржылық көрсеткіштері шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандары құрамына Топ еншілес ұйымға бақылау алған күннен бастап, бақылау тоқтаған күнге дейін енгізіледі. Еншілес ұйымдардың Есеп саясаты олардың есеп саясатын Топтың есеп саясатына сәйкестендіру керек болған жағдайда өзгертілетін. Еншілес ұйымдардағы бақыланбайтын үлеске тиесілі залалдар толық көлемде бақыланбайтын үлестер шотына дебеттік сальдоның («дефицит») пайда болуына әкеліп соқтырса да жатқызылады.

Топ және Қазақстан Республикасының Қаржы министірлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті «Қорғас» шекара маңы ынтымақтастығы халықаралық орталығы» АҚ-ны және де кейбір қазақстандық әуежайларды сенімгерлік басқару туралы өзара келісімшарт жасасты. Топ агент болғандықтан, осы ұйымдарға қатысты шешімдерді Комитет мүддесіне негізделіп қабылдайтындықтан, және де ұйымдардан дивидендтерді алмайтындықтан, Топ осы ұйымдарды басқармайды. Сондықтан да Топ осы ұйымдарды еншілес ұйым ретінде таныған жоқ. Топ Акционермен жасасқан сенімгерлікпен басқару келісімшартының негізінде «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ еншілес ұйым ретінде таныды. Себебі, сенімгерлік келісім-шарты арқылы Акционермен Топқа берілген кең құзырет негізінде Топ осы ұйымның қызметін жеке дара басқара алады және дивидендтерге ие бола алады.

Сонымен қатар, Топ «Қазақстан вагон жасау компаниясы» ЖШС еншілес ұйымын «ЗИКСТО» ЖШС-ға сенімгерлік басқаруға бергенімен, осы еншілес ұйымды бақылау құқығын сақтап қалды.

Нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеменен алынған несиелер

Топ ұқсас несиелер үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлеменен Акционерден/Соңғы акционерден несиелерді алады. Бұл несиелер бастапқыда қарыз қаражатын тартумен байланысты шығындар қоса есептелген ақша қаражатының әділ құнын (амортизацияланатын құнын) көрсететін құнмен есепке алынады. Топ капитал құрамында осы несиелердің әділ құнын ұқсас мерзімдік ұзақ мерзімді мемлекеттік қазынашылық міндеттемелердің мөлшерлемелерін қолданып есептейді және несиені әділ құнына дейін түзетуді таниды (кейінге қалдырылған сәйкес салықты шегергенде). Ұқсас мерзімдер болмаған жағдайда, Топ көбірек сәйкес келетін нарықтық мөлшерлемені Топ алған несие мерзіміне экстраполяциялайды. Бастапқы танудан кейін несиелер амортизациялық құнмен тиімді пайыз мөлшерлемесі әдісі қолданылып есепке алынады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар)

2015 ж. желтоқсанда Қазақстан Республикасының Үкіметі «2016-2020 жж. арналған Жекешелендірудің кешенді жоспарын» (бұдан әрі - «Жоспар») бекітті және бұл жоспарды орындау мақсатында 2016 ж. ақпан айында Компания Басшылығы сатылатын еншілес ұйымдар, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар тізімін бекітті. ХҚЕС 5 «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет» активті сату бойынша басшылықтың жоғары ықтималдылықпен шешімді қабылдауды талап етеді. Есепті күнгі жағдай бойынша, Компания басшылығы жоспардың іске асыру мәртебесін қарады және ХҚЕС 5 өлшемдерге сай белгілі бір инвестицияларды сатуға арналған ретінде жіктеді (12 Түсіндірме жазба).

Ақша қаражаттарын өндіретін бірлікті анықтау

Топ құнсыздануды тестілеу үшін барлық сегменттерді ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бір бірлік ретінде қарастырды. Себебі ағымдағы операциялық моделінде ақша қаражаттарының әрбір сегменті жеткілікті дәрежеде тәуелсіз болып табылмайды. Теміржол инфрақұрылымы біртұтас болып табылады және жүк және жолаушылар көлігі қызметіне бөлінбейді, сондықтан да жүк және жолаушылар бағыты бойынша алынған ақша ағындарының инфрақұрылымын жүк және жолаушылар бағытына объективті түрде бөлуге болмайды. Жүктерді тасымалдау, сондай-ақ кросс-субсидиялауға жолаушылар тасымалының қажеттілігі тарифтерінің реттеу ерекшеліктерін ескере отырып, темір жол инфрақұрылымы тиісінше, тәуелсіз ақша ағындарын қозғалысқа келтірмейді, сол себепті құнсыздануға өткізілген тестте Топ ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін, бір бірлік ретінде қарастырылады.

Қазақстан Республикасы Үкіметі Компанияның түпкілікті Акционері бола тұрып, Топтың жекешелендіру процессіне қатысатын компаниялардың тізімін бекітті, жекешелендірудің нәтижесінде топтың бизнес өкілдерімен өзара әрекет етудің жаңа жүйесін құрады. Топтың қайта құрылу үдерісінің аяқталмағанынан, бұл ықтимал оқиғаларды осы жылдың құнсыздануын тестілеу барысында есепке алмаған. Келесі өзгерістер тудырушы бірліктер ретінде танылып Топ активтерінің баланстық құнына ықпал етуі мүмкін.

Бағалаулардағы белгісіздіктің негізгі көздері

Төменде есептің кезеңнің соңына болашаққа қатысты негізгі пайымдау және бағалаудағы белгісіздіктің басқа негізгі көздері көрсетілген. Бұлардың келесі есепті жылы актив мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі әсер етуінің ықтималдылығы жоғары.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануы

Топ әрбір есептік күніне активтердің баланстық құнының құнсыздану индикаторларының бар болуына тексеру жүргізеді.

Активтің құнсыздануының индикаторларының болуын анықтау қайта құрылымдау процессіндегі өзгерістер, теміржол индустриясының өсуі, болжамдық ақша ағындары, болашақта қаржыландырудың қолжетімділігінің өзгеруі; технологиялық жағынан ескіруі, қызмет көрсетудің тоқтатылуы, орын ауыстыруға жұмсалатын ағымдағы шығындар мен құнсызданудың бар екендігін көрсететін жағдайлардың басқа да өзгерістері сияқты көптеген факторларға негізделеді.

Егер мұндай индикаторлар бар болса, активтің өтелетін құны бағаланады және активтің баланстық құнымен салыстырылады. Құнсыздану баланстық құны активтің өтелетін құнынан артық болған жағдайда танылады. Өтелетін құн екі мәнді: өткізу шығынын шегергендегі активтің әділ құны мен пайдалану құнының ең үлкені ретінде белгіленеді. Пайдалану құнын бағалау кезінде есептік келешектегі ақша ағындары, басшылықтың пікірінше, ақшаның уақытша құнының ағымдық нарықтық бағасын және активтерге тән тәуекелдерді көрсететін олардың ағымдық құнына дейін дисконтталады, құн капиталдың безбелденген орташа құны негізінде (түзетілген WACC мөлшерлемесі) Өтелетін бағалау құнындағы өзгеріс құнсыздануға немесе оның болашақ кезеңдерде қалпына келуіне әкелуі мүмкін.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

Құнсыздану индикаторлары бар болғандықтан Компания жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануына тестті 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жүргізді.

Бұдан басқа, қолдағы ең жақсы қол жетімді дәлелдерді қолдана отырып ақша ағымын бағалауда операциялық және қаржылық факторларды, сонымен бірге көптеген субъективті факторлар есепке алынған.

Тарихи қалыптасқан ақпарат және жоспарланған сұраныс көлемдері негізінде тестілеуде қолданылған операциялық жорамалдар тасымалдаудың ең ықтимал көлемін, сонымен бірге транзит көлемін көрсетеді.

Қаржылық пайымдаулар тарифтің болжамды деңгейімен, өсуімен, берілетін жеңілдіктер және де теңгенің Швейцар франкіне шаққандағы болжамды бағам өзгеруімен байланысты елеулі бағалаулардан тұрады. Есептеуде қолданылған негізгі ұзақ мерзімді жорамалдарға жүк және жолаушылар тасымалы бойынша тарифтердің жыл сайынғы 4%-ға өсуі және дисконттаудың салыққа дейінгі мөлшерлемесі 11.8% екендігі жатады. Осы жорамалдар шынайы жағдайларда көрсетілген.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолдану бағалығын есептеу нәтижесінде жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануы анықталған жоқ. Сонымен қатар, қолдану бағалығы келесі жорамалдарға сезімтал:

- транзиттік қатынастағы жүк тасымалы көлемі;
- транзиттік қатынастағы жүк тасымалы бойынша табыстылық мөлшерлемесі;
- активтерді қалпында ұстап тұру мен алмастырудың капиталдық шығындарының көлемі;
- дисконттау мөлшерлемесі (WACC);

Мемлекеттегі экономиканың жалпы тенденциясымен, инфляция деңгейіне қатысты тарифтің жеткіліксіз индексациялануымен, теңгенің басқа шетел валюталарына қатысты құбылмалылығымен байланысты жүк тасымалындағы жоспарлы өсу темпінің жағымсыз өзгеруі, және де факторлардағы болашақтағы басқа да жағымсыз өзгерістер осы жағдайлар орын алған кезеңде құнсызданудан елеулі залалдарға алып келуі мүмкін.

ҚҚС-ты өтеу

Әрбір есептік күндегі жағдай бойынша Компания халықаралық қызметтер көрсетуден туындаған ҚҚС-тың өтелмеген сомасына қатысты резервті бағалауды жүргізеді. Компания ҚҚС-ты сатып алушылардан ала алмайды, тиісінше осы сомаларды салық органдарынан алып қана өткізе алады. Компания өзінің салық басқармасынан алған ҚҚС бойынша күтіліп отырған қайтарулар туралы ақпаратты, мемлекеттік салық органдарымен хат алмасуды, сондай-ақ оны өтеуге қатысты тарихи деректерді қарайды. ҚҚС-ты өтеудің нақты сомасы Компанияның бағалау сомасынан өзгеше болуы мүмкін, ол операциялық нәтижелерге елеулі әсер етуі мүмкін.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің тозуы

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің тозуы активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі ішінде төте сызықты әдісі негізінде есептеледі. Компания өзінің активтерінің, соның ішінде жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың ірі объектілерінің пайдалы қызмет мерзімдерін белгілейді. Пайдалы қызмет етудің болжамды мерзімдерімен, тарату құнымен байланысты бағалаулар, сондай-ақ тозуды есептеу әдістері әрбір есептік күнге қайта қаралады және қажет болған жағдайда түзетіледі. Кез келген түзетулер есептік бағалаулардағы өзгеріс ретінде перспективті ескеріледі. Активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі мен тарату құнын бағалау күтіліп отырған пайдалануға, жөндеу және қолдау жөніндегі бағдарламаларға, қызмет көлеміне, технологияларды жетілдіруге және қызметтің өзге де шарттарына тәуелді болады. Осы өзгерістердің нәтижесінде тозу құны өткен жылдары көрсетілген сомалардан елеулі өзгеше болуы мүмкін.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Топ пайдаланатын бағаланған пайдалы қызмет көрсету мерзімі төменде көрсетілген (жылдарда):

Ғимараттар мен құрылыстар	10-140
Теміржол жолдарының инфрақұрылымы	5-100
Машиналар мен жабдықтар	3-35
Көлік	4-40
Басқасы	2-50
Материалды емес активтер	1-10

Салық салу

Қазақстандық түрлі заңнамалық актілер мен нормалар әр уақытта түсінікті жазылмайды. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлердің алшақтауы мүмкін. Бұл ретте салық органдары қосымша салықтарды жеке есептеген жағдайда, айыппұлдар мен өсімақылардың қолданыстағы мөлшерлері елеулі мөлшерде белгіленген: айыппұлдың мөлшері жете есептелген салықтың сомасының 50%-ын және өсімақының мөлшері уақытылы төленбеген салықтың 11.25%-12.81% -ын құрайды. Нәтижесінде айыппұлдар мен өсімақылар жете есептелген салықтардың сомасынан асып кетуі мүмкін.

Жоғарыда көрсетілген белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімақылардың әлеуетті сомасы бүгінгі уақыт бойынша шығындарға жатқызылған және 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Бағалау мен нақты төленген сомалар арасындағы айырмашылықтар, егер мұндайлар туындайтын болса, келешектегі кезеңдерде Компанияның пайдасына елеулі әсер етуі мүмкін.

Бизнес-модельді бағалау

Қаржылық активтердің сыныпталуы мен бағалануы келісім-шартпен қарастырылған ақша ағындарының тек қана қарыздың негізгі сомасын өтеуіне және өтелмеген бөлігіне қатысты пайыздарды өтеуіне арналған төлемдерге жатуына байланысты және де бизнес-модельдің мақсатына байланысты.

Несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Жоғарыда көрсетілгендей, Топ қаржылық құралдар бойынша залалдарға бағалық резервті 1-ші кезеңдегі активтер үшін 12-айлық күтілетін несиелік залал көлемінде, 2 және 3 кезеңдер үшін активтердің бүкіл мерзімі үшін күтілетін несиелік залал көлемінде құрады. Актив 2-ші кезеңге оның несиелік тәуекелі бастапқы танылған кезге қарағанда айтарлықтай деңгейде өскен кезде ауысады. ХҚЕС (IFRS) 9-да несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі бойынша анықтама берілмеген. Активтің несиелік тәуекелі айтарлықтай өскендігін бағалау кезінде Топ сапалық және сандық негізделген және дәлелденген ақпаратты ескереді.

5. САЛЫСТЫРМАЛЫ АҚПАРАТҚА ӘСЕР ЕТЕТІН СЫНЫПТАЛУЛАРДЫҢ ӨЗГЕРУІ

2018 ж. сәуір-мамыр аралығында Топ пен «Patentes Talgo S.L.U.» арасында жүргізілген келіссөздер нәтижесінде сату-сатып алу мәмілесіне қатысты «Patentes Talgo S.L.U.» -мен қойылған қосымша шарттар бойынша екі жақ келісімге келе алмағандықтан, «Patentes Talgo S.L.U.» үлесті сатып алудан бас тартты. 2018 ж. 14 мамырда Топ Talgo Kazajstan S.L.U.-дан жорамалданған мәміле шегінде 2015 ж. алынған алдын ала төлемді 8,958,270 мың теңге (23,000,000 еуро) көлемінде қайтарды. «Тұлпар-Тальго» ЖШС-ның үлесін сату-сатып алу бойынша келісім-шарт 2018 ж. 13 шілдеде бұзылды.

2018 ж. қыркүйекте еншілес ұйым «Ремлокомотив» және «Трансмашхолдинг» АҚ арасында «Тұлпар-Тальго» ЖШС-ны сату бойынша келісім-шарт жасасты. Алайда, 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Тұлпар-Тальго» ЖШС ХҚЕС (IFRS) 5-тің талаптарына сай келген жоқ, себебі жақтар «Тұлпар-Тальго» ЖШС-ның 99.99926% үлесін сату бойынша келісім-шарттардың кейбір талаптары бойынша келісімге келе алған жоқ. Нәтижесінде, Топ «Тұлпар-Тальго» ЖШС-ны сату үшін арналған ретінде тануды тоқтатып, оның қызметінің нәтижелерін тоқтатылған қызметтен жалғасатын қызметке аударды.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Сондықтан да, 2017 ж. үшін және 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және 2017 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша салыстырмалы ақпарат қайта есептелді.

Сонымен қоса, Топ қолданылуы шектеулі ақша қаражаттарының, сатып алынған облигациялардың сыныпталуын қайта қарастырды. Қолданылуы шектеулі ақша қаражаттарын *Басқа да активтер құрамынан Басқа да қаржылық активтер құрамына*, сатып алынған облигацияларды Сату үшін қолда бар қаржылық активтерден *Өтелу мерзіміне дейін қолда бар қаржылық активтер құрамына* шоғырландырылған бухгалтерлік баланста ақпараттың ашылу сапасын көтеру мақсатында сыныптады. Нәтижесінде, 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салыстырмалы ақпарат ағымдағы жылғы ашып көрсетуге сай келу үшін қайта қаралды.

Қайта қарастыру шоғырландырылған ақша қаражаттары жөніндегі есептілікке әсер еткен жоқ. Алайда, «Басқа да төлемдер» жолы 13,179,229 мың теңге сомасына түзетілді. Бұл түзетулер 2017 ж. ХҚЕС (IFRS) 5-ке сәйкес сату үшін арналған деп сыныпталған активтер ретінде танылуы тоқтатылуымен байланысты тозуды түзетуге жатады.

Шоғырландырылған бухгалтерлік баланс пен шоғырландырылған пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы есептіліктің өзгертілмеген жолдары кестеге қосылған жоқ. Нәтижесінде, аралық жиынтықтар мен жалпы жиынтық төменде көрсетілген сомалар негізінде есептеліне алмайды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

Шоғырландырылған бухгалтерлік балансқа әсері

	Түзетулерге дейін	«Тұлпар- Тальго» ЖШС қайта сыныптау	Қайта сыныптаулар	Қайта есептелген
2017 ж. 31 желтоқсанға				
АКТИВТЕР				
I. Қысқа мерзімді активтер				
Ақша қаражаты және оның баламалары	63,489,234	17,679,397	-	81,168,631
Қысқа мерзімді сауда және басқа да дебиторлық берешек	38,020,527	257,797	-	38,278,324
Басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері	37,129,364	-	517,943	37,647,307
Басқа да қысқа мерзімді активтер	65,805,316	113,473	(517,943)	65,400,846
Қысқа мерзімді активтердің жиыны	236,610,825	18,050,667	-	254,661,492
Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар)	120,866,285	(28,513,556)	-	92,352,729
II. Ұзақ мерзімді активтер				
Сату үшін қолдағы бар қаржы активтері	759,178	-	(524,692)	234,486
Өтеуге дейін ұсталатын қаржы активтері	-	-	524,692	524,692
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	2,326,310	-	1,395,760	3,722,070
Ұзақ мерзімді сауда және басқа да дебиторлық берешек	42,321	52,736	-	95,057
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	2,466,785,458	9,948,903	-	2,476,734,361
Материалдық емес активтер	14,177,172	78,138	-	14,255,310
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	273,343,924	235,670	(1,395,760)	272,183,834
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны	2,793,453,924	10,315,447	-	2,803,769,371
Баланс	3,150,931,034	(147,442)	-	3,150,783,592
МІНДЕТТЕМЕ ЖӘНЕ КАПИТАЛ				
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер				
Қысқа мерзімді сауда және басқа да кредиторлық берешек	146,094,779	4,064,443	-	150,159,222
Қызметкерлерге сыйақылар	13,706,060	32,093	-	13,738,153
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер	106,550,278	19,093,699	-	125,643,977
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны	361,526,749	23,190,235	-	384,716,984
Сатуға арналған істен шыққан топтардың міндеттемелері	86,506,910	(24,069,133)	-	62,437,777
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер				
Ұзақ мерзімді сауда және басқа да кредиторлық берешек	-	252,769	-	252,769
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	226,974,810	623,294	-	227,598,104
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	32,574,257	2,835	-	32,577,092
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиыны	1,444,267,922	878,898	-	1,445,146,820
V. Капитал				
Бөлінбеген пайда (өтелмеген залал)	206,748,608	(147,442)	-	206,601,166
Аналық ұйымның меншік иелеріне тиесілі капиталдың жиыны	1,231,673,989	(147,442)	-	1,231,526,547
Барлығы капитал	1,258,629,453	(147,442)		1,258,482,011
Баланс	3,150,931,034	(147,442)		3,150,783,592

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

Шоғырландырылған пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс туралы есептілікке әсері

	Түзетулерге дейін	«Тұлпар-Тальго» ЖШС қайта сыныптау	Қайта есептелген
2017 ж.			
Әкімшілік шығындар	(89,950,013)	(482,302)	(90,432,315)
Операциялық пайда жиыны (залал)	101,816,951	(482,302)	101,334,649
Қаржыландыру бойынша түскен табыстар	7,787,231	98,776	7,886,007
Қаржыландыру бойынша шығындар	(97,565,364)	(148,586)	(97,713,950)
Басқа да операциялық емес табыстар	12,236,923	70,205	12,307,128
Басқа да операциялық емес шығындар	(7,888,729)	216,409	(7,672,320)
Салық салғанға дейінгі пайда (залал)	18,524,601	(245,498)	18,279,103
Табыс салығы бойынша шығындар	(5,835,353)	(308,574)	(6,143,927)
Салық салғаннан кейін жалғасатын қызметтен түсетін пайда (залал)	12,689,248	(554,072)	12,135,176
Салық салғаннан кейін тоқтатылған қызметтен түсетін пайда (залал)	265,878	509,732	775,610
Жыл іші пайда	12,955,126	(44,340)	12,910,786

6. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША АҚПАРАТ

Топтың операцияндық сегменттері көрсетілетін қызметтер негізінде анықталады. Топ негізгі екі сегментті ерекшелейді: жүк тасымалы және жолаушылар тасымалы бойынша қызметтер. Қызметтерін қосқанда сандық шектен аспайтын барлық басқа да, негізінен байланыс, коммуналдық қызметтер, жүктерді тиеу мен босату және кемелерге қызмет көрсету қызметтерінен тұратын, сегменттер жеке ашып көрсетуді қажет етпейді.

Топ басшылығы Топтың операцияндық сегменттерінің келесідей көптеген пайда көрсеткіштерін бақылайды: салық салуға дейінгі пайда, жалғастыратын қызметтен жыл іші пайдасы және жалпы пайда. Соған қарамастан, жыл іші пайда көрсеткіші ресурстарды бөлу және сегменттер қызметін бағалау үшін пайдаланылатын негізгі көрсеткіш болып табылады.

Топта сегмент ішілік сауда жүргізу үшін арналған бекітілген баға қалыптастыру саясаты жоқ.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

	2018 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші				
	Жүк тасымалы	Жолаушылар тасымалы	Есептік сегменттердің жиынтығы	Басқасы	Жиынтығы
Негізгі операциялық көрсеткіштер					
Түсім					
Сыртқы сатып алушылардан тасымалдаудан түскен табыс	849,035,880	84,218,865	933,254,745	-	933,254,745
Сегменттер арасындағы операциялардан тасымалдаудан түскен табыс	29,170,873	2,422,019	31,592,892	-	31,592,892
Мемлекеттік субсидиялар	-	20,750,617	20,750,617		20,750,617
Сыртқы сатып алушылардан өзге табыстар	70,698,757	4,340,723	75,039,480	15,128,915	90,168,395
Сегменттер арасындағы операциялар бойынша өзге табыс	7,918,714	271,863	8,190,577	5,670,721	13,861,298
Элиминациялар	(35,935,954)	(3,847,515)	(39,783,469)	(5,670,721)	(45,454,190)
Түсім	920,888,270	108,156,572	1,029,044,842	15,128,915	1,044,173,757
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	(696,098,110)	(110,488,062)	(806,586,172)	(11,861,947)	(818,448,119)
Жалпы пайда	224,790,160	(2,331,490)	222,458,670	3,266,968	225,725,638
Өткізу бойынша шығындар	(9,390)	-	(9,390)	-	(9,390)
Әкімшілік шығындар	(86,529,837)	(7,228,718)	(93,758,555)	(9,804,597)	(103,563,152)
Операциялық пайда жиыны	138,250,933	(9,560,208)	128,690,725	(6,537,629)	122,153,096
Қаржыландыру бойынша түскен табыстар	7,169,524	420,881	7,590,405	624,678	8,215,083
Қаржыландыру бойынша шығындар	(99,484,642)	(453,223)	(99,937,865)	(3,596,490)	(103,534,355)
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтік пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	4,466,240	-	4,466,240	(985,704)	3,480,536
Басқа да операциялық емес табыстар	2,339,792	411,877	2,751,669	8,635,293	11,386,962
Басқа да операциялық емес шығындар	(111,564,679)	(55,572)	(111,620,251)	(1,343,169)	(112,963,420)
Салық салғанға дейінгі (залал)/пайда	(58,822,832)	(9,236,245)	(68,059,077)	(3,203,021)	(71,262,098)
Табыс салығы бойынша шығындар	(2,630,167)	943,335	(1,686,832)	(627,236)	(2,314,068)
Салық салғаннан кейін жалғасатын қызметтен түсетін (залал)/пайда	(61,452,999)	(8,292,910)	(69,745,909)	(3,830,257)	(73,576,166)
Сегменттер туралы басқа да негізгі ақпарат					
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар бойынша күрделі шығындар	195,783,583	751,120	196,534,703	9,846,284	206,380,987
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың тозуы	109,708,082	8,373,175	118,081,257	2,311,402	120,392,659

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

	2017 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші				
	Жолаушылар тасымалы	Есептік сегменттердің жиынтығы	Басқасы	Жиынтығы	Итого
Негізгі операциялық көрсеткіштер					
Түсім					
Сыртқы сатып алушылардан тасымалдаудан түскен табыс	749,570,639	81,885,595	831,456,234	-	831,456,234
Сегменттер арасындағы операциялардан тасымалдаудан түскен табыс	19,997,921	2,316,670	22,314,591	-	22,314,591
Мемлекеттік субсидиялар	-	20,459,779	20,459,779	-	20,459,779
Сыртқы сатып алушылардан өзге табыстар	45,905,501	3,749,611	49,655,112	11,541,080	61,196,192
Сегменттер арасындағы операциялар бойынша өзге табыс	4,353,941	801,184	5,155,125	5,325,008	10,480,133
Элиминациялар	(24,352,210)	(3,117,506)	(27,469,716)	(5,325,008)	(32,794,724)
Түсім	795,475,792	106,095,333	901,571,125	11,541,080	913,112,205
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	(617,990,240)	(94,493,103)	(712,483,343)	(8,846,790)	(721,330,133)
Жалпы пайда	177,485,552	11,602,230	189,087,782	2,694,290	191,782,072
Өткізу бойынша шығындар	(15,108)	-	(15,108)	-	(15,108)
Әкімшілік шығындар	(77,021,212)	(8,277,432)	(85,298,644)	(5,133,671)	(90,432,315)
Операциялық пайда жиыны	100,449,232	3,324,798	103,774,030	(2,439,381)	101,334,649
Қаржыландыру бойынша түскен табыстар	5,757,777	689,276	6,447,053	1,438,954	7,886,007
Қаржыландыру бойынша шығындар	(96,266,490)	(200,516)	(96,467,006)	(1,246,944)	(97,713,950)
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	2,234,422	-	2,234,422	(96,833)	2,137,589
Басқа да операциялық емес табыстар	11,414,443	774,331	12,188,774	118,354	12,307,128
Басқа да операциялық емес шығындар	(8,029,264)	49,802	(7,979,462)	307,142	(7,672,320)
Салық салғанға дейінгі (залал)/пайда	15,560,120	4,637,691	20,197,811	(1,918,708)	18,279,103
Табыс салығы бойынша шығындар	(5,458,830)	(57,846)	(5,516,676)	(627,251)	(6,143,927)
Салық салғаннан кейін жалғасатын қызметтен түсетін (залал)/пайда	10,101,290	4,579,845	14,681,135	(2,545,959)	12,135,176
Сегменттер туралы басқа да негізгі ақпарат					
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар бойынша күрделі шығындар	220,907,834	19,211,973	240,119,807	1,883,842	242,003,649
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың тозуы	96,422,517	8,071,050	104,493,567	2,430,913	106,924,480

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Топтың географиялық ақпараты

Топ әр түрлі географиялық өңірлерде сатып алушылардан табыс алады. Төмендегі кестеде 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде мекендеуіне негізделген табыстар туралы ақпарат көрсетілген:

Сатып алушылардың орналасқан жері	2018 г.	2017 г.
Қазақстан Республикасы	1,006,154,688	893,305,038
Ресей Федерациясы	28,886,200	12,441,938
Басқасы	9,132,869	7,365,229
	1,044,173,757	913,112,205

Негізінен Топтың барлық ұзақ мерзімді активтері Қазақстан Республикасында орналасқан.

7. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 010 жол коды және ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептің 150 жол коды)

	31 декабрь 2018 г.	31 декабря 2017 г. (қайта есептелген)
Қысқа мерзімді банктік салымдар, теңгеде	30,434,228	19,287,206
Банктің ағымдық шотындағы ақша, теңгеде	22,749,858	40,520,587
Банктің ағымдық шотындағы ақша, АҚШ долларында	9,866,565	4,202,063
Банктің ағымдық шотындағы ақша, басқа валюталарда	3,278,066	17,146,896
Қысқа мерзімді банктік салымдар, басқа валюталарда	286,979	-
Кассадағы қолма-қол ақша	8,713	11,879
Шегеру: ақша қаражаттары бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	(18,457)	-
Жиынтығы	66,605,952	81,168,631

2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есептегі операциялық қызмет бойынша басқа да төлемдер (027 және 020 жол коды) құрамына сату үшін арналған деп сыныпталған шығарылатын топ активтерінің ақша қаражаты 1,599,845 мың теңге сомасында енді (2016 ж. 31 желтоқсан: 10,392,401 мың теңге).

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттардағы ақша қаражатының орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі теңгеде 1.3%-ды және басқа валюталарда 0.94%-ды құрады (2016 ж. 31 желтоқсан: теңгеде 2.11%, АҚШ долларында 0.2% және басқа да валюталарда 0.28%).

Теңгеде және валютада салынатын қысқа мерзімді депозиттер Топтың ақша қаражатына деген қажеттілігіне байланысты түрлі мерзімге, үш айға дейін салынады.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді банктік салымдар бойынша орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі теңгеде 7.49%-ды құрады, басқа валютада 5.69% (2017 ж. 31 желтоқсанда: теңгеде 8.11% және басқа да валюталарда салымдар болған жоқ).

Топ ақша қаражаттары мен оның баламаларын «В-» -дан «ВВ+»-ге дейінгі рейтингі бар банктер мен басқа да қаржы институттарына салады. Сондықтан да Топ 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен оның баламаларының несиелік тәуекелі төмен деп санайды.

Ақша қаражаттары бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв 12-айлық күтілетін несиелік залалдар негізінде саналған. Бұл мерзім олардың өтелу мерзіміне сәйкес келеді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)***(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)***8. БАСҚА ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ (Шоғырландырылған баланстың 015 және 114 жол кодтары)**

31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да қаржы активтер үш айдан артық орналасу мерзіміндегі банктегі депозиттерді, берілген несиелерді және қолданылуы шектеулі ақша қаражаттары құрады:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Қолданылуы шектеулі ақша қаражаттары	1,131,656	1,913,703
Берілген несиелер	486,609	24,497,817
Несие ұйымдарындағы қаражат (қысқа мерзімді қаржы инвестициялары)	345,112	15,912,921
Шегеру: қолданылуы шектеулі ақша қаражаттары бойынша резерв	(571,140)	-
Шегеру: берілген несиелер бойынша резерв	(486,609)	(955,064)
Шегеру: несие ұйымдарындағы қаражат (қысқа мерзімді қаржы инвестициялары) бойынша резерв	(58,527)	-
	847,101	41,369,377
Басқа да қаржы активтерінің ағымдағы бөлігі	584,211	37,647,307
Басқа да қаржы активтерінің ұзақ мерзімді бөлігі	262,890	3,722,070
Жиынтығы	847,101	41,369,377

2018 ж. ішінде «Астана халықаралық әуежайы» АҚ сенімгерлік басқарудағы ұйымға 24,000,000 мың теңге көлемінде берілген пайызсыз қаржылық көмек толығымен өтелді.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша барлық несиелер теңгеде көрсетілген.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелік ұйымдардағы қаражаттың орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі АҚШ долларында 1.87%-ды және теңгеде 10%-ды құрады (2017 ж. 31 желтоқсан: АҚШ долларында 3.5% және теңгеде 11.17%).

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қамтамасыз ету ретінде салынған несиелік ұйымдардағы қаражаттар жоқ (2017 ж. 31 желтоқсан: қамтамасыз ету ретінде салынған активтер 2,375,827 мың теңгені құрады). 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша рейтингтер B+(B1)-ден B-(B3)-ға дейінгі аралықты құрайды.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша несие ұйымдарындағы қаражат мына валюталарда көрсетілген болатын:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Теңге	225,657	415,900
АҚШ доллары	60,928	15,497,021
Жиынтығы	286,585	15,912,921

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
шоғырландырылған қаржылық есептіліктің нысандарына
түсіндірме жазба (жалғасы)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

**9. САУДА ЖӘНЕ БАСҚА ДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК (Шоғырландырылған бухгалтерлік
баланстың 016 және 115 жол кодтары)**

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Сауда дебиторлық берешек	23,191,129	30,931,416
Басқа да дебиторлық берешек	29,115,161	26,714,956
Шегеру: күмәнді сауда дебиторлық берешек бойынша резерв	(1,520,194)	(8,548,877)
Шегеру: басқа да дебиторлық берешек бойынша резерв	(12,798,913)	(10,724,114)
	37,987,183	38,373,381
Қысқа мерзімді сауда және басқа да дебиторлық берешек	37,955,588	38,278,324
Ұзақ мерзімді сауда және басқа да дебиторлық берешек	31,595	95,057
Жиынтығы	37,987,183	38,373,381

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алушылармен келісім негізінде пайда болған сауда дебиторлық берешек 18,436,491 мың теңгені құрады. Осы сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залал 2018 ж. ішінде 3,141,496 мың теңгені құрады.

Көрсетілген қызмет үшін орташа төлем мерзімі 30 күнді құрайды. Осы кезең кезінде өтелмеген сауда дебиторлық берешек бойынша пайыздар есептелмейді.

2018 ж. 31 желтоқсан	Жиынтығы	Мерзімі өтпеген	Мерзімі өткен		
			90 күнге дейін	90 күннен 120 күнге дейін	120 күннен астам
Жалпы баланстық құны	23,191,129	16,297,895	4,428,048	1,101,854	1,363,332
Күтілетін несие залалдары (%)		До 5.61%	До 37.15%	1.37%-44.59%	2.57%-100%
Күтілетін несие залалдары бойынша резерв	(1,520,194)	(75,131)	(152,734)	(137,695)	(1,154,634)
Баланстық құны	21,670,935	16,222,764	4,275,314	964,159	208,698

2018 ж. 1 қаңтар	Жиынтығы	Мерзімі өтпеген	Мерзімі өткен		
			90 күнге дейін	90 күннен 120 күнге дейін	120 күннен астам
Жалпы баланстық құны	30,931,416	19,053,297	3,311,649	23,154	8,543,316
Күтілетін несие залалдары (%)		До 1%	1% - 25.52%	1.11%-32.37%	2.8%-100%
Құнсыздану бойынша қайта қаралған резерв	(8,553,842) ⁷	(17,843)	(10,715)	(16,958)	(8,508,326)
Баланстық құны	22,377,574	19,035,454	3,300,934	6,196	34,990

⁷ Топта 7,930,659 мың теңге сомасында резерв құрамында көрсетілген берешектің өтелуі бойынша негізделген болжамдар жоқ. Топ ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес жалпы баланстық құнын осы сомаға тікелей төмендетті

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін несие залалдарының қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Жыл басына ХҚЕС (IAS) 39-ға сәйкес күмәнді дебиторлық берешек бойынша резерв	8,548,877	8,219,531
ХҚЕС (IFRS) 9-ды алғаш қолданумен байланыста түзетулер	(7,925,694)	-
ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	623,183	8,219,531
Жыл ішінде есептелгені	3,656,708	606,141
Құрылған резерв арқасында жыл ішінде есептен шығарылғаны	(2,701,350)	(276,795)
Еншілес ұйымның шығуы	(58,347)	-
Жыл соңына ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	1,520,194	8,548,877

10. ҚОРЛАР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 018 жол коды)

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Қосалқы бөлшектер	14,587,074	9,443,110
Шикізат пен материалдар	8,766,333	8,358,593
Жолдың үстіңгі құрылысы материалдары	6,293,921	5,590,466
Отын	3,526,312	5,128,762
Құрылыс материалдары	539,769	334,466
Аяқталмаған өндіріс	537,441	422,338
Дайын өнім	370,738	379,594
Басқасы	1,165,246	1,021,294
	35,786,834	30,678,623
Шегеру: өтімсіз және ескірген босалқылар бойынша резерв	(624,653)	(361,364)
Жиынтығы	35,162,181	30,317,259

11. БАСҚА ДА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 019 жол коды)

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Басқа да салықтар бойынша алдын-ала төлеу	27,027,669	20,868,024
Берілген қысқа мерзімді аванстар	18,373,487	13,264,696
Қайтарылатын ҚҚС	18,274,397	30,353,038
Болашақ кезеңнің шығындары	1,221,852	1,803,275
Акционердің пайдасына тағайындалған актив (36 Түсіндірме жазба)	281,730	289,730
Басқалары	14,528	597,537
	65,193,663	67,176,300
Шегеру: күмәнді берешек бойынша резерв	(3,284,333)	(1,775,454)
Жиынтығы	61,909,330	65,400,846

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

**12. САТУ ҮШІН АРНАЛҒАН АКТИВТЕР (НЕМЕСЕ ІСТЕН ШЫҚҚАН ТОПТАР),
(Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 101 жол коды) ЖӘНЕ САТУ ҮШІН
АРНАЛҒАН ІСТЕН ШЫҚҚАН ТОПТАРДЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ (Шоғырландырылған
бухгалтерлік баланстың 301 жол коды)**

Қазақстан Республикасының Үкіметімен бекітілген 2016-2020 жж. арналған Жекешелендірудің кешенді жоспарын орындау аясында 2016 ж. ішінде Топ Басшылығы инвесторларға сатылатын Топтың еншілес ұйымдарының, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарының тізімін бекітті.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер деп сыныпталу үшін қажетті шарттарға сәйкес келетін еншілес ұйымдардың активтері мен міндеттемелері сату үшін арналған шығарылатын топ ретінде шоғырландырылған қаржылық жағдай жөніндегі қаржылық есептілікте сыныпталды.

2018 ж. ішінде Топ өзінің еншілес ұйымы «М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ -ның 100% акциялар пакетін үшінші жаққа сату бойынша мәмілесін аяқтады. Сату нәтижесінде Топ осы Топ үшін елеулі қызмет түрі болып табылмайтын еншілес ұйымның алдындағы бақылауды жоғалтып, сату нәтижесін елеулі қызмет түрі болып табылмайтын еншілес ұйымдарды сатудан түскен пайда ретінде таныды. (30 Түсіндірме жазба).

«Транстелеком» АҚ

2018 ж. сәуірде «Транстелеком» АҚ-ның 26 % азайту 1 акцияны сату туралы келісім-шарт жасасты. Сәйкесінше, 2018 және 2017 жж. желтоқсандағы жағдай бойынша «Транстелеком» АҚ-ның активтері мен міндеттемелері сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер құрамына сыныпталды. Басшылық мәміле есептік күннен кейін 12 ай ішінде аяқталады деп күтуде.

Бірлескен және қауымдасқан ұйымдардағы үлесті сату

2018 ж. ішінде Топ бірлескен ұйым «Электровоз құрастыру зауыты» АҚ-ның 25% акциясын сату бойынша мәмілені аяқтады. Сату нәтижесінде Топ осы ұйымға айтарлықтай бақылауын жоғалтып, сату нәтижесін 8,301,090 мың теңге көлемінде басқа да операциялық емес табыстарда қауымдасқан, бірлескен және еншілес ұйымдардағы үлесті сатудан пайда құрамында көрсетті (30 Түсіндірме жазба).

2017 ж. ішінде Топ «Астык-Транс» АҚ және «Локомотив құрастыру зауыты» АҚ қауымдасқан ұйымдардың 50% акциясын үшінші жаққа сатты. Сату нәтижесінде Топ осы ұйымдарға бірлескен бақылауын жоғалтып, сату нәтижесін 8,144,751 мың теңге көлемінде басқа да операциялық емес табыстарда қауымдасқан, бірлескен және еншілес ұйымдардағы үлесті сатудан пайда құрамында көрсетті (30 Түсіндірме жазба).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

Сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер, шығарылатын топтың активтері мен міндеттемелері келесі түрде көрсетілген.

	2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша		2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	
	Транстелеком АҚ	Басқасы	Жиынтығы	Жиынтығы
Активтер				
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	70,939,528	2,292	70,941,820	63,122,300
Материалды емес активтер	5,092,559	-	5,092,559	4,131,510
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	11,115,250	-	11,115,250	9,981,713
Қорлар	941,553	-	941,553	-
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	7,250,989	-	7,250,989	4,280,077
Басқа да қысқа мерзімді активтер	710,194	21,315	731,509	21,392
Басқа да қысқа мерзімді қаржы активтер	18,760	-	18,760	-
Ақша қаражаты мен оның баламалары	1,614,795	1,532	1,616,327	67,045
Ағымдағы табыс салығы	1,345,133	-	1,345,133	25
Сату үшін арналған деп сыныпталған шығарылатын топтың активтер жиынтығы	99,028,761	25,139	99,053,900	89,435,847
Басқасы (вагон жөндеу депосының активтері)	-	-	-	26,635
Сату үшін арналған деп сыныпталған ұзақ мерзімді активтер	-	-	-	2,890,247
Сату үшін арналған деп сыныпталған ұзақ мерзімді активтер (шығарылатын топтар) жиынтығы	99,028,761	25,139	99,053,900	2,890,247
Міндеттемелер				
Несиелер	52,267,980	-	52,267,980	89,435,847
Қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер	873,716	-	873,716	47,111,427
Басқа да қаржы міндеттемелер	1,820,613	-	1,820,613	-
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттеме	4,139,571	-	4,139,571	-
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	17,838,701	113,333	17,952,034	-
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	5,155,549	2,658	5,158,207	113,194
Сату үшін арналған деп сыныпталған шығарылатын топтың міндеттемелер жиынтығы	82,096,130	115,991	82,212,121	1,585
Шығарылатын топтың таза активтері	16,932,631	-	-	62,322,998
				114,779
				27,112,849
				-
				62,437,777

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)***(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)***Тоқтатылған қызмет**

Топ «Транстелеком» АҚ еншілес ұйымының қызмет нәтижелерін тоқтатылған қызмет ретінде пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетті.

Тоқтатылған қызметтің нәтижелері 2018 және 2017 жж. үшін келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Түсім	36,499,836	37,723,902
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	(25,216,599)	(25,283,455)
Жалпы пайда	11,283,237	12,440,447
Әкімшілік шығындар	(17,939,540)	(4,241,904)
Операциялық (залал)/пайда жиыны	(6,656,303)	8,198,543
Қаржыландыру бойынша түскен табыстар	485,842	257,116
Қаржыландыру бойынша шығындар	(5,832,792)	(5,988,767)
Басқа да операциялық емес табыстар	412,662	81,886
Басқа да операциялық емес шығындар	-	(275,631)
Салық салғанға дейінгі (залал)/пайда	(11,590,591)	2,273,147
Табыс салығы бойынша шығындар	(1,288,356)	(1,497,537)
Тоқтатылған қызметтен түсетін (залал)/пайда	(12,878,947)	775,610
Акцияға шаққандағы базалық пайда/(залал) (теңге)	(26)	2

Тоқтатылған қызметтен ақша қаражатының қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Операциялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты	15,960,159	4,620,822
Инвестициялық қызметте қолданылған таза ақша қаражаты	(21,406,360)	(6,932,220)
Қаржылық қызметте алынған/(қолданылған) таза ақша қаражаты	3,846,356	(7,610,490)
Ақша қаражатының таза шығысы	(1,599,845)	(9,921,888)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

**13. ҮЛЕСТІК ҚАТЫСУ ӘДІСІМЕН ЕСЕПКЕ АЛЫНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛАР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 116 жол коды,
Пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептің 023 жол коды)**

Атауы	Негізгі қызметі	Негізгі қызмет жүзеге асырылатын ел/тіркелген елі	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. желтоқсан	
			Баланстық құны	Иелену үлесі	Баланстық құны	Иелену үлесі
Қауымдасқан ұйымдар						
Халықаралық Қытай-қазақстандық логистикалық компания Ляньюнган К.	Халықаралық мультимодальды тасымалдаулар	Қытай Халық Республикасы	11,557,553	49%	10,552,107	49%
«Еуразиялық темиржол бірлестігі - Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ	Ішкі және халықаралық қатынаста жүктреді тасымалдау бойынша транспорттық-экспедиторлық қызмет көрсетуді ұйымдастыру	Ресей Федерациясы	5,307,980	33.33%	-	-
Басқасы			-	30-47%	985,704	25-47%
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар жиынтығы			16,865,533		11,537,811	
Бірлескен ұйымдар						
Logistic System Management B.V.	Көлік-экспедициялық қызметтер, жылжымалы құрамды оперирлеу терминалдық қызмет көрсету	Қазақстан Республикасы / Нидерланды	15,493,215	50%	15,865,960	50%
Бірлескен ұйымдарға инвестициялар жиынтығы			15,493,215		15,865,960	
Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар жиынтығы			32,358,748		27,403,771	

Барлық жоғарыда көрсетілген қауымдасқан және бірлескен ұйымдар Топ бизнесі үшін стратегиялық маңызды болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ) (егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға инвестициялардағы қозғалыс келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.		
	Қауымдасқан ұйымдар	Бірлескен ұйымдар	Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар жиынтығы
1 қаңтарға	11,537,811	15,865,960	27,403,771
Шетел валютасын қайта есептеу	1,096,643	-	1,096,643
Иелену үлесін өзгертпей жарғылық капиталға жарналар	2,611,359	-	2,611,359
Пайдадағы үлес	1,727,083	1,753,453	3,480,536
Басқа да ұзақ мерзімді активтерден аудару	155,695	-	155,695
Жарияланған дивидендтер	(263,058)	(2,126,198)	(2,389,256)
31 желтоқсан	16,865,533	15,493,215	32,358,748

	2017 ж.		
	Қауымдасқан ұйымдар	Бірлескен ұйымдар	Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар жиынтығы
1 қаңтарға	11,357,875	11,720,150	23,078,025
Шетел валютасын қайта есептеу	634,013	-	634,013
Иелену үлесін өзгертпей жарғылық капиталға жарналар	1,358,000	-	1,358,000
Пайдадағы/(залалдағы) үлес	(2,008,221)	4,145,810	2,137,589
Берілген кепілдемелердің әділ құны	196,144	-	196,144
31 желтоқсан	11,537,811	15,865,960	27,403,771

2018 ж. сәуірде «Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ («БТЛК» АҚ) қайта құрылды. Нәтижесінде «Еуразиялық теміржол бірлестігі -Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ-ы («ЕТБ БТЛК» АҚ) бөліп шығарылды. Бөліп шығарылған ұйымның жарғылық капиталы бірдей көлемде Топ, «Ресей теміржолдары» БАҚ және «Белорусь теміржолы» арасында бөлінген. Сонымен, «БТЛК» АҚ-дағы Топтың 0.08% иелену үлесі 33.3% «ЕТБ БТЛК» АҚ-дағы үлеске айналды. Нәтижесінде басқа да ұзақ мерзімді активтердегі инвестициялар бірлескен ұйымдарға инвестицияларға аударылды. 2018 ж. үшін Топтың «ЕТБ БТЛК» АҚ-ның пайдасындағы үлесі 5,309,180 мың теңгені құрады.

2018 ж. ішінде Топ «KTZ Express» АҚ атынан 2,611,359 мың теңге көлемінде «Continental Logistics» ЖШС-ның жарғылық капиталына қосымша жарнаны ақша қаражатымен салды. Салым Топтың иелену үлесін өзгерткен жоқ.

2018 ж. ішінде Топ «ЕТБ БТЛК» АҚ-дан 2018 ж. 1 жартыжылдығы үшін дивидендтерді ақша қаражатымен 237,176 мың теңге көлемінде және бірлескен ұйым Logistic System Management B.V.-ден дивидендтерді ақша қаражатымен 2016 ж. үшін 2,011,435 мың теңге көлемінде алды (2017 ж.: 2015 ж. үшін 1,663,776 мың теңге көлемінде).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНЫДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және сол күнге аяқталатын жыл іші елеулі қауымдасқан ұйымдарға қатысты жалпы ақпарат:

	2018 ж.				2017 ж.				«Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС	«Electrovoz құрастыру зауыты» ЖШС
	Халықаралық Қытай- қазақстандық логистикалық компания Ляньюнган қ.	«Ақтөбе реліс арқалық зауыты» ЖШС	«Continental Logistics» ЖШС	«Ақтау Теңіз Солтүстік Терминалы» ЖШС	«Еуразиялық теміржол Бірлескен Бірлескен транспорттық- логистикалық компаниясы» АҚ	Халықаралық Қытай- қазақстандық логистикалық компания Ляньюнган қ.	«Ақтөбе реліс арқалық зауыты» ЖШС	«Continental Logistics» ЖШС		
Қысқа мерзімді активтер	2,571,103	31,198,272	12,168,966	873,725	21,194,926	3,242,787	19,171,685	11,351,607	1,951,162	15,259,163
Ұзақ мерзімді активтер	22,497,490	69,795,948	31,805,060	43,742,646	3,408,667	21,202,747	75,503,972	31,037,035	42,450,737	21,515,770
Активтер жиынтығы	25,068,593	100,994,220	43,974,026	44,616,371	24,603,593	24,445,534	94,675,657	42,388,642	44,401,899	36,774,933
Қысқа мерзімді міндеттемелер	1,263,708	24,460,175	22,135,748	3,390,446	5,803,568	2,715,665	20,677,530	18,575,868	1,843,547	31,958,911
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	218,042	97,060,974	24,962,701	49,577,596	2,874,491	194,957	97,150,620	28,529,698	40,094,092	16,911,694
Міндеттемелер жиынтығы	1,481,750	121,521,149	47,098,449	52,968,042	8,678,059	2,910,622	117,828,150	47,105,566	41,937,639	48,870,605
Таза активтер/ (міндеттемелер) жиынтығы	23,586,843	(20,526,929)	(3,124,423)	(8,351,671)	15,925,534	21,534,912	(23,152,493)	(4,716,924)	2,464,260	(12,095,672)
Иелену үлесі		30%	30%	40%	33.3%	49%	30%	30%	40%	25%
Топқа тиесілі таза активтер/(міндеттемелер)	11,557,553	(6,158,079)	(937,327)	(3,340,668)	5,307,980	10,552,107	(6,945,748)	(1,415,077)	985,704	(3,023,918)
Жинақталған танылмаған залал	-	(9,706,518)	(937,327)	(3,340,668)	-	-	(6,945,748)	(1,415,077)	-	-
Инвестицияның баланстық құнын ұйымның таза активтерінің өзгеруіне түзету (басқа акционерден жеңілдікпен алынған несиені әділ құнына дейін түзету)	-	3,548,439	-	-	-	-	-	-	-	-
Инвестицияның баланстық құны	11,557,553	-	-	-	5,307,980	10,552,107	-	-	985,704	-
Табыстар	8,046,459	42,072,025	2,131,960	3,476,237	108,372,313	1,593,773	32,971,622	3,428,386	1,953,840	2,359,733
Жыл іші (залал)/пайда және жалпы жиынтық (залал)/табыс	30,689	(9,202,566)	(7,112,031)	(10,815,931)	15,928,918	24,132	(8,403,890)	(3,366,944)	(4,142,160)	(5,332,252)
Қауымдасқан ұйымның жалпы жиынтық (залал)/табысындағы танылған топ үлесі	15,038	-	(2,611,359)	(985,704)	5,309,108	11,825	(96,833)	(99,311)	(1,656,864)	-

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Logistic System Management B.V. бірлескен ұйымға қатысты 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және сол күнге аяқталатын жыл іші жалпы ақпарат:

	2018 ж.	2017 ж.
Қысқа мерзімді активтер, соның ішінде	14,152,187	18,964,477
Ақша қаражаты мен оның баламалары	7,120,075	6,296,933
Ұзақ мерзімді активтер	18,357,010	14,968,070
Активтер жиынтығы	32,509,197	33,932,547
Қысқа мерзімді міндеттемелер, соның ішінде	4,006,205	4,529,238
Қысқа мерзімді қаржы активтері (сауда және басқа кредиторлық берешек пен резервтерді алып тастағанда)	112,593	112,593
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, соның ішінде	864,230	1,019,057
Ұзақ мерзімді қаржы міндеттемелері (сауда және басқа кредиторлық берешек пен резервтерді алып тастағанда)	112,593	225,185
Міндеттемелер жиынтығы	4,870,435	5,548,295
Таза активтер жиынтығы	27,638,762	28,384,252
Иелену үлесі	50%	50%
Топқа қатысты біріккен ұйымдардың таза активтері	13,819,381	14,192,126
Гудвил	1,673,834	1,673,834
Инвестициялардың баланстық құны	15,493,215	15,865,960
Табыстар	58,548,608	53,093,395
Тозу және амортизация	(986,043)	(989,517)
Қаржылық табыстар	63,508	158,920
Қаржылық шығындар	(32,760)	(45,708)
Табыс салығы бойынша шағындар	(1,603,774)	(2,106,697)
Жыл іші пайда және жалпы жиынтық табыс	3,506,905	8,291,620
Біріккен ұйымның жалпы жиынтық табысындағы танылған Топ үлесі	1,753,453	4,145,810

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

14. ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК, ҮЙЛЕР МЕН ЖАБДЫҚТАР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 118 жол коды)

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішіндегі жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	Теміржолдарының инфрақұрылымы	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік	Жер	Басқалар	Жиынтығы
2017 ж. 1 қаңтарына баланстық құн (қайта есептелген)	959,908,549	178,300,696	252,799,091	832,022,620	3,646,233	13,329,945	2,240,007,134
Сатып алу	2,316,150	43,000	633,783	15,540,215	91,433	98,793	18,723,374
Қаржылық жал бойынша келіп түсу	-	-	-	12,953,406	-	-	12,953,406
Шығу	(103,417)	(154,671)	(1,149,247)	(4,270,751)	(69,902)	(351,881)	(6,099,869)
Тозу бойынша шығын	(26,213,610)	(7,743,885)	(25,309,973)	(45,774,470)	-	(1,882,542)	(106,924,480)
Шығу бойынша тозу	90,901	139,872	1,106,110	3,434,672	-	363,356	5,134,911
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	(30,701)	19,304	14,024	64,753	-	(2,059)	65,321
Инвестициялық жылжымайтын мүліктен аудару	-	(2,670,839)	-	-	-	-	(2,670,839)
Сату үшін арналған деп сыныпталған және акционердің пайдасына бөлу үшін сыныпталған активтерді аудару	-	(973,899)	(1,813,677)	(323,289)	-	(65,066)	(3,175,931)
Басқа да қозғалыстар мен аударулар	56,478,428	183,271,323	45,269,466	31,514,913	-	2,187,204	318,721,334
2017 ж. 31 желтоқсанына баланстық құн (қайта есептелген)	992,446,300	350,230,901	271,549,577	845,162,069	3,667,764	13,677,750	2,476,734,361
Бастапқы құны	1,182,493,991	400,347,534	418,959,201	1,221,591,382	3,667,764	24,682,318	3,251,742,190
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(190,047,691)	(50,116,633)	(147,409,624)	(376,429,313)	-	(11,004,568)	(775,007,829)
2018 ж. 1 қаңтарына баланстық құн (қайта есептелген)	992,446,300	350,230,901	271,549,577	845,162,069	3,667,764	13,677,750	2,476,734,361
Сатып алу	56,469	341,343	371,782	38,811,011	365	77,053	39,658,023
Қаржылық жал бойынша келіп түсу	-	-	-	8,477,564	-	-	8,477,564
Шығу	(975,517)	(652,535)	(1,710,961)	(4,497,659)	(2,778)	(312,992)	(8,152,442)
Тозу бойынша шығын	(34,567,832)	(5,041,698)	(27,286,027)	(51,521,106)	-	(1,975,996)	(120,392,659)
Шығу бойынша тозу	666,464	238,021	1,487,139	4,478,099	-	306,343	7,176,066
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	14,307	(8,781)	(20,648)	(471,665)	-	(6,540)	(493,327)
Сату үшін арналған деп сыныпталған және акционердің пайдасына бөлу үшін сыныпталған активтерді аудару	-	(8,198,459)	(401,126)	(8,965)	(1,780,502)	(181,681)	(10,570,733)
Инвестициялық жылжымайтын мүліктен аудару	-	(250,227)	(253,083)	(1,040,438)	(68,072)	(6,314)	(1,618,134)
Басқа да қозғалыстар мен аударулар	139,722,245	(15,187,186)	18,408,430	42,015,997	2,827	751,340	185,713,653
2018 ж. 31 желтоқсанына баланстық құн	1,097,362,436	321,471,379	262,145,083	881,404,907	1,819,604	12,328,963	2,576,532,372
Бастапқы құны	1,319,489,252	371,124,564	434,592,942	1,302,088,324	1,819,604	24,826,566	3,453,941,252
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(222,126,816)	(49,653,185)	(172,447,859)	(420,683,417)	-	(12,497,603)	(877,408,880)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

2018 ж. Топ Акционерден/Соңғы Акционерден жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды 290,037 мың теңге сомасына алып (2017 ж.: 2,322,567 мың теңгеге), оларды капиталдағы өзгерістер жөніндегі шоғырландырылған есепте жарғылық капиталға салған жарна және басқа да жарналар ретінде көрсетті (24 Түсіндірме жазба).

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың баланстық құны тиісінше 130,129,260 мың теңге және 134,090,917 мың теңге болатын жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар белгілі несиелер бойынша кепілдікті қамтамасыз етті.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың толық амортизацияланған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарының бастапқы құны, тиісінше, 269,280,207 мың теңгені және 246,544,005 мың теңгені құрады.

15. БАСҚА ДА ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 123 жол коды)

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Аяқталмаған құрылыс	174,287,991	197,140,130
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген аванстар	59,794,579	56,536,483
Қайтаруға жататын ҚҚС	43,626,702	36,488,308
Қызметкерлерге тұрғын үй қарызы	4,928,094	5,519,909
Болашақ кезең шығындары	3,855,897	1,873,518
Тұрғын үй қоры	44,904	89,441
Басқалары	1,433,768	2,905,529
	287,971,935	300,553,318
Шегеру: қайтарылмайтын ҚҚС бойынша резерв	(17,771,698)	(17,551,081)
Шегеру: аяқталмаған құрылыс бойынша резерв	(9,425,465)	(9,468,449)
Шегеру: жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін жеткізушіге аванстар бойынша резерв	(5,985,283)	(1,349,954)
Шегеру: қайтарылмайтын ҚҚС бойынша резерв	(17,548)	-
ЖИЫНТЫҒЫ	254,771,941	272,183,834

Аяқталмаған құрылыс

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс, негізінен, 21,081,739 мың теңге сомасына (2017 ж.: 70,829,526 мың теңге сомасына) «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерін салу жобасы бойынша шығындардан, 43,361,661 мың теңге сомасына (2017 ж.: 35,293,745 мың теңге сомасына) Құрық портында сал кешенін салу бойынша шығындардан және 43,966,111 мың теңге сомасына (2017 ж.: 31,286,106 мың теңге) Астана ст. теміржол торабын дамыту бойынша шығындардан, соның ішінде вокзал кешенін салу шығындарынан, тұрады.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін алынған несиелер бойынша капиталға айналатын шығындар сомасы 2,129,984 мың теңге және 2,989,294 мың теңгені құрады. Капиталға айналдыру мөлшерлемесі 3.2%-дан 8.55%-ға дейін аралықты құрайды (2016 ж.: 2.59%-дан 10%-ға дейін).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген аванстар

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Локомотивтерді жеткізіп салу	34,467,982	20,354,011
Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жолаушы-жүк тасымалдаушы салдарын қолданысқа енгізу	10,976,482	22,276,150
Жүк вагондарын жеткізіп салу	5,654,880	-
Жолаушыларды тасымалдау вагондарына жинақтаушы құрылғыларын жеткізіп салу	4,327,647	8,131,336
Басқалары	4,367,588	5,774,986
Жиынтығы	59,794,579	56,536,483

16. НЕСИЕЛЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 210 және 310 жол кодтары)

	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Сомасы	Орташа безбенделген тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)	Сомасы	Орташа безбенделген тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)
<i>Пайыздық мөлшерлемесі тұрақты несиелер</i>	223,280,036		277,429,093	
- теңгеде	159,668,940	8.52	145,120,266	8.99
- АҚШ долларында	2,104,013	2.55	65,865,988	3.28
- еуроде	58,807,920	5.89	63,011,636	6.11
- басқа валютада	2,699,163	4.25	3,431,203	4.00
<i>Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы несиелер</i>	23,423,869		93,779,919	
- теңгеде	18,038,786	11.41	71,151,072	11.57
- АҚШ долларында	5,385,083	5.79	22,628,847	5.73
	246,703,905		371,209,012	
Несиелердің ағымдағы бөлігі	126,433,810		74,019,631	
Несиелердің ұзақ мерзімді бөлігі	120,270,095		297,189,381	
Жиынтығы	246,703,905		371,209,012	

Несиелердің өтелу мерзімі келесідей:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
1 жыл ішінде	126,433,810	74,019,631
1 жылдан 2 жылға дейін	9,737,305	37,064,147
2 жылдан 3 жылға дейін	7,850,714	37,252,064
3 жылдан 4 жылға дейін	4,356,756	32,580,074
4 жылдан 5 жылға дейін	1,641,681	30,849,236
5 жылдан астам	96,683,639	159,443,860
Жиынтығы	246,703,905	371,209,012

Мерзімінен бұрын өтеу

2018 ж. ішінде Топ атынан «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымы 2016 ж. 12 желтоқсанда «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен жасасқан Келісім шегінде 25,246,445 мың теңге көлеміндегі берешекті мерзімінен бұрын өтеді.

2012 ж. 26 қарашада АҚШ-тың экспорттық-импорттық банкімен жасасқан Келісім шегінде Топ атынан «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымы 61,802,896 мың теңге көлеміндегі берешекті мерзімінен бұрын өтеді.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

2016 ж. 22 желтоқсанда Компания, «Қазтеміртранс» АҚ мен ЕҚДБ-мен жасасқан несиені қайта құрылымдау туралы Келісім шегінде Топ 43,578,081 мың теңге көлемінде берешекті мерзімінен бұрын өтеді.

Осы несиелердің мерзімінен бұрын өтелуі қосымша қаржылық шығындарға әкелген жоқ.

Алынған несиелер

2018 ж. ішінде Топ келесідей несиелерді алды:

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2018 ж. ішінде Топ «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымы атынан 2015 ж. 26 ақпанда жасасқан несиелік желіні ашу туралы несиелік келісім шегінде 48,800,000 мың теңге көлемінде несиені 12% сыйақы мөлшерлемесімен бір жылдық мерзімге алды. Топ алынған несиені мерзімінен бұрын өтеді.

2018 ж. ішінде Компания Топ атынан 2015 ж. 26 ақпанда жасасқан несиелік желіні ашу туралы несиелік келісім шегінде 30,490,000 мың теңге көлемінде несиені 12% сыйақы мөлшерлемесімен бір жылдық мерзімге алды. Топ несиені 2,500,000 мың теңге көлемінде өтеді.

2018 ж. маусымда «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2015 ж. 26 ақпанда жасасқан несиелік желіні ашу туралы келісім шегінде қосымша келісім-шарт жасалды. Қосымша келісім-шартқа сәйкес Топтың еншілес ұйымы «KTZ-Express» АҚ қосалқы қарыз алушы болып табылады. «KTZ-Express» АҚ 15,000,000 мың теңге көлемінде несиені 12% сыйақы мөлшерлемесімен бір жылдық мерзімге алды. 2018 ж. ішінде Топ 7,100,000 мың теңге көлемінде несиені өтеді.

Несиелердің әділ құны 37 Түсіндірме жазбада көрсетілген.

Кредиттік шарттар мен оларды бұзу

ЕҚДБ және HSBC Франциядан алынған баланстық құны сәйкесінше 23,320,074 мың теңге және 58,807,920 мың теңгені құрайтын несиелік келісімдердің шарттары белгілі бір қаржы коэффициенттерін (ковенанттарын), оның түзетілген EBITDA-ға түзетілген Adjusted борыштың қатынасы, капиталдың түзетілген қарызға қатынасы⁸ мен пайыздарды жабу коэффициенті (түзетілген) EBITDA-ға негізделген) сияқты талаптардың сақталуын көздейді.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ жоғарыда көрсетілген HSBC Франциямен бекітілген ковенанттардың біреуін бұзды. Нәтижесінде, Топ несиенің ұзақ мерзімді бөлігін 46,237,971 мың теңге көлемінде қысқа мерзімді бөлігіне ауыстырды. Есептік күннен кейін Топ HSBC Франциядан ковенанттардың төменгі шекті мәнін 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзгерту туралы келісім-хатын алды (38 Түсіндірме жазба). Топ 2018 ж. 31 желтоқсандығы жағдай бойынша қайта қаралған ковенанттардың шарттарын орындады. Сәйкесінше, бұл оқиға HSBC Франциядан алынған несиелердің мерзімінен бұрын өтелуіне алып келген жоқ және бұл оқиға басқа несиелік міндеттемелердің орындалуына әсер еткен жоқ.

Сонымен қоса, ЕҚДБ мен ҚДБ-дың алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмас үшін, Топ есептік күнге дейін осы банктерден 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық көрсеткіштерді қолданбау туралы келісім-хатын алды.

⁸ HSBC Франциямен несиелік келісім-шарттың шарттарына сәйкес

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Қаржылық қызметтен ақша ағымдары мен қаржылық міндеттемелердің өзгеруін салыстыру

	2018 ж.			2017 ж.		
	Несилер	Басқа да қаржы міндеттемелері (17 Түсіндірме жазба)	Барлығы	Несилер	Басқа да қаржы міндеттемелері (17 Түсіндірме жазба)	Барлығы
1 қантарға	371,209,012	908,395,745	1,279,604,757	468,338,685	771,341,089	1,239,679,774
ХКЕС (IFRS) 9-ды алғаш қолданумен байланысты түзетулер	587,355	3,917,645	4,505,000	-	-	-
2018 ж. 1 қантарына ХКЕС (IFRS) 9-ға сәйкес	371,796,367	912,313,390	1,284,109,757	468,338,685	771,341,089	1,239,679,774
Қаржылық қызметтен ақша ағымдарымен байланысты өзгерістер						
Несие бойынша негізгі қарызды өтеу	(283,607,674)	-	(283,607,674)	(168,162,683)	(263,684,687)	(431,847,370)
Алынған несиелер бойынша келіп түсулер	135,432,301	136,563,621	271,995,922	52,116,483	367,516,838	419,633,321
Қаржылық жал бойынша төлемдер	-	(783,512)	(783,512)	-	(127,595)	(127,595)
Қаржылық қызметтен ақша ағымдарымен байланысты өзгерістер жиынтығы	(148,175,373)	135,780,109	(12,395,264)	(116,046,200)	103,704,556	(12,341,644)
Басқа да өзгерістер						
Шетел валютасы бағам айырмашылығының өзгеруінің әсері	15,750,733	97,047,693	112,798,426	1,043,178	1,491,067	2,534,245
Ақша ағымдарын хеджерлеу	-	14,193,000	14,193,000	-	3,553,950	3,553,950
Қаржылық жал бойынша жаңа келісім-шарттар	-	5,286,514	5,286,514	-	14,413,800	14,413,800
Қаржылық жал мен несие бойынша пайыз шығындары, дисконт амортизациясы (29 Түсіндірме жазба)	29,025,032	62,373,192	91,398,224	31,675,734	57,830,509	89,506,243
Төленген пайыздар	(22,995,864)	(71,512,560)	(94,508,424)	(27,278,229)	(46,165,195)	(73,443,424)
Танылуының тоқтатылуына әкеліп соқтырмайтын қарыздық активтер мен міндеттемелердің айырбасталуының немесе модификациясының әсері	(1,035,547)	-	(1,035,547)	-	-	-
Басқа да өзгерістер	2,338,557	(1,836,433)	502,124	13,475,844	2,225,969	15,701,813
Міндеттемелермен байланысты басқа да өзгерістер	23,082,911	105,551,406	128,634,317	18,916,527	33,350,100	52,266,627
31 желтоқсанына	246,703,905	1,153,644,905	1,400,348,810	371,209,012	908,395,745	1,279,604,757

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

**17. БАСҚА ДА ҚАРЖЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың
212 және 312 жол кодтары)**

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	1,135,573,232	893,510,975
Қаржылық жал бойынша міндеттеме	18,071,673	14,884,770
	1,153,644,905	908,395,745
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	50,407,102	20,866,271
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	1,103,237,803	887,529,474
Жиынтығы	1,153,644,905	908,395,745

Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топпен шығарылған қарыздық бағалы қағаздар мынаны қамтыды:

	Өтеу күні	Биржалар	2018 ж.	2017 ж.
Бағасы бойынша орналастырылған еурооблигациялар				
АҚШ долларындағы 6.95%-дық Еурооблигациялар (105.521%)	10 шілде 2042 ж.	LSE/KASE	441,797,410	395,123,162
АҚШ долларындағы 4.85%-дық Еурооблигациялар (100.393%)	17 қараша 2027 ж.	ISE/KASE	276,974,001	234,235,460
Ресей рубіліндегі 8.75%-дық Еурооблигациялар (100%)	7 маусым 2022 ж.	MOEX	82,760,610	86,407,594
Теңгедегі 9.25%-дық Облигациялар (100%)	15 қараша 2024 ж.	KASE	76,830,729	
Швейцар франкіндегі 3.638%-дық Еурооблигациялар (100%)	20 маусым 2022 ж.	SIX Swiss Exchange	73,574,471	64,174,429
Швейцар франкіндегі 3.25%-дық Еурооблигациялар (100%)	5 желтоқсан 2023 ж.	SIX Swiss Exchange	64,710,376	-
Теңгедегі Инфляция мөлшерлемесі +2.52% (9.32%) облигациялар (100%)	25 сәуір 2026 ж.	KASE	53,171,389	53,545,694
Швейцар франкіндегі 2.59%-дық Еурооблигациялар (100%)	20 сәуір 2019 ж.	SIX Swiss Exchange	39,570,218	34,512,830
Теңгедегі 11%-дық Облигациялар (100%)	23 шілде 2027 ж.	KASE	26,184,028	25,511,806
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың жиынтығы			1,135,573,232	893,510,975
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ағымдағы бөлігі			48,730,001	19,731,512
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ұзақ мерзімді бөлігі			1,086,843,231	873,779,463
			1,135,573,232	893,510,975

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған қарыздық бағалы қағаздар келесі валюталарда көрсетілген:

	2018 г.		2017 г.	
	Сомасы	Орташа безбенделген тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)	Сомасы	Орташа безбенделген тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)
Пайыздық мөлшерлемесі тұрақты шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	1,082,401,843		839,965,281	
- теңгеде	103,014,757	9.69	25,511,806	11.00
- АҚШ долларында	718,771,411	6.64	629,358,622	6.86
- еврода	177,855,065	3.26	98,687,259	3.35
- басқа валютада	82,760,610	8.75	86,407,594	8.75
Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы шығарылған қарыздық бағалы қағаздар	53,171,389		53,545,694	
- теңгеде	53,171,389	9.32	53,545,694	10.42
	1,135,573,232		893,510,975	

2018 ж. 25 қыркүйекте валюталық несиелер мен теңгедегі жоғары сыйақылы несиелерді қайта құрылымдау мақсатында Компания Қазақстан қор биржасында (KASE) 75,000,000 мың теңге көлемінде 9.25%-дық жылдық купон мөлшерлемесімен және өтелу мерзімі 2024 ж. 15 қараша ретінде облигациялардың шығарылуын жүзеге асырды. Купонның өтелуі - жылына бір рет.

2018 ж. 5 желтоқсанда Компания АҚШ долларындағы «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-ның несиелерін қайта құрылымдау мақсатында Швейцар қор биржасында 170,000,000 швейцар франкінде 3.25%-дық жылдық купон мөлшерлемесімен және өтелу мерзімі 2023 ж. 5 желтоқсан ретінде облигациялардың шығарылуын жүзеге асырды. Купонның өтелуі-жылына бір рет.

Несиелердің әділ құны 37 Түсіндірме жазбада көрсетілген.

Кредиттік шарттар мен оларды бұзу

Еурооблигациялармен байланысты талаптар бизнесті өзгертумен және мүлікті иеліктен алумен; басқа да заңды тұлғалармен қосылу және қауымдасумен байланысты талаптардан тұрады, алайда осы талаптармен шектелмейді. Еурооблигацияларды шығару шарттарында белгіленген дефолт оқиғасы болған жағдайда инвесторлар Еурооблигациялар бойынша берешекті өтеуді талап етуге құқылы.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)***(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)***Қаржылық жал бойынша міндеттеме**

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың қаржылық жал бойынша міндеттемелері келесідей:

	2018 ж.		2017 ж.	
	Минималды жал төлемдері	Минималды жал төлемдерінің келтірілген құны	Минималды жал төлемдері	Минималды жал төлемдерінің келтірілген құны
Бір жыл ішінде	1,512,618	1,677,101	1,222,178	1,134,759
Екі жылдан бес жылға дейін, қоса есептегенде	7,256,402	5,021,350	3,143,181	2,512,113
Бес жылдан астам	22,793,601	11,373,222	15,602,851	11,237,898
Таза минималды міндеттемелер	31,562,621	18,071,673	19,968,210	14,884,770
Болашақ қаржылық шығындарды шегергенде	(13,490,948)	-	(5,083,440)	-
Төлемдік міндеттемелердің келтірілген құны	18,071,673	18,071,673	14,884,770	14,884,770
12 ай ішінде төленуге тиісті міндеттемелерді шегергенде	-	(1,677,101)	-	(1,134,759)
12 айдан кейін төленуге тиісті сома	-	16,394,572	-	13,750,011

Жолаушылар тасымалы вагондары

2016 ж. желтоқсанда Топ, «Жолаушылар тасымалы» АҚ атынан, «Тұлпар-Тальго» ЖШС жасаған жолаушылар тасымалы вагондарын 43 бірлік көлемінде 12,938,279 мың теңге сомасында 20 жылға 1.75% жылдық сыйақы мөлшерлемесімен жалға алу туралы қаржылық жал келісім-шартына «БРК-Лизинг» АҚ, байланысты тараппен, отырды. Топ жалға алушы болып табылады. Тиімді сыйақы мөлшерлемесі 1.95%-ды құрайды. Негізгі қарызды өтеу бойынша жеңілдік мерзімі 5 жылды құрайды.

2017 ж. ішінде Топ жолаушылар тасымалы вагондарын 43 бірлік көлемінде алды және жолаушылар тасымалы вагондарын жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар құрамында 11,552,036 мың теңге көлемінде минималды жал төлемдерінің келтірілген құны бойынша алдын ала төленген төлемдерді ескеріп таныды.

Вагон-платформалары

2017 ж. тамызда Топ, «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы атынан, вагон-платформаларды 1,995 бірлік көлемінде 33,263,982 мың теңге сомасында 15 жылға 15% жылдық сыйақы мөлшерлемесімен жалға алу туралы қаржылық жал келісім-шартына байланысты тарап «БРК-Лизинг» АҚ-мен отырды. 15%-дық жылдық сыйақы мөлшерлемесінің 10%-ы №212 «Әлеуметтік маңызы бар қатынастар бойынша жолаушыларды тасымалдаушылар мен операторлардың вагондарды (контейнерлерді) сатып алуын кредиттеуге және олардың қаржыландыру лизингіне сыйақының мөлшерлемесін субсидиялау қағидалары» республикалық бюджеттік бағдарламасы бойынша «Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігінің көлік Комитеті» РММ-мен субсидияландырылады. Негізгі қарызды өтеу бойынша жеңілдік мерзімі 5 жылды құрайды. Топ жалға алушы болып табылады. Тиімді сыйақы мөлшерлемесі 15.62%-ды құрайды.

2018 ж. ішінде Топ келісім-шартпен бекітілген кесте бойынша вагон платформаларды 351 бірлік көлемінде алды (2017 ж.:30 бірлік).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)***(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)***Жартылай вагондар**

2017 ж. тамызда Топ, «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымы атынан, жартылай вагондарды 1,000 бірлік көлемінде 15,076,958 мың теңге сомасында 15 жылға 15% жылдық сыйақы мөлшерлемесімен жалға алу туралы қаржылық жал келісім-шартына байланысты тарап «БРК-Лизинг» АҚ-мен отырды. 15%-дық жылдық сыйақы мөлшерлемесінің 10%-ы №212 «Әлеуметтік маңызы бар қатынастар бойынша жолаушыларды тасымалдаушылар мен операторлардың вагондарды (контейнерлерді) сатып алуын кредиттеуге және олардың қаржыландыру лизингіне сыйақының мөлшерлемесін субсидиялау қағидалары» республикалық бюджеттік бағдарламасы бойынша «Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігінің көлік Комитеті» РММ-мен субсидияландырылады. Негізгі қарызды өтеу бойынша жеңілдік мерзімі 7 жылды құрайды. Топ жалға алушы болып табылады. Тиімді сыйақы мөлшерлемесі 15.095%-ды құрайды.

2018 ж. ішінде Топ келісім-шартпен бекітілген кесте бойынша вагон платформаларды 228 бірлік көлемінде алды (2017 ж.: 81 бірлік).

Барлық жал төлемдері теңгеде көрсетілген.

**18. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ САУДА ЖӘНЕ БАСҚА ДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК
(Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 213 және 313 жол коды)**

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Сауда кредиторлық берешек	141,904,024	117,876,718
Жалақы бойынша берешек	17,506,387	15,525,832
Басқа да кредиторлық берешек	9,459,402	17,009,441
Жиынтығы	168,869,813	150,411,991
Қысқа мерзімді сауда және басқа да кредиторлық берешек	167,187,632	150,159,222
Ұзақ мерзімді сауда және басқа да кредиторлық берешек	1,682,181	252,769
Жиынтығы	168,869,813	150,411,991

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек мына валюталарда берілген:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Теңге	128,623,361	100,771,608
АҚШ доллары	6,324,781	7,496,451
Швейцар франкі	812,502	805,700
Басқа валютада	6,143,380	8,802,959
Жиынтығы	141,904,024	117,876,718

Басқа да кредиторлық берешек негізінен теңгеде көрсетілген.

Кредиторлық берешек бойынша айналымның орташа мерзімі 56 күнді құрайды (2017 ж.: 59 күнді құрады).

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

19. РЕЗЕРВТЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 214 және 314 жол коды)

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді резервтерге 5,581,730 мың теңге және 289,730 мың теңге сомасында Акционердің пайдасына тағайындалған қайтарылмайтын міндеттемелер кіреді (36 Түсіндірме жазба).

Есеп саясатының негізгі қағидаларында сипатталғандай, ақша қаражатын немесе ақшалай емес активтерді Компания Акционерге/соңғы Акционерге беруге міндетті болғанда және осындай міндеттеменің сомасы нақты бағаланатын кезде, бөлулер капитал және сәйкес өзгертілмейтін міндеттеме құрамында танылады. Компания осы міндеттемелердің құнын сәйкес құрылыс пен жабдықтау келісімшарттарының құнына тең есептейді.

2018 ж. желтоқсанда Қазақстан Республикасының Үкіметі және Жалғыз Акционер Компанияға Түркістан қаласындағы Оқушылар сарайының құрылысын қаржыландыруды қамтамасыз етуді бұйырды. Нәтижесінде, Компания Түркістан қаласында Оқушылар сарайын салуды қаржыландыру бойынша қайтарымсыз міндеттемені қабылдап, салуға жұмсалады деп күтілетін шығындарды 5,300,000 мың теңге көлемінде Акционерге бөлу ретінде таныды.

20. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫЛАР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 216 жол коды)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша қызметкерлерге сыйақылар келесіні қамтыды:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
Пайдаланылмаған демалыс бойынша резерв	11,704,934	10,879,579
Төлемдердің мөлшері белгіленген зейнетақы жоспары бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер	2,796,949	2,858,574
Жиынтығы	14,501,883	13,738,153

Еңбек қызметі аяқталуына байланысты төленетін сыйақылар жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зейнетақылық аударымдар қызметкерлердің міндеттемелері болып табылады және Топтың Ұжымдық шартта көзделген міндеттемелерден басқа (төменде көрсетілген), қызметкерлердің алдында олар зейнеткерлікке шыққаннан кейін төлемдер бойынша не ағымдық, не болашақ міндеттемелері жоқ.

Қызметкерлерге еңбек қызметі аяқталғаннан кейін төленетін және басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар Топ пен оның еңбек ұжымы арасында жасалған 2018-2020 жж. арналған Ұжымдық шартқа сәйкес төленеді. Осы шартқа сәйкес Топ келесідей негізгі төлемдер мен жеңілдіктерді қорланбайтын жоспар шегінде жүзеге асырады:

- зейнетке шығу кезіндегі бір жолғы жәрдем;
- зейнеткерлерге жыл сайынғы материалдық көмек;
- тегін теміржол билеттерін беру;
- зейнеткерлердің ритуалдық қызметтерін төлеуге материалдық көмек;
- қызметкерлер мен зейнеткерлердің мерейтойлары;
- тістерді протездеуге материалдық көмек;
- басқа да жеңілдіктер.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға міндеттемелер мәндерінің ағымдағы қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Жылдың басындағы жалпы міндеттеме сомасы	31,241,621	29,130,540
Қызметтердің ағымдық құны	1,172,331	1,034,188
Өткен қызметтердің құны	1,480,158	(72,306)
Сыйақының құны	2,943,680	2,795,393
Басқа да жиынтық залалда танылған актуарлық қайта бағалау	1,137,115	1,558,331
Жыл ішінде жасалған төлемдер	(3,211,351)	(3,546,812)
Жыл іші пайда мен залалда танылған актуарлық залал	19,243	342,287
Еншілес ұйымдардың шығуы	(37,579)	-
Жыл соңындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	34,745,218	31,241,621
Соның ішінде, төлем мерзімі жыл ішінде келетін міндеттемелер	2,796,949	2,858,574
Төлем мерзімі бір жылдан кейін келетін міндеттемелер (23 Түсіндірме жазба)	31,948,269	28,383,047
Жыл соңындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	34,745,218	31,241,621

Төлемдердің мөлшері белгіленген зейнетақы жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша пайда мен залалда 2018 мен 2017 жж. ішінде танылған міндеттемелердің сомасы келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Сатудың өзіндік құны (26 Түсіндірме жазба)	4,893,235	3,528,826
Жалпы және әкімшілік шығындар (27 Түсіндірме жазба)	722,177	570,736
Жыл іші пайда мен залалда танылғанның жиынтығы	5,615,412	4,099,562

Топ міндеттемелерін есептеу Топтың қызметкерлерінің және зейнеткерлерінің саны, жасы, жынысы мен өтіл жылдары мен қызметкерлер санының өзгеруі бойынша нақты деректер, сонымен бірге өлім деңгейі бойынша жарияланып отыратын статистика деректерінің негізінде дайындалған. Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепті жасау күніндегі өзге негізгі жорамалдар төменде келтірілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Дисконт мөлшерлемесі	8.3%	9%
Болашақта материалдық көмектің күтілетін жылдық өсуі	3.4% (орташа)	4% (орташа)
Болашақта ең төмен еңбекақының күтілетін жылдық өсуі	4.9% (орташа)	4.3% (орташа)
Болашақта теміржол билеттері құнының күтілетін жылдық өсуі	6.3% (орташа)	6.6% (орташа)

Актуарий жүргізген сезімталдық талдауына сай қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелердің максималды жоғарлауы 10.1%-ды құрайды. Бұл жағдай инфляция деңгейі 1%-ға жоғарласа орын алады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

21. БАСҚА ДА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 217 жол коды)

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша міндеттемелер, ХҚЕС (IAS) 15	69,009,916	-
Дивидендтер бойынша міндеттемелер (24 Түсіндірме жазба)	16,424,670	16,424,670
Міндетті зейнетақы жарналары мен әлеуметтік сақтандыруға аударымдар	6,033,528	5,323,331
Алынған аванстар	2,796,997	83,696,841
Болашақ кезең шығындары	2,515,270	8,414,165
Басқа да міндеттемелер	1,976,678	889,011
Міндетті зейнетақы жарналары мен әлеуметтік сақтандыруға жарналар		
ҚҚС	3,134,623	5,687,490
Жеке табыс салығы	3,016,895	2,637,751
Әлеуметтік салық	1,513,683	1,326,306
Мүлік салығы	250,685	330,292
Басқа	1,787,479	914,120
Жиынтығы	108,460,424	125,643,977

22. КЕЙІНГЕ ҚАЛДЫРЫЛҒАН САЛЫҚТЫҚ МІНДЕТТЕМЕ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 122 және 315 жол коды)

Сәйкес қаржылық есептілікті дайындаудың есептік күніне күші бар салықтың ресми бекітілген, шоғырландырылған қаржылық есептіліктің тәртібі кезеңіне қолданыстағы салықтар мөлшерлемелерін қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған салық сомасы 31 желтоқсандағы шоғырландырылған қаржылық есептілік жағдай бойынша мыналарды қамтыды:

	31 желтоқсан 2018 ж.	31 желтоқсан 2017 ж. (қайта есептелген)
Кейінге қалдырылған салық активтері:		
Көшірілген салық залалдары	143,255,693	134,504,134
Дебиторлық берешектегі айырмашылық	4,231,766	3,294,879
Қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемелер	2,917,647	-
Қызметкерлерге қатысты есептелген міндеттемелер	2,718,375	2,543,759
Тұрғын үй қарызы дебиторлық берешегі бойынша дисконт	2,178,270	2,304,704
Басқалары	1,470,764	2,193,553
	156,772,515	144,841,029
Шегерулер: кейінге қалдырылған салықтық активтер, кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелерімен есепке алынған	(150,348,435)	(138,888,042)
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	6,424,080	5,952,987
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері:		
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар және басқа да ұзақ мерзімді активтер	(332,719,476)	(321,556,609)
Несиені әділ құнына дейін түзету	(43,880,601)	(44,353,314)
Болашақ кезең шығындары	(77,632)	(258,551)
Басқалары	(8,276)	(317,672)
	(376,685,985)	(366,486,146)
Шегерулер: кейінге қалдырылған салықтық активтер, кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелерімен есепке алынған	150,348,435	138,888,042
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	(226,337,550)	(227,598,104)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелерінің жиынтығы	(219,913,470)	(221,645,117)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

	2018 ж.	2017 ж.
Жыл басындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	(221,645,117)	(216,044,227)
Пайда және залалда көрсетілген	(132,583)	(5,619,801)
Капитал өзгерістері жөніндегі шоғырландырылған есепте көрсетілген	-	106,967
Еншілес ұйымдардың шығуы	1,029,825	-
Қауымдасқан ұйымдардың инвестицияларында көрсетілген ұйымдар	834,405	(88,056)
Жыл соңындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	(219,913,470)	(221,645,117)

Топ ауыстырылған салық залалдарына жатқызылатын кейінге қалдырылған активтерді таныған жоқ. Басшылықтың ойынша, осы кейінге қалдырылған активтерге қарсы есепке алынатын салық салынатын пайданың болашақта жеткілікті болуы екіталай. 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша танылмаған ауыстырылған салық залалдарының жалпы салық әсері 11,842,270 мың теңгені құрады (2017 ж. 31 желтоқсан: 5,437,788 мың теңге). Осы ауыстырылған салықтық залалдар пайда болған мерзімінен 10 жыл ішінде салықтық мақсаттар үшін жойылады.

23. БАСҚА ДА ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 316 жол коды)

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Зейнетақы жоспары бойынша төлем мөлшерлері белгіленген ұзақ мерзімді міндеттемелер (20 Түсіндірме жазба)	31,948,269	28,383,047
Міндеттеме шарттары бойынша қаржылық кепілдіктер	14,588,236	4,194,045
Болашақ кезең шығындары	4,713,419	-
Жиынтығы	51,249,924	32,577,092

34 Түсіндірме жазбада көрсетілгендей, 2018 ж. Компания Топтың сенімгерлік басқаруындағы «Астана Халықаралық әуежайы» АҚ-ның «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-дан алған несиесі бойынша банкке қаржылық кепілдік беріп, қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемені 6,451,052 мың теңге көлемінде таныды.

Сонымен қоса, Топ «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС және «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС қауымдасқан кәсіпорындардан алынған несиелер бойынша қаржылық кепілдіктерді банктерге берді. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы несиелік кепілдіктердің амортизацияланған құны 8,137,184 мың теңгені құрады. (2017 ж. 31 желтоқсан: 4,194,045 мың теңге).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

24. ЖАРҒЫЛЫҚ (АКЦИОНЕРЛІК) КАПИТАЛ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 410 жол коды), РЕЗЕРВ (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 413 жол коды) ЖӘНЕ БӨЛІНБЕГЕН ПАЙДА (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 414 жол коды)

Жарғылық (акционерлік) капиталда көрсетілген меншік иелерінің жарнасы (Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есептің 311 және 711 жол кодтары)

	Шығаруға жарияланған акциялардың саны	Шығарылған акциялардың саны	Жарғылық капитал, мың теңге
2017 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша	502,040,458	496,063,720	993,460,480
Орналасырылған акциялар	-	93,852	69,174,567
2018 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша	502,040,458	496,157,572	1,062,635,047
Орналасырылған акциялар	-	290,037	290,037
2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	502,040,458	496,447,609	1,062,925,084

Компанияның жарғылық капиталы ақшалай қаражатқа, акция үлесі немесе жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар объектілеріне айырбастап, акцияларды шығару арқылы қалыптастырылған. Акционер дивидендтер алуға құқылы, Компанияны таратқан кезде Компания мүлігінің бір бөлігіне құқылы және Компанияның акцияларына айырбасталған Компанияның акцияларын немесе басқа да бағалы қағаздарын сатып алу артықшылығына құқылы.

Жарналар

Акцияларды шығару

2018 ж. Акционер Топ шығарған 290,037 акцияға айырбастау арқылы жалпы нарықтық құны 290,037 мың теңге көлеміндегі 51 бірлік жартылай вагондарды жарна ретінде салды (14 Түсіндірме жазба). 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша акциялардың заңи тіректуі аяқталған жоқ.

2017 ж. ішінде жарғылық капиталға жарналар келесі түрде көрсетілген:

- төлем ретінде 66,852,000 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған 66,852 акцияны шығару. Осы жарна «Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жүк және жолаушылар салдарын пайдалану» жобасын қаржыландыру үшін алынған; және.
- төлем ретінде 2,322,567 мың теңге көлемінде мүлік (Қарабатан теміржол станциясы (теміржол жолдары мен қосалқы объектілерді дамыту) және екі жер учаскесіне жерді пайдалану құқығы алынған 27,000 акцияны шығару (14 Түсіндірме жазба).

Дивидендтерді төлеу (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 315 және 715 жол коды)

2018 ж. ішінде Компания 2017 ж. нәтижелері бойынша 1,709,910 мың теңге көлемінде дивидендтерді жариялады және төледі.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Акционерге дивидендтер бойынша берешек 16,424,670 мың теңгені құрады (21 және 36 Түсіндірме жазбалар).

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Меншік иесінің пайдасына басқа да бөлулер (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 316 және 716 жол коды)

2018 ж. желтоқсанда Қазақстан Республикасының Үкіметі және Жалғыз Акционер Топқа Түркістан қаласындағы Оқушылар сарайының құрылысын қаржыландыруды қамтамасыз етуді бұйырды. Нәтижесінде, Топ Түркістан қаласында Оқушылар сарайын салуды қаржыландыру бойынша қайтарымсыз міндеттемені қабылдап, салуға жұмсалады деп күтілетін шығындарды 5,300,000 мың теңге көлемінде Акционерге бөлу ретінде таныды.

2018 ж. ішінде Топ қосымша қайтарымсыз міндеттемені 960 мың теңге көлемінде таныды. Бұл сома кейбір балабақша объектілерін жергілікті басқару органдарына беру нәтижесінде пайда болды.

2017 ж. ішінде Топ қосымша міндеттеме мен бөліп таратуды ҚҚС сомасы көлемінде 5,733,368 мың теңге көлемінде қабылдады. ҚҚС Мұз сарайы Астана қаласының әкімдігіне өтеусіз берілу кезінде пайда болды (36 Түсіндірме жазба).

2017 ж. ішінде Топ Мәскеу қаласындағы Қазақстан Республикасының Сауда-көрме орталығын қалпына келтіру жұмыстарын қаржыландыру бойынша қайтарылмайтын міндеттемені қабылдап, Акционердің пайдасына бөліп таратуды 1,387,500 мың теңге көлемінде таныды.

2017 ж. ішінде Топ «DSFK Арнайы инвестициялық компаниясы» ЖШС-дан алынған облигацияларды құнсыздандыру бойынша түзетуді 2,112,567 мың теңге көлемінде есептілікте Акционерге басқа да таратулар құрамында кейінге қалтырылған салықты 88,245 мың теңге сомасында шегергеннен кейін таныды.

Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдарда қатысу үлесіне өзгерістер (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 318 және 718 жол кодтары)

2017 ж. шілдеде Топ, «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы атынан, «KTZE-Khorgos Gateway» ЖШС-ның 100% қатысу үлесінің 49% үшінші жақтарға сатты. Сатудың жалпы сомасы 24,063,280 мың теңгені құрады. Нәтижесінде, 16,516,570 мың теңге көлемінде ТОО «KTZE-Khorgos Gateway» қатысу үлесінде бақыланбайтын үлес пайда болды. Сонымен қоса, 7,546,710 мың теңге көлеміндегі айырмашылық бөлінбеген пайда құрамында танылды.

Резервтер (Шоғырландырылған бухгалтерлік баланстың 413 жол коды)

Шетел ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырмашылық (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 228 және 628 жол кодтары)

Шетел валютасын қайта есептеуден резерв Компанияның шетел, функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын және шоғырландырылған есептілікке кіретін құрылымдық бөлімшелері, еншілес ұйымдары, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарының қаржылық есептілігін қайта есептеуден туындайтын бағам айырмашылығын есепке алу үшін қолданылады.

Ақша ағымдарын хеджерлеу (Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің 227 және 627 жол кодтары)

Ақша ағымдарын хеджерлеу резерві хеджерлеу құралдары бойынша пайда мен залалдардың кумулятивтік сомасын көрсетеді. Бұл сомалар түсімнен түскен шетел валютасындағы ақша ағымдарын хеджерлеу кезінде эффективті деп саналады. Егер де хеджерленетін операция пайда немесе залалға әсер етсе, немесе хеджерленетін қаржылық емес объектілердің тікелей бастапқы құнына немесе басқа да баланстық құнына қосылса, хеджирлеу құралы бойынша кумулятивтік кейінге қалдырылған пайда немесе залал пайда мен залалда танылады (базисті түзету).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

2015 ж. 7 тамызда Топ швейцар франкінде белгіленген қызмет көрсетуден түскен табыстың теңгеге қатысты өзгеру тәуекелін төмендету мақсатында ақша ағындарын хеджерлеуді жүргізді. 2014 ж. 20 маусымда Швейцар қор биржасында шығарылған және 2019 және 2022 жж. 20 маусымында төленуге жататын негізгі қарыз көлеміндегі Еурооблигациялар хеджерлеу құралы болып табылады. Бұл құрал бөлек көрсетіле алады және шынайы бағалана алады. Осы хеджерлеуде жоғары ықтималды швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыс хеджерлеу объектісі болып табылады, атап айтқанда 2019 және 2022 ж. 1 қаңтарынан 20 маусымына дейін алынған бірінші табыстар.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 14,025,675 мың теңге көлемінде тиімді бөлігі хеджирлеу резервіне және басқа да жиынтық табысқа жатқызылды (2017 ж.: 3,479,319 мың теңге). Тиімсіз бөлігіне 167,325 мың теңге көлемде қаржыландырудың шығындарына жатқызылды (2017 ж.: 74,631 мың теңге).

25. ТҮСІМ (Пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептің 010 жол коды)

31 желтоқсанда аяқталған жылдар іші түсімі келесіні қамтыды:

	2018 ж.	2017 ж.
Жүк тасымалынан түскен табыс	849,035,880	749,570,639
Жолаушылар тасымалынан түскен табыс	84,218,865	81,885,595
Мемлекеттік субсидиялар	20,750,617	20,459,779
Өзге табыстар	90,168,395	61,196,192
Жиынтығы	1,044,173,757	913,112,205

2018 және 2017 жж. аралығында жүк тасымалынан түсім келесілерден тұрады:

	2018 ж.	2017 ж.
Сатып алушыларымен келісім-шарт бойынша түсім:		
Республикаішілік бағыттар бойынша	283,877,759	254,722,627
Халықаралық (транзиттік) қатынас	243,760,418	209,216,933
Халықаралық (экспорттық) қатынас	178,062,921	158,202,548
Халықаралық (импорттық) қатынас	95,914,554	88,718,670
Тасымалдау процесстерімен байланысты қосымша алымдар,	33,617,554	28,557,040
Жүк тасымалынан басқа да түсім	13,802,674	10,152,821
Жиынтығы	849,035,880	749,570,639

2018 және 2017 жж. ішінде жолаушылар тасымалынан түсім келесілерден тұрды:

	2018 ж.	2017 ж.
Сатып алушыларымен келісім-шарт бойынша түсім:		
Республикаішілік бағыттар бойынша	60,460,610	56,892,627
Халықаралық бағыттар бойынша	16,840,721	19,518,965
Басқа да табыстар	6,917,534	5,474,003
Жиынтығы	84,218,865	81,885,595

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

2018 және 2017 жж. ішінде басқа да табыстар келесілерден тұрды:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Вагондарды жалға беруден түскен табыс	44,562,090	22,936,997
Тауарларды сатудан және басқа да қызметтер көрсетуден түскен табыстар	39,848,346	33,561,232
Айыппұлдардан табыс	5,757,959	4,697,963
Жиынтығы	90,168,395	61,196,192

Тауарларды сатудан және қызметтер көрсетуден түскен табыстар негізінен тиеу мен босату қызметтерінен, кемелерге қызмет көрсетуден, материалдар мен металл сынықтарын сатудан және жолаушылар қозғалысында магистральдық теміржол байланыс қызметтерін көрсетуден түскен табыстан тұрады. 19,074,852 мың теңге көлеміндегі түсім нақты белгілі бір уақытта танылған және 20,773,494 мың теңге көлеміндегі түсім қызмет көрсету уақыты аралығында танылды.

Алынған айыппұлдар негізінен жүктерді тағайындалу станцияларынан уақтылы шығармаумен байланысты және шаруашылық келісімдердің бұзылу салдары бойынша айыппұлдардан тұратын табыстардан жинақталған.

26. САТЫЛҒАН ТАУАРЛАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ (Пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептің 011 жол коды)

	2018 ж.	2017 ж.
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	266,930,358	240,736,386
Отын және жанар-жағармай материалдары	120,476,204	89,419,641
Тозу және амортизация	114,430,659	101,676,564
Жөндеу және қызмет көрсету	99,218,821	88,005,796
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	52,485,414	48,407,128
Электр энергиясы	45,679,384	43,893,237
Материалдар мен қорлар	42,727,805	45,040,011
Салықтар	20,286,922	17,338,239
Операциялық жалға беру	15,553,901	4,559,093
Байланыс қызметтері	5,315,475	4,753,147
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (20 Түсіндірме жазба)	4,893,235	3,528,826
Коммуналдық шығындар мен ғимаратты ұстау	3,900,581	3,171,703
Іссапар шығындары	2,810,368	2,787,123
Сақтандыру	2,471,547	1,589,173
Көлік қызметтері	839,318	1,116,085
Басқалары	20,428,127	25,307,981
Жиынтығы	818,448,119	721,330,133

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

27. ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР (Пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептің 014 жол коды)

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	41,230,527	39,027,702
Мүліктік салықтар және басқа да салықтар	16,583,309	17,813,271
Сауда және басқа да дебиторлық берешектің және қысқа мерзімді берілген алдын ала төлемдердің құнсыздануына резерв	7,230,604	1,841,426
Тозу және амортизация	6,546,795	5,230,423
Активтердің құнсыздануы	6,009,169	3,751,504
Консультациялық, аудиторлық және заң қызметтері	3,658,793	3,753,169
Тараптық ұйымдардың басқа да қызметтері	3,214,690	1,264,465
Іссапар шығындары	1,577,449	1,434,053
Операциялық жал бойынша шығындар	1,438,165	1,406,716
Жарнама	1,372,671	1,890,551
Материалдар	1,094,848	688,653
Мерекелік және жаппай мәдени шараларды өткізуге шығындар	969,874	851,418
Банк қызметтері	928,415	793,006
Әлеуметтік сала объектілерін ұстау шығындары	871,872	839,852
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (20 Түсіндірме жазба)	722,177	570,736
Әлеуметтік сала объектілерін ұстау шығындары	413,007	417,107
Кәсіби оқуға және мамандығын жетілдіруге шығындар	364,388	233,392
Сақтандыру	346,890	275,438
Жөндеу мен қызмет көрсету	273,068	259,814
Басқа шығындар	8,716,441	8,089,619
Жиынтығы	103,563,152	90,432,315

28. ҚАРЖЫЛАНДЫРУ БОЙЫНША ТҮСКЕН ТАБЫСТАР (Пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептің 021 жол коды)

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Берілген несиелер бойынша пайыз түріндегі табыстар	2,674,174	-
Әділ құны бойынша пайда мен залал арқылы есепке алынатын қаржылық активтерді сатудан табыс	1,893,766	3,443,541
Ақша қаражаттары мен оның баламалары бойынша пайыз түріндегі табыс	819,351	2,863,588
Несиелік ұйымдардағы қаражаттар (қысқа мерзімді инвестициялар) бойынша пайыз түріндегі табыстар	89,632	598,746
Басқа да қаржылық табыстар	2,738,160	980,132
Жиынтығы	8,215,083	7,886,007

29. ҚАРЖЫЛАНДЫРУ БОЙЫНША ШЫҒЫНДАР (Пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептегі 022 жол коды)

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Несие және басқа да қаржылық міндеттемелердің пайыздары бойынша шығындар	91,398,224	89,506,243
Басқа қаржылық шығындар	12,136,131	8,207,707
Жиынтығы	103,534,355	97,713,950

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)***(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)***30. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ЕМЕС ТАБЫСТАР (Пайда мен залал туралы
шоғырландырылған есептіліктегі 024 жол коды)**

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Бірлескен ұйымдардағы үлесті сатудан және тоқтатылған қызметтің компоненті болып табылатын еншілес ұйымдарды сатудан түскен табыс	8,333,117	8,395,530
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатудан түсім	-	1,562,946
Өзге де операциялық емес табыстар	3,053,845	2,348,652
Жиынтығы	11,386,962	12,307,128

2018 ж. ішінде Топ қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың үлесін сату нәтижесінде 8,301,090 мың теңге көлемінде пайданы таныды (2017 ж.: 8,144,751 мың теңге)
(12 Түсіндірме жазба)

2018 ж. ішінде Топ еншілес ұйымы «М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ -ның 100% акциялар пакетін үшінші жаққа 10,251,000 мың теңге бағасымен сатты (2017 ж.: «Көліктік қызмет орталығы» АҚ, «Аудандық Форвардтық Логистика» ЖШҚ, «Рауан-Бурабай» ЖШС, «Мак-Екібастұз» ЖШС, «Бас-Балхаш» ЖШС-ның акциялар пакеті мен қатысу үлесін сатты). Сату нәтижесінде Топ еншілес ұйымдарының алдындағы бақылауды жоғалтты.

Еншілес ұйымдардың сатылуынан түскен пайда:

	2018 ж.	2017 ж.
Еншілес ұйымдардың шығуынан сыйақы сомасы	10,251,000	1,032,752
Шыққан таза міндеттемелер	(10,218,973)	(899,192)
Бақыланбайтын үлестер	-	9,444
Шетел валютасын қайта есептеуден резерв	-	107,775
Шығудан түскен пайда	32,027	250,779

**31. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ЕМЕС ШЫҒЫНДАР (Пайда мен залал туралы
шоғырландырылған есептіліктегі 025 жол коды)**

Басқа да операциялық емес шығындар 112,515,172 мың теңге сомасында бағам айырмашылығынан залалды камтиды, және де бұл сома негізінен топтың шығарылған қарыздық бағалы қағаздары мен несиелерінің нәтижесінде пайда болды, себебі несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың басым бөлігі шетел валютасында берілген (2017 ж. залал 7,408,287 мың теңге)

**32. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫНДАР (Пайда мен залал туралы
шоғырландырылған есептіліктегі 101 жол коды)**

31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде табыс салығы бойынша шығындар келесіні қамтыды:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Ағымдық табыс салығы бойынша шығындар	667,048	526,128
Өткен кезеңнің табыс салығы бойынша түзетулер	828,046	(308,498)
Төлем көзі аясында төленген табыс салығы	686,391	306,496
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша (үнемдеу)/шығын	132,583	5,619,801
Жиынтығы	2,314,068	6,143,927

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы табыс салығы бойынша шығындар мен ресми бекітілген мөлшерлеме бойынша салық салынғанға дейінгі бухгалтерлік пайдадан есептелінген табыс салығы бойынша шығындарды салыстыру көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Жалғастырылатын қызметтен салық салуға дейінгі пайда/(залал)	(71,262,098)	18,279,103
Ресми салық мөлшерлемесі	20%	20%
Ресми салық мөлшерлемесі бойынша теориялық (үнемдеу)/шығындар	(14,252,420)	3,655,821
Салық салу мақсаты үшін есептеуге жатпайтын шығындардың салықтық әсері, және басқа да әсерлер:		
Өткен жылдардағы табыс салығын түзету	828,046	(308,498)
Есептеуге алынбаған шығындар	9,333,961	1,165,005
Танылмаған кейінге қалдырылған активтердің өзгеруі	6,404,481	1,631,599
Пайда мен залалда көрсетілген табыс салығы бойынша шығын (жалғастырылатын қызметке қатысты)	2,314,068	6,143,927

33. АКЦИЯҒА АРНАЛҒАН ПАЙДА (Пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептіліктегі 600 жол коды)

Акцияға шаққандағы базалық пайда ретінде акцияға шаққандағы пайда жыл ішіндегі шығарылған жай акциялардың орташа мөлшерленген саны негізінде саналады. Жай акциялар бойынша сома мен көбейту әсеріндегі жай акциялардың сомасы тең, өйткені Компанияның көбейту әсерін жасаушы инструменттері жоқ. 2018 және 2017 жж. ішінде талдау эффектісі бар құралдар болған жоқ.

	2018 ж.	2017 ж. (қайта есептелген)
Жай акцияның орташа мөлшерленген саны	496,160,750	496,098,049
Акционерге жататын жыл іші (залал)/пайда (мың теңге)	(87,219,027)	11,355,061
Жай акцияға шаққандағы (залал)/пайда (теңге)	(176)	23
Акционерге жататын жалғастыратын қызметтен жыл іші (залал)/пайда (мың теңге)	(74,340,080)	10,579,451
Жалғастыратын қызметтен жай акцияға шаққандағы жыл іші (залал)/пайда (теңге)	(150)	21
Материалдық емес активтерді және бақыланбайтын үлестерді қоспағандағы таза активтер	1,102,607,770	1,217,271,237
Айналымдағы жай акциялардың саны (тіркелген)	496,157,572	496,157,572
Бір акцияның баланстық құны (теңге)⁹	2,222	2,453

34. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Инвестициялық сипаттағы міндеттемелер

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ұзын өлшемді рельстерді сатып алу, жүк және жолаушылар электровоздарын, жүк және жолаушылар тепловоздарын сатып алу, бойынша жалпы сомасы 1,459,577,841 мың теңгеге шартты міндеттемелері болды (2017 ж. 31 желтоқсан: 1,119,544,186 мың теңге).

⁹ Акцияның баланстық құны Қазақстан қор биржасының талаптарына сай есептеледі (KASE)

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

Басқа да келісім-шарт бойынша міндеттемелер

Топтың, «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы атынан, жүк тиеу-түсіру және болашақ кезеңдерде жүкті сақтау қызметтерін көрсету бойынша үш келісім шегінде шартты міндеттемелері бар: 2015 ж. 20 қарашасында «Continental Logistics» ЖШС-мен, «Сбербанк России» ЕБ АҚ-мен, «Odyssey Investments Group» ЖШС-мен жасасқан келісім шегінде; 2015 ж. 28 желтоқсанда «Солтүстік Ақтау теңіз терминалы» ЖШС-мен, «Сбербанк России» ЕБ АҚ-мен, Inter Port Development PTE LTD жасасқан келісім шегінде және 2016 ж. 15 тамызда «Continental Logistics Shymkent» ЖШС, «Odyssey Investments Group» ЖШС жасасқан келісім шегінде (бұдан әрі бірге – «Келісімдер»). Келісімдердің шарттарына сәйкес Топ үшін минималды көлемде 10, 13 және 15 жылға сақтау бойынша қызмет көрсету міндеттемесі қарастырылған. Бұл ауыртпашылық тудырушы шарт болып табылады. 2015 ж. 20 қарашада бекітілген келісім шарт қызметінің орындалуы 2016 ж. 15 қыркүйекте басталды.

2018 ж. ішінде 2015 ж. 20 қарашада жасалған келісім-шарт бойынша бекітілген міндеттеме «Continental Logistics» ЖШС-і алдында жүктерді сақтау бойынша қызмет көрсетудің минималды көлемі орындалған жоқ. Алайда, Топ міндеттемелердің орындалмауына байланысты залал шекпейді деп күтеді, өйткені «Continental Logistics» ЖШС міндеттемелердің орындалмауына байланысты шағымданбайтынын растады.

Жасалған талдау негізінде Топ басшылығы жүкті сақтау бойынша минималды көлемде қызмет көрсету бойынша міндеттеменің орындалмауының ықтималдылығы төмен деп санайтындықтан, Топ бағаланған міндеттеме бойынша резервті 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құрған жоқ.

Шартты міндеттемелер

Сот талаптары

Топ өзінің шаруашылық қызметіне қатысты, атап айтсақ, мүліктік зиянды қайтару бойынша талаптар сияқты түрлі сот қарауларына қатысады. Топ жеке немесе жиынтық күйінде алынған басым талап арыздар немесе қаралу сатысындағы арыздар Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдай жөніндегі есептілігіне қандай да бір кері әсерін тигізеді, не болмаса Топтың қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижесіне немесе ақша қаражатының қозғалысына теріс әсерін береді деп санамайды.

Қазақстандық салық жүйесімен байланысты шартты міндеттемелер

Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздік сипатына байланысты салық сомасының басым бөлігі, айыппұл жазалау шаралары мен төлемақы өсімінің сомалары 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелінген және қазіргі уақыт бойынша шығындарға жатқызылған сомадан асып кетуі мүмкін. Кез-келген аталмаған талап арыздардың сомасын немесе оның жағымсыз нәтижесін болжап анықтау мүлдем мүмкін емес.

2017 ж. «Қала маңындағы тасымал» АҚ еншілес ұйымы бойынша 2011 ж. бастап 2015 ж. дейінгі аралықтағы есептік кезең үшін ҚҚС-ты қайтару бойынша салық органдарының жүргізген кешенді салықтық тексерістері барысында 1,472,946 мың теңге көлемінде қайтарылуға ұсынылған ҚҚС сомасы және де 130,326 мың теңге сомасында өсімпұл есептелді. Себебі, тасымалдаушының әлеуметтік маңызды бағыттар бойынша тасымалдарының заладарын қамтамасыз ету үшін бөлінген бюджеттік субсидияның сомасы салық салынатын айналымға қосылмаған.

Астана қ. арнайы ауданаралық экономикалық сотқа шағымдану нәтижесінде 2018 ж. 24 желтоқсанынан жоғарыда аталған өсімпұл есептеулері жоққа шығарылды.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ осы сомалар бойынша резервтерді есептеген жоқ, себебі, Топ салық органдарының әрекеті салық заңнамасына қайшы келеді деп санайды және осы сомаларға соттық және мемлекеттік органдарда таласқа салып отыр.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)
(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)**

Сақтандыру

Қазақстанда сақтандыру саласы дамудың бастапқы сатысында, сондықтан басқа да мемлекеттік кәсіпорындар сияқты Топтың жағдайларын ескермегенде, жолаушылардың дене зақымдануынан міндетті сақтандыру, жолаушылардың өлімі мен мүлкіне келген залал немесе өзінің меншігіне залал келу қаупін сақтандыру, активтер мен жабдықтар (инфрақұрылым, жылжымалы құрам мен станцияларды қоса алғанда), және қаржы-шаруашылық қызметінің тоқтау қаупі мен Топ немесе оның қызметіне байланысты нысандарындағы апатты жағдайлар нәтижесінде қоршаған ортаға немесе үшінші тараптың мүлкінен залал келтіргені үшін берешегі жоқ. Топтың Қазақстандағы коммерциялық сақтандыру компанияларынан сатып алған сақтандыру полистеріне сай міндетті сақтандыру қабаты бар.

Кепілдіктер

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілдіктер келесі түрде көрсетілген:

Кредитор	Кепілдік мақсаты	Кепілдіктің берілу күні	Кепілдік мерзімі	Кепілдік сомасы
Еуразиялық Даму Банкі	Электровоздарды шығаратын заводты салуды қаржыландыру бойынша «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау (2018 ж. дейін бірлескен ұйым)	17 қыркүйек 2012 ж.	2023 ж. дейін	2,370,000
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	Ақтөбе қ. рельс арқалық зауытын салуды қаржыландыру бойынша қауымдасқан ұйым «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау	4 шілде 2013 ж.	2033 ж. дейін	23,070,333
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	Астана халықаралық әуежайын модернизациялауды қаржыландыру бойынша сенімгерлік басқарудағы ұйым «Астана Халықаралық әуежайы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	28 наурыз 2018 ж.	2033 ж. дейін	22,500,000

37 Түсіндірме жазбада осы кепілдіктердің әділ құны көрсетілген.

Кредиторлар алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмау үшін 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ «Қазақстан Даму банкі» АҚ-дан қаржылық кепілдеме шарты аясында «Қазақстан Даму банкі» АҚ қаржылық коэффициенттерді қолданбайтындығы жайлы мақұлдама хат алды.

Қаржылық жал

2017 ж. шілдеде Топ, «Жолаушылар тасымалы» АҚ атынан, «Тұлпар-Тальго» ЖШС жасаған жолаушылар тасымалы вагондарын 62 бірлік көлемінде 18,891,579 мың теңге сомасында 20 жылға 1.75% жылдық сыйақы мөлшерлемесімен жалға алу туралы қаржылық жал келісім-шартына «БРК-Лизинг» АҚ-мен, байланысты тараппен, отырды. Негізгі қарызды өтеу бойынша жеңілдік мерзімі 6 жылды құрайды. Топ жалға алушы болып табылады. Қаржылық жал 2020 ж. басталады деп күтілуде.

Сонымен қоса, 17 Түсіндірме жазбада көрсетілгендей, Топ, «KTZ Express» АҚ және «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымдары атынан, «БРК-Лизинг» АҚ-мен вагон-платформалары мен жартылай вагондарды жалға алу бойынша қаржылық жалға отырды. Қаржылық жал бойынша жеткізілім 2019 ж. күтіледі.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

35. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАР

Есептік жылдың соңына Топ құрылымы туралы мәлімет төменде көрсетілген:

№	Еншілес ұйым	Қызмет сипаты	Орналасқан елі	Қатысу үлесі, %	
				2018 ж.	2017 ж.
1	«Қазтеміртранс» АҚ	Жүк вагондарын пайдалану	Қазақстан Республикасы	100	100
2	«Жолаушылар тасымалы» АҚ	Жолаушыларды тасымалдау	Қазақстан Республикасы	100	100
3	«ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ	Локомотив тартымы қызметтерін көрсету	Қазақстан Республикасы	100	100
4	«KTZ Express» АҚ	Мультиmodalды тасымалдау	Қазақстан Республикасы	100	100
5	«Теміржолсу» АҚ	Коммуналдық қызметтер	Қазақстан Республикасы	100	100
6	«Ремлокомотив» АҚ	Локомотивтерді жөндеу	Қазақстан Республикасы	100	100
7	«Транстелеком» АҚ	Байланыс қызметтері	Қазақстан Республикасы	51	51
8	«Әскерилендірілген теміржол күзеті» АҚ	Күзет қызметтері	Қазақстан Республикасы	100	100
9	«Қамқор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	Теміржол ойнамалы құрамын жөндеу	Қазақстан Республикасы	100	100
10	«Вокзал-сервис» АҚ	Вокзалдың қызметін қамтамасыз ету	Қазақстан Республикасы	-	100
11	«М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ	Кадрларды оқыту, қайта оқыту және квалификациясын жоғарлату	Қазақстан Республикасы	-	100
12	«Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ ¹⁰	Жүкті тиеу мен босату жұмыстары, кемелерге қызмет көрсету	Қазақстан Республикасы	100	100
13	«Құрық-Порты» ЖШС	Ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-құрастырушылық қызмет	Қазақстан Республикасы	100	100
14	ЖШҚ «ҚТЖ Финанс»	«ҚТЖ» ҰҚ» АҚ тобының компанияларының қызметі мен жобаларын қаржыландыру мақсатында облигациялардың эмиссиясын жүзеге асыру	Ресей Федерациясы	100	100

2018 ж. ішінде «М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ-ның 100% акциясы үшінші жаққа сатылды және «Вокзал-сервис» АҚ-ы жойылды.

36. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Егер бір тарап екінші тарапты бақылау мүмкіндігіне ие болса, немесе қаржылық немесе операциялық шешімдерді басқа тарап қабылдау кезінде келесі тарапқа біршама ықпал етуді жүзеге асыратын болса, берілген шоғырландырылған қаржы есептілігінің мақсаттары үшін осы тараптар байланысты тараптар ретінде қарастырылады. Сондай-ақ байланысты деп Топпен бірге бір бақылау астындағы тараптар да саналады. Байланысты тараптардың мүмкін байланыстарын қарастырғанда әрбір жағдайда тараптардың құқықтық формасына ғана емес, олардың қарым-қатынас мәніне назар аударылады.

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар жасаса алмайтын келісімдерді жасай алады, және байланысты тараптардың арасындағы келісімдер байланысты емес тараптардың келісіміндегі шарттар, ережелер мен сома негізінде жүзеге аспауы мүмкін.

¹⁰ Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның 100%-дық иелену үлесін Топтың сенімгерлік басқаруына берді. Топ «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның акцияларын заң тұрғысынан иеленбесе де, Топтың еншілес ұйымы ретінде таныды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ көптеген маңызды келісімдер жүргізген төленбеген қалдығы болған қарым-қатынастар сипаты төменде көрсетілген.

		Акционер	Компания- ның қауымдасқан ұйымдары	Компания қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акционер құрамына кіретін ұйымдар	Басқа да байланысты тараптар
Байланысты тараптардың тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелері	2018 ж.	10,925	37,614,076	499,606	3,537,329	3,075,775
	2017 ж.	6,772	9,135,188	304,966	1,008,789	-
соның ішінде құнсыздану бойынша резерв	2018 ж.	-	(1,000,005)	(25,878)	(70,861)	-
	2017 ж.	-	(12,136)	(23,896)	(31,905)	-
Байланысты тараптарға тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелер	2018 ж.	-	15,345,780	2,176,640	2,260,719	21,590,902
	2017 ж.	-	4,335,511	2,173,343	2,689,154	18,791,895
Ағымдағы шоттар мен салымдар	2018 ж.	-	-	-	-	9
	2017 ж.	-	-	-	-	338
Қолданылуы шектелген ақша қаражаттары	2018 ж.	-	-	-	-	86,370
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Берілген несиелер	2018 ж.	107,906,404	-	-	-	30,111,965
	2017 ж.	105,738,753	-	-	-	37,476,232
Қаржылық жал бойынша міндеттеме	2018 ж.	1,902,366	-	-	-	16,169,307
	2017 ж.	996,218	-	-	-	13,888,552
Төленетін дивидендтер	2018 ж.	16,424,670	-	-	-	-
	2017 ж.	16,424,670	-	-	-	-

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Байланысты тараптармен мәмілелер 31 желтоқсандағы жағдай бойынша келесі түрде көрсетілген:

		Акционер	Компания- ның қауымдасқан ұйымдары	Компания қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акционер құрамына кіретін ұйымдар	Басқа да байланыст ы тараптар
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сату	2018 ж.	53,896	9,922,416	29,588,162	37,746,574	1,951,695
	2017 ж.	2,858,090	1,116,750	24,155,035	15,853,907	-
Күмәнді берешек бойынша (есептелген)/қалпына келтірілген резерв	2018 ж.	-	(987,869)	(1,982)	(55,406)	-
	2017 ж.	-	4,627	-	1,648	-
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	2018 ж.	35	48,203,432	110,797	13,592,888	2,296,698
	2017 ж.	2,820,994	45,970,234	661,753	12,318,660	278
Несиелерді беру	2018 ж.	-	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	12,512	-	-
Берілген несиелерді өтеу	2018 ж.	-	-	-	-	24,000,000
	2017 ж.	-	-	-	-	4,000,000
Несиелерді алу	2018 ж.	40,000,000	-	-	-	-
	2017 ж.	25,000,000	-	-	-	-
Алынған несиелерді өтеу	2018 ж.	41,174,923	-	-	-	8,398,477
	2017 ж.	75,000,000	-	-	-	6,646,986
Қаржылық жал бойынша жаңа келісім-шарттар	2018 ж.	1,383,463	-	-	-	3,903,052
	2017 ж.	894,841	-	-	-	13,518,959
Қаржылық жал міндеттемесі бойынша төлемдер	2018 ж.	783,512	-	-	-	572,116
	2017 ж.	51,121	-	-	-	76,474
Қаржылық табыс	2018 ж.	13,500	-	-	-	785,061
	2017 ж.	-	-	13,949	-	42,706
Қаржылық шығындар	2018 ж.	5,801,762	-	-	-	3,297,089
	2017 ж.	5,913,857	-	872	-	2,823,312
Алынатын дивидендтер	2018 ж.	-	263,058	2,027,983	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Жарияланған дивидендтер	2018 ж.	1,709,910	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Қаржылық активті сату	2018 ж.	81,985,500	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Жарғылық капиталға салым	2018 ж.	290,037	-	-	-	-
	2017 ж.	69,174,567	-	-	-	-

2018 ж. Компания Аналық компаниядан қысқа мерзімді несиені Аналық компанияның облигацияларын облигацияларды ұстаушылардан сатып алу үшін алып, кейіннен Аналық компанияғы осы облигацияларды сатты. Облигацияларды сатып алу мен сату бойынша мәмілелер нарықтық шарттар бойынша жүзеге асырылды. Несие 2018 ж. ішінде өтелді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың кейбір несиелері тиісінше жалпы сомасы 2,104,013 мың теңге және 2,548,016 мың теңге болатын Қазақстан Республикасы Үкіметімен кепілдендірілген.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ кейбір қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың несиелері бойынша міндеттемелердің банктер алдында орындалатындығын кепілдендіру мақсатында кепілдікті берді (23 және 34 Түсіндірме жазбалар).

Акционер тобының құрамына кіретін ұйымдармен, қауымдасқан және бірлескен ұйымдармен және де басқа да байланысты тараптармен опрециялардың басым бөлігі «ҚазМұнайГаз» Ұлттық компаниясы» АҚ (бензин), «Қазақтелеком» АҚ (байланыс қызметі), «Қазатомпром» АҚ (электр энергиясы), «КЕГОК» АҚ (электрэнергиясы), «Қазпочта» АҚ (пошта қызметі), «Казахстан Инжиниринг «Ұлттық компаниясы» АҚ (машина өндірісі тауарлары) и «Самұқ-Энерго» АҚ-мен (электр энергиясы) операциялардан тұрады. Сонымен қатар, Топ Акционер тобына кіретін ұйымдарға, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға теміржол тасымалдауы бойынша қызмет көрсетеді.

Сонымен қатар, 2016-2017 жж. ішінде «Airport Management Group» ЖШС еншілес ұйымы Топ атынан пайызсыз өтелетін қаржылық көмекті сенімді басқару астындағы байланысты тарап «Астана» Халықаралық әуежайы» АҚ-ға 28,000,000 мың теңге көлемінде айналым қаражатын қаржыландыру мақсатында көрсетті. Қаржылық көмектің 24,000,000 мың теңгесі 2018 ж. ішінде және 4,000,000 мың теңгесі 2017 ж. ішінде өтелді.

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күнге аяқталған жыл ішінде Топ келесі объектілердің құрылысы бойынша Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттемені қабылдады:

	Ағымдағы резервтер				
	Оқушылар сарайы Түркістан қ.	Маңғыстаудағы әлеуметтік объектілері	Балабақша Астана қ.	Мұз сарайы	Жиынтығы
2017 ж. 1 қаңтарына	-	247,276	42,454	47,778,069	48,067,799
Жыл ішінде есептелгені	-	-	-	5,733,368	5,733,368
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	-	-	-	(53,511,437)	(53,511,437)
2017 ж. 31 желтоқсанына	-	247,276	42,454	-	289,730
Жыл ішінде есептелгені	5,300,000	-	960	-	5,300,960
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	-	-	(8,960)	-	(8,960)
2018 ж. 31 желтоқсанына	5,300,000	247,276	34,454	-	5,581,730

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күнге аяқталған жыл ішінде Топ жоғарыда көрсетілген Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме бойынша келесі шығындарды өткерді:

	Ағымдағы активтер			
	Маңғыстаудағы әлеуметтік объектілері	Балабақша Астана қ.	Мұз сарайы	Жиынтығы
2017 ж. 1 қаңтарына	247,276	42,454	47,778,069	48,067,799
Шығу	-	-	(47,778,069)	(47,778,069)
2017 ж. 31 желтоқсанына	247,276	42,454	-	289,730
Шығу	-	(8,000)	-	(8,000)
2018 ж. 31 желтоқсанына	247,276	34,454	-	281,730

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Акционердің пайдасына тағайындалған актив ретінде есепке алынған Мұз сарайы 2017 ж. мамырында Соңғы Акционердің шешімімен Астана қ. әкімдігіне өтеусіз берілді. Нәтижесінде, 5,733,368 мың теңге көлемінде ҚҚС есептелді. Бұл ҚҚС Акционерге тарату ретінде бөлінбеген пайда құрамында көрсетілді (11 Түсіндірме жазба).

Топтың басты басқарушы қызметкерлеріне сыйақы

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың басты басқарушы қызметкерлерін 17 адамнан тұратын Компанияның Басқарма мен Директорлар кеңесінің мүшелері (2017 ж. 31 желтоқсан: 16 адам) құрайды. 2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін басты басқару қызметкерлеріне төленетін сыйақының жалпы мөлшері 209,881 мың теңгені құрады және бұл сома осы шоғырландырылған есептіліктің пайда мен залал жөніндегі есебінің жалақы бойынша шығындарына қосылған (2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 454,669 мың теңге). Басқару қызметкерлерге төленетін сыйақының басым бөлігі операциялық нәтижелердің, сыйақылар мен келісім-шарттарға негізделген жалақы бойынша шығындардан тұрады.

**37. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТЫ МЕН САЯСАТЫ.
ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ**

Топтың негізгі қаржы құралдарына несиелер, шығарылған қарыздық бағалы қағаздар (облигациялар), қаржылық жал бойынша міндеттемелер, ақша және оның баламалары, қысқа мерзімдегі салымдар, сонымен қатар сауда дебиторлық және сауда кредиторлық берешектер жатады. Пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелдер, шетелдік валюта бағамының өзгеруі мен несиелік тәуекелдер Топтың қаржы құралдары бойынша негізгі тәуекелдері болып табылады. Топ барлық қаржы құралдары бойынша пайда болатын өтімділік пен нарық тәуекелдерін бақылап отырады.

Капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқару

Топ капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқарып отырады, себебі Топ Акционер үшін пайданы барынша арттырғанда кәсіпорын үздіксіз қызметін капитал мен қарыз балансын оңтайлау арқылы жалғастыра алатынына сенімді болуы керек. Топтың жалпы стратегиясы 2017 ж.-мен салыстырғанда өзгерген жоқ.

Топта капиталдың минималды көлеміне қатысты талаптары жоқ.

Топтың капитал құрылымы таза қарыз қаражатынан (ақша қаражаты мен оның баламаларын шегергеннен кейінгі несиелер, қарыздық бағалы қағаздар мен қаржылық жал бойынша міндеттемелер) және Топ капиталынан (жарғылық капитал, шетелдік валютаны қайта бағалаудан түскен резерв, бөлінбеген пайда мен бақыланбайтын үлес) тұрады.

Қаржы тәуекелін басқару мақсаттары

Тәуекелді басқару – Топ қызметінің маңызды элементі. Компания топтың операцияларына қатысты қаржы тәуекелдерін бақылау мен басқаруды тәуекелдер бойынша ішкі есептілік арқылы жүзеге асырады. Бұл есептіліктерде тәуекелге шалдығу деңгейі тәуекелдің дәрежесі мен мөлшері арқылы талданады. Бұл тәуекелдер нарық тәуекелін (валюта тәуекелін, баға тәуекелін және әділ құнға қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі), өтімділік тәуекелін және ақша ағымына қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін қамтиды. Төменде Топтың тәуекелді басқару саясатына сипаттама беріледі.

Пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел

Топ үшін пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел нарықтық пайыздық мөлшерлеменің өзгеруін білдіреді. Пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі Топтың инвестицияларынан жалпы пайдасының азаюына және (немесе) Топтың несиелері мен қарыздық бағалы қағаздары бойынша ақша ағымының азаюына әкеп соқтыруы мүмкін. Топ пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекелді валютадағы қаржылық құралдардың пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін бақылау арқылы және тұрақты және құбылмалы пайыздық мөлшерлемедегі несиелер арасындағы дұрыс қатынасты қолдау арқылы шектейді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Топтың пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелге шалдыққыштығы негізінен Топтың құбылмалы пайыздық мөлшерлемесіндегі несиелер мен қарыздық бағалы қағаздарына байланысты.

Келесі кесте Топтың салық салуға дейінгі табысы мен капиталының несиелердің пайыздық мөлшерлемелерінің мүмкін бола алатын өзгерістеріне (құбылмалы пайыздық мөлшерлемен несиелерге әсерін тигізе отырып) сезімталдығын басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетеді.

	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Базистік пунктілерде пайыздық мөлшерле- лердің ұлғаюы/азаюы	Салық салынғанға дейінгі табысқа/ капиталға әсері	Базистік пунктілерде пайыздық мөлшерле- лердің ұлғаюы/азаюы	Салық салынғанға дейінгі табысқа/ капиталға әсері
АҚШ доллары	50/(15)	(26,406)/7,922	70/(8)	(154,270)/17,631
Теңге	50/(15)	(340,141)/102,042	70/(8)	(843,355)/96,383

Валюталық тәуекел

Топ шетелдік валютада мәмілелерді жүзеге асырады, демек валюталық бағам ауытқуларына ұшырау тәуекелі пайда болады.

Топтың қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді берешегінің түбегейлі бөлігі АҚШ долларында көрсетілген. Берешек көрсетілген АҚШ долларына және басқа шетелдік валюталарға қатысты теңге бағамының өзгеруінің нәтижесінде айырбас бағамынан табыстар немесе залалдар туындайды. Топ ақша қаражатының және басқа да қаржы активтерінің бір бөлігін АҚШ доллары депозитінде несие бойынша бағамдық айырмашылықтан туындаған табыс немесе шығынды өзара есепке алу мақсатында сақтайды.

Келесі кестеде Топтың салық салынғанға дейінгі табысының АҚШ доллары, еуро, ресей рублі және басқа да валюталардың мүмкін бола алатын өзгерістеріне сезімталдығы басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетілген.

	2018 ж. 31 желтоқсан			2017 ж. 31 желтоқсан		
	Айырбастау бағамындағы ұлғаю/азаю	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері	Айырбастау бағамындағы ұлғаю/азаю	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері
АҚШ доллары	14%/(10%)	(100,256,199)/71,611,571	-	10%/(10%)	(69,162,051)/69,162,051	-
Еуро	14%/(10%)	(8,726,556)/6,233,254	-	13.5%/(9.5%)	(8,522,080)/5,997,020	-
Ресей рублі	14%/(9%)	(11,392,738)/7,323,903	-	16%/(16%)	(13,531,143)/13,531,143	-
Швейцар франкі	14%/(10%)	(77,490)/55,350	(24,899,709)/17,785,507	11.5%/(11.5%)	(168,942)/168,942	(11,349,035)/11,349,035
Басқа да валюталар	14%/(10%)	(165,347)/118,105	-	11.5%/(11.5%)	(224,267)/224,267	-

2015 ж. 7 тамызда Топ швейцар франкінде белгіленген қызмет көрсетуден түскен табыстың теңгеге қатысты өзгеру тәуекелін төмендету мақсатында ақша ағындарын хеджерлеуді жүргізді. 2014 ж. 20 маусымда Швейцар қор биржасында шығарылған Еурооблигациялар хеджерлеу құралы болып табылады. Швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыс хеджерлеу объектісі болып табылады. Хеджерлеуден түскен әсер 2018 ж. 14,025,675 мың теңге көлеміндегі басқа да жиынтық табыста көрсетілді (2017 ж.: 3,479,319 мың теңге).

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА
ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)**

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Несиелік тәуекел

Топтың қаржы құралдарымен контрагенттердің келісімшарттарын орындамау нәтижесінде пайда болатын несиелік қатер әдетте осы контрагенттердің алдында контрагент міндеттемелерінің шамасы Топтың міндеттемелерінен асып түсетін сомалармен шектеліп қалады. Топтың саясаты несиеге қабілетті контрагенттермен бірге қаржы құралдары бар операцияларды атқаруды қарастырады. Несиелік тәуекелге түсудің максималды мөлшері әрбір қаржы активінің баланстық құнына тең.

Несиелік тәуекел концентрациясы экономикалық жағдайлары немесе басқа да оқиғалары олардың өз міндеттемелерін орындау қабілетіне бірдей әсер етуі мүмкін деген болжамға қатысты ұқсас қызмет шарттары бар несие алушы топтар немесе бір несие алушыдан бірнеше берешек сомасы болғанда туындауы мүмкін.

Топта берілген несие лимиттерінен асып кетпейтін, және де дұрыс несие тарихы бар тапсырыс берушілермен келісімдер жасалатындай үнемді бақылауды қарастырып отыратын саясат жұмыс істейді. Топтың аванстық төлемді қайтаруға банк кепілдігімен берілген алдын ала төлем негізінде өздерінің көптеген клиенттерімен жұмыс істеуінің арқасында несиелік тәуекел төмендеп отыр.

Сонымен қоса, Топ банктерге берілген қаржылық кепілдіктер бойынша несиелік тәуекелге ие. Топтың осы несиелік тәуекел бойынша максималды тәуекелі Топтан банк талап еткен жағдайда Топ өтеуге міндеттелетін кепілдіктердің (34 Түсіндірме жазбада көрсетілген) максималды сомасына тең. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 14,545,166 мың теңге көлеміндегі сома (2018 ж. 1 қаңтарына ХҚЕС (IFRS) 9-ды қолданудың әсері: 8,311,969 мың теңге) ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес залалдар бойынша резерв ретінде бағаланды, алайда, 800,028 мың теңге сомасындағы залалдар бойынша резерв пайда мен залалдар құрамында танылған жоқ, себебі кумулятивтік соманы шегергенде алынған және пайда мен залалда танылған сыйлықақы залалдар бойынша күтілген резервтен асты.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел нарық бағасының өзгеруі нәтижесінде қаржы құралының құнының ықтимал түрде ауытқуы кезінде пайда болады. Топ нарық конъюктурасының теріс өзгеруінен пайда болуы мүмкін әлеуетті залалдарды кезең сайын бағалау арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Өтімділік тәуекелі

Топ Акционердің талаптарына сай өтімділік тәуекелін басқару үшін қысқа мерзімді, ұзақ мерзімді және орта мерзімді қаржыландыру тәуекелдерін бақылап отырады. Топ адекватты резервтерді, банк несиелері мен мүмкін несие желелерін қолдау, қаржы активтері мен міндеттемелерін жабу мерзімдерін салыстыру мен ақша қаражатының болжанған және нақты қозғалысын үнемі мониторинг жасау арқылы тәуекелді басқарып отырады.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың жалпы сомасы 37,877,860 мың теңге көлемінде келесі несиелік ұйымдарда жеткілікті дәрежедегі қол жетімді несиелік желілері бар: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ және «Қазақстан Сити Банкі» АҚ (2017 ж.: 49,969,900 мың теңге).

Топ тұрақты негізде Акционермен және кредиттік келісімдермен белгіленген қаржылық коэффициенттердің ең төменгі мәндерінің орындалуын бақылап отырады.

Акционерден алынған Компанияның, «KTZ Express» АҚ және «ҚТЖ – Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымдарының ұзақ мерзімді несиелерін қайта қаржыландыру мақсатында, Топ ішкі нарықта 75,000,000 мың теңге көлемінде және сыртқы нарықта Швейцар франкінде 170,000,000 көлемінде облигацияларды шығарды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Келесі кестелерде Топтың қаржы міндеттемелері бойынша шартты мерзімдері көрсетілген. Кесте Топтан төлем талап етуі мүмкін ең бастапқы мерзім негізінде қаржы міндеттемелері бойынша ақша ағынының дисконтты емес қозғалысы негізінде құрылған. Кесте пайыздар бойынша да, сондай-ақ несие сомасы бойынша да ақша ағымын қамтиды.

	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан артық	Жиынтығы
2018 ж.						
<i>Пайызсыз:</i>						
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	138,622,425	1,429,769	5,749,025	1,682,181	-	147,483,400
<i>Пайыздық:</i>						
Несие және басқа да қаржылық міндеттемелер	21,111,207	9,228,288	227,671,658	558,005,071	1,926,922,873	2,742,939,097
Қаржылық кепілдіктер	1,931,312	1,501,487	2,820,829	37,030,637	45,229,324	88,513,589
	161,664,944	12,159,544	236,241,512	596,717,889	1,972,152,197	2,978,936,086
2017 ж.						
<i>Пайызсыз:</i>						
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	70,135,288	1,578,686	51,648,310	2,996,606	-	126,358,890
<i>Пайыздық:</i>						
Несие және басқа да қаржылық міндеттемелер	20,849,200	10,732,571	117,959,842	657,201,259	1,779,000,585	2,585,743,457
Қаржылық кепілдіктер	1,829,137	2,967,968	9,347,533	27,214,045	-	41,358,683
	92,813,625	15,279,225	178,955,685	687,411,910	1,779,000,585	2,753,461,030

Келесі кестеде Топтың қаржы активтері бойынша күтілетін төлем мерзімдері көрсетіледі. Кесте ақша қозғалысы басқа кезеңде деп Топпен күтілетін жағдайлардан басқа берілген активтер бойынша пайыздарды қосқанда, қаржы активтері бойынша ақша ағындарының дисконтты емес шарт мерзімдерінің негізінде құрылған.

	1 айға дейін	1 - 3 ай	3 ай - 1 жыл	1 жылдан артық	Белгісіз өтеу мерзімі ¹¹	Жиынтығы
2018 ж.						
<i>Пайыздық:</i>						
Қысқа мерзімді салымдар	30,708,346	-	-	-	-	30,708,346
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	188,660	-	-	-	-	188,660
Басқа қаржы активтері	-	-	284,586	-	-	284,586
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	-	15,588	-	-	15,588
Ақша қаражаты мен оның баламалары	12,907,100	-	-	-	-	12,907,100
<i>Пайызсыз:</i>						
Ақша қаражаты мен оның баламалары	22,990,506	-	-	-	-	22,990,506
Пайдалануы шектелген ақша қаражаты	-	-	302,867	-	-	302,867
Сауда дебиторлық берешек	19,920,035	1,667,145	52,155	31,600	1,520,194	23,191,129
	86,714,647	1,667,145	655,196	31,600	1,520,194	90,588,782

¹¹ Күмәнді дебиторлық берешектің өтелу мерзімі белгісіз болғандықтан, Топ құнсызданған сауда дебиторлық берешекті «белгісіз өтеу мерзімі» құрамында көрсетті.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

2017 ж.						
Пайыздық:						
Қысқа мерзімді салымдар	18,262,892	402,619	621,695	-	-	19,287,206
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	8,239	3,932	39,696	-	-	51,867
Басқа қаржы активтері	-	50,000	13,495,858	2,326,310	-	15,872,168
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	654	286,923	462,075	-	749,652
Ақша қаражаты мен оның баламалары	13,882,155	-	-	-	-	13,882,155
Пайызсыз:						
Ақша қаражаты мен оның баламалары	47,999,270	-	-	-	-	47,999,270
Пайдалануы шектелген ақша қаражаты	-	-	517,943	-	-	517,943
Сауда дебиторлық берешек	21,667,684	588,443	84,091	42,321	8,404,483	30,787,022
	101,820,240	1,045,648	15,046,206	2,830,706	8,404,483	129,147,283

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құны тарату кезінде сату немесе еріксіз сату жағдайларын есепке алмағанда коммерциялық шарттармен хабардар болған тараптардың арасында құрал ауыстырылуы мүмкін сома ретінде анықталады. Топтың қаржы құралдарының көбісі үшін әділ құнын анықтауға арналған нарық механизмдері жоқ болғандықтан, әділ құнын бағалау кезінде құралға қатысты нақты тәуекелдер мен ағымдағы экономикалық жағдайлардың негізінде рұқсат ету керек.

Келесі әдістер мен болжамдар Топта қаржы құралдарының әділ құнын есептеу үшін қолданылады.

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларының баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімді төлеу сипатына байланысты олардың әділ құнына шамамен тең келеді.

Қаржы активтері мен міндеттемелері

Он екі айдан кем өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелердің баланстық құны шамамен олардың әділ құнына тең, себебі осы қаржы құралдар қысқа мерзімде өтеле алу сипатына ие.

Он екі айдан көп өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелер үшін есеп мерзімінің соңына бар нарық мөлшерлемесін пайдаланумен дисконтталған болашақ ақша қаражатының ағымдағы құнын береді.

Несиелер

Банктік несиелер бойынша есептеу несиелік рейтинг параметрлері мен ұқсас өтеу мерзімдері бар несиелер бойынша сәйкес жылдың соңына қайта көтерілетін нарық мөлшерлемелерін пайдаланумен есептелінген төлеу мерзімі бойынша жеке несиелер бойынша болашақ ақша ағынын дисконттау арқылы жасалған болатын. Топ несиелерінің көптеген бөлігі халықаралық қаржы институттары мен шетелдік банктерден алынған. Нәтижесінде осы несиелер бойынша пайыздық мөлшерлемелер Қазақстан Республикасындағы коммерциялық несие ұйымдарының пайыздық мөлшерлемесінен төмен бола тұра берілген несие санаты үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ретінде қарастырылады. Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (облигациялардың) әділ құны есептік күні жасалған орташа баға негізінде анықталған болатын.

Үнемі әділ құны бойынша бағаланбайтын (бірақ әділ құны міндетті түрде көрсетілетін) Топтың қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздарды есепке алмаған жағдайда, қаржы активтері мен міндеттемелердің әділ құнының олардың баланстық құнынан айтарлықтай айырмашылығы жоқ. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер және шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (облигациялардың) баланстық құны мен әділ құны төмендегідей түрде көрсетілген:

	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Баланстық құны	Әділ құны	Баланстық құны	Әділ құны
Берілген несиелер	-	-	23,542,753	23,542,753
Басқа да қаржы активтері	1,496,478	1,496,478	15,912,921	15,912,921
Несиелер	246,703,905	245,145,586	371,209,012	340,652,387
Қарыздық бағалы қағаздар	1,135,573,232	1,199,855,371	893,510,975	983,468,431
Қаржылық жал	18,071,673	18,071,673	14,884,770	14,884,770
Қаржылық кепілдіктер	14,588,236	14,588,236	4,194,045	4,194,045

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Топ әділ құнды бағалауды төменде көрсетілген әділ құнды бағалау иерархиясын қолдану арқылы бағалайды. Бұл иерархия бағалауды қалыптастыруда қолданылатын ақпараттың маңыздылығын ескереді:

- 1 Деңгей: ұқсас қаржылық құралдарға қатысты активті нарықтағы котировкалар (түзетілмеген).
- 2 Деңгей: тікелей қолжетімді (котировкалар) немесе тікелей емес қол жетімді (котировкадан туындайтын ақпарат) 1 Деңгейге жататын ақпараттан басқа ақпараттар. Бұл категорияның құрамына келесілерді қолданып бағаланатын құралдар енеді: ұқсас құралдар үшін активті нарықтағы нарықтық котировкалар, активті ретінде қарастырылмайтын ұқсас құралдар үшін нарықтық котировкалар.
- 3 Деңгей: қол жетімді болып табылмайтын ақпараттар. Бұл категория байқалатын бастапқы ақпаратқа жатпайтын ақпарат негізінде бағаланатын құралдардан тұрады. Алайда бұл ақпарат құралдың бағалануына елеулі ықпал етеді. Бұл категория құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін маңызды бақыланбайтын түзетулердің немесе жорамалдардың қолданылуын талап етеді, оған қатысты ұқсас құралдардың белгіленетін баға негізінде бағаланатын құралдардан тұрады.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша есепке алынатын қаржылық құралдардың әділ құны бағалау иерархиясы негізінде жасалған талдауы төменде көрсетілген.

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
Қаржы активтері				
Басқа да қаржы активтері	-	1,496,478	-	1,496,478
Жиынтығы	-	1,496,478	-	1,496,478
Қаржы міндеттемелері				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін қаржы міндеттемелері:				
- қарыздық бағалы қағаздар	1,199,855,371	-	-	1,199,855,371
- банктік кредиттер	-	145,389,849	4,803,176	150,193,025
- байланысты тараптардан несиелер мен облигациялар	-	94,952,561	-	94,952,561
- қаржылық жал	-	14,588,236	-	14,588,236
- қаржылық кепілдіктер	-	18,071,673	-	18,071,673
Жиынтығы	1,199,855,371	273,002,319	4,803,176	1,477,660,866

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Төмендегі кестеде 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнымен есепке алынатын қаржылық құралдардың талдауы әділ құнның иерархиясы негізінде көрсетілген.

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
Қаржы активтері				
Берілген несиелер	-	23,542,753	-	23,542,753
Басқа да қаржы активтері	-	15,912,921	-	15,912,921
Жиынтығы	-	39,455,674	-	39,455,674
Қаржы міндеттемелері				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін қаржы міндеттемелері:				
- қарыздық бағалы қағаздар	983,468,431	-	-	983,468,431
- банктік кредиттер	-	254,446,221	5,979,219	260,425,440
- байланысты тараптардан несиелер мен облигациялар	-	80,226,947	-	80,226,947
- қаржылық жал	-	14,884,770	-	14,884,770
- қаржылық кепілдіктер	-	4,194,045	-	4,194,045
Жиынтығы	983,468,431	353,751,983	5,979,219	1,343,199,633

2 және 3-ші деңгейлі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны, көпшілік мойындаған бағалау моделі бойынша ақша қаражатының дисконтталған ағымы негізінде есептелген. Сонымен бірге, дисконттау мөлшерлемесі контрагенттердің кредиттік тәуекелдерін көрсететін елеулі бастапқы дерек болып табылды.

2018 және 2017 жж. әділ құнның иерархиясы деңгейлері арасында ауыстырулар болған жоқ.

38. ЕСЕПТІК КҮННЕН КЕЙІН БОЛҒАН ОҚИҒАЛАР

Алынған несиелер

2019 ж. қаңтар-ақпан аралығында Топ атынан оның еншілес ұйымы «KTZ-Express» АҚ, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен 2015 ж. 26 ақпанда жасасқан несиелік желі беру туралы келісім шегінде алынған несиені мерзімінен бұрын 7,900,000 мың теңге көлемінде жартылай өтеді.

Акцияларды шығару

2019 ж. 9 қаңтарда Топ қосымша төленген капитал құрамынан жарғылық капитал құрамына 290,037 көлеміндегі заңи тіркелген жай акцияларды аударды. Осы акцияларды төлеу үшін Акционерден жалпы нарықтық құны 290,037 мың теңгені құрайтын 51 дана көлемінде жартылай вагондар түрінде меншік алынды (24 Түсіндірме жазба).

Еншілес ұйымдарды сату

2019 ж. 4 ақпанда Топ пен «Трансмашхолдинг» АҚ арасында «Тұлпар-Тальго» ЖШС-ның 99.99926% иелену үлесін сату туралы келісімшартты бұзу туралы келісім жасалды.

Сенімгерлік басқару туралы келісімдер

2019 ж. 4 ақпанда келісім мерзімінің аяқталуына байланысты Топтың «Ақтөбе халықаралық әуежайы» АҚ, «Атырау халықаралық порты» АҚ және «Павлодар әуежайы» АҚ-ның акцияларын сенімгерлік басқару бойынша келісімдік міндеттемелері тоқтатылды.

Несиелік келісімдер

2019 ж. 28 ақпанда HSBC France-пен несиелік келісімдер шегінде Топ қарыздың меншікті капиталға қатынасы коэффициентінің төменгі шекті мәнін 1.53 –тен аспайтын деңгейге дейін өзгерту туралы келісім-хатын алды (16 Түсіндірме жазба). 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ қайта қаралған коэффициенттерді орындауда.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНІҢ НЫСАНДАРЫНА ТҮСІНДІРМЕ ЖАЗБА (ЖАЛҒАСЫ)

(егер өзгесі көрсетілмесе мың теңгеде)

Басқасы

Қазақстан Республикасының Үкіметі, ұлттық компаниялар мен «Цеснабанк» АҚ-ның акционерлері арасында 2019 жылы 17 қаңтарда жасасқан Шекті келісімге сәйкес, «Ақтау теңіз сауда порты» АҚ-ы мен «Транстелеком» АҚ-ы еншілес ұйымы атынан Топ «Цеснабанк» АҚ-ның облигацияларын 1,158,895 мың теңге көлемінде сатып алды.

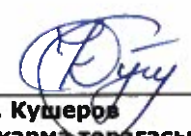
Қаржылық есептілігін бекіту

Топтың 2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші жеке қаржылық есептілігінің нысандарын басшылық 2019 ж. 26 наурызда бекітті.

Топ басшылығы атынан:

С.М. Мылбаев
Басқарма төрағасы

2019 ж. 26 наурыз

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының
қаржы бойынша
орынбасары

2019 ж. 26 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз